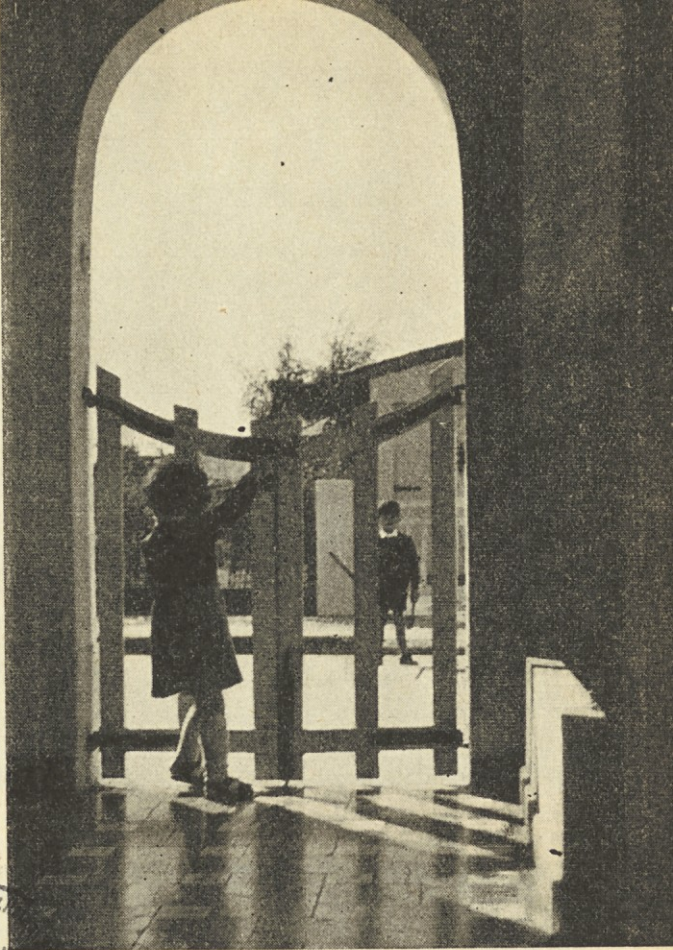

19 - OKTOBER - 55

Duhovno

Življenje

LA · VIDA · ESPIRITUAL

Naslovna stran: Tu di naši najmlajši si žele družbe pri razvedrilu in igri v „prostih urah“. Posnetek nam kaže srečanje dveh malih prebivalcev v eni izmed lepih velemestnih četrti.

(Foto Ivo Bricelj)

Levo: Tiho prihaja mrak... (Foto Lojze Erjavec, R. Mejia)

Spodaj: Pogled na del našega idiličnega Prekmurja

Duhovno ŽIVLJENJE

LA * VIDA * ESPIRITUAL

L. XXIII.

OKTOBER

ŠTEV. 10

Vprašanje, ki v prvem hipu človeka osupne

ALI JE BOG VSEMOGOČEN?

DR. ALOJZIJ ŠUSTAR, švica

Čudno vprašanje! Saj smo vendar verni kristjani, ki vedno znova molimo: verujem v Boga Očeta, vsemogočnega stvarnika nebes in zemlje. Če bi Bog ne bil vsemogočen, potem bi sploh ne bil Bog.

Brez dvoma, vse to je res. Že v katolikizmu smo se učili, da je Bog vsemogočen in to tudi še danes verujemo. A tu nam gre za nekaj drugega: ali je ta vera samo razumska resnica, ki jo bolj ali manj zavestno ponavljamo, ali pa je to živo prepričanje, ki nas tako osebno in resnično prevzema, da pod njegovim vplivom presojujemo vse dogodke na svetu, v svojem lastnem življenju in okrog sebe, in to danes in na tem kraju, kjer živimo. Ali ta resnica dejansko vpliva na naše odločitve, na naše razpoloženje, na naše zadržanje do Boga, na naše upanje in zaupanje do Boga? Poglejmo malo bliže, kako je s tem vprašanjem.

Kdor je o božji vsemogočnosti resnično, osebno, po moderno bi rekli, eks-

stencialno prepričan, ta se zaveda, da je Bog edini gospodar sveta. To pomeni dve stvari: da je ta svet, tak kakor je danes, res od Boga ustvarjen in da Bog tudi danes zanj prevzame popolno odgovornost. Kaj lahko se človeku počasi vsilijo misli, da je na začetku sicer Bog svet res ustvaril, da pa je pozneje prišlo to in ono, česar Bog ni predvideval, in da so ljudje počasi vzeli tek dogodkov v svoje roke. Bog danes sicer poskuša uveljaviti svojo voljo, a da se mu to prav ne posreči. Vedno znova prihajajo mogočnjaki tega sveta, ki božje načrte prekrizajo, jih že v kalih zaduše ali vsaj njihovo uresničitev tako zelo ovirajo, da so uspehi, ki jih Bog doseže, kaj klavni.

Poglejte, pravijo ti ljudje, samo zgodovino Cerkve! Ko je Kristus prišel na svet, je prinesel evangelij in ustanovil Cerkve in ji dal naročilo, da oznanja evangelij in vodi ljudi k Bogu. In kaj je dosegla Cerkve v teku stoletij, kaj doseže danes? Brez dvoma je imela in ima uspehe, velike uspehe, a v primeri

z neuspehi je vendar končni rezultat kaj majhen. In to naj bi bilo božje delo? Vsak človek hoče kar najbolje doseči svoj cilj. Če ima Bog res za cilj, da ga ljudje spoznajo, časte in ljubijo, in tako pridejo k večnemu zveličanju, zakaj tega cilja bolje ne doseže? Ali ga noče doseči? Ali pa ga more doseči? Ali so morda druge sile, človeške, naravne ali pa kake nevidne sile močnejše, da jim Bog ne more kljubovati? Ali se ne zdi, kakor da bi danes ne bil Bog več gospodar sveta? Kaj vse si ljudje dovoljujejo nasproti Bogu, kako se mu upirajo, kako ga zasmehujejo — in imajo uspeh, in še kakšen uspeh! Tisti pa, ki se borijo za uveljavo božje volje in božjih zapovedi, imajo tako malo uspeha. Če je Bog res vsemogočen, zakaj tega ne pokaže? Zakaj si ne privoščijo resničnega in prepričevalnega triumfa nad vsemi svojimi sovražniki? Zakaj ne doživi Cerkev zmagoslavnega pohoda med narodi, zakaj se v njej ne pokaže božja moč tako, da bi vsi nasprotniki Cerkve ostrmeli in v preplašenosti spoznali, da niso oni gospodarji, ampak Bog?

Tako bi lahko postavili še celo vrsto vprašanj. Če človek o njih razmišlja, mu res lahko pridejo pomisleki o božji vsemogočnosti. Čeprav si teoretično še vedno ponavlja, da je Bog vsemogočen, ta resnica ne igra zanj skoraj nobene vloge pri presojanju sveta in dogodkov. Od tod potem posledice v praktičnem življenju: ali postane človek pesimist, češ, je pač tako in mi nič za to ne moremo; morda postane celo fatalist, ki se skuša sprijazniti s slepo usodo. Ali pa postane apatičen in obupan, ker gre vse tako narobe, in izgubi vsako življenjsko veselje in vsak pogum. Ravno ta posledica je posebno huda: človek se vda, ker ne more drugače, a o kakem resničnem zupanju, življenjskem veselju, dejavnem optimizmu ni več govora. Morda zase še nekam gleda, da ostane na pravi poti, svojega bližnjega, okolico, javno življenje, svet v celoti pa je obupan prepustil

toku, ki ga nese v pogubo. Kolikokrat srečamo take ljudi med kristjani, tudi med dobrimi, vernimi katoličani, da, celo med duhovniki. Postali so za vse ravnodušni, njihovo geslo se glasi: saj vse nič ne pomaga, saj je vseeno, saj nič ne dosežemo. Če pridejo nad takega človeka resne preizkušnje, je morda tudi sam v nevarnosti, da bo še sam nad seboj obupal in iskal potem edino tolažbo v uživanju, da bo tako vsaj nekaj imel od življenja.

Kaj je torej? Vera v božjo vsemogočnost ni več živa in osebna, ne zajema več vsakdanjega življenja in današnjega sveta.

Navadno leži vzrok za to razpoloženje v tem, da si je človek precej natančno zamislil, kakšna bi morala biti božja vsemogočnost, če je res, da je Bog vsemogočen, kako bi moralo na svetu izgledati, če je Bog res edini gospodar sveta. Po njegovem bi moral Bog to vsak trenutek pokazati, in to na tako učinkovit način, da bi vsi ljudje nad tem strmeli. Cerkev bi morala doživljati zmago nad zmago, njeno delovanje bi moralo biti en sam zmagosladen pohod, vsak, kdor bi se ji uprl, bi moral biti kaznovan, in sicer eksemplarično kaznovan, da bi drugim sploh na misel ne prišlo, da bi se Bogu uprli. Razni preganjalci vere bi sploh ne smeli biti na svetu, ali pa vsaj biti ponižani in zastopniki Cerkve povišani. Framasoni, socijalisti, komunisti in razni drugi brezbožni elementi ne bi smeli imeti takega vpliva in takih uspehov. Predvsem pa: če je Bog res vsemogočen, mora preprečiti, da se na svetu zgodi toliko zla, toliko greha, toliko bogoskrunstva, toliko pohujšanja, toliko krivice. Moral bi preprečiti, da bi ljudje stvari in darove, ki jih Bog daje, tako zlorabljali. Kdor ima moč, jo tudi pokaže, predvsem nasproti tistim, ki se mu direktno upirajo in ki se mu le posmehujejo.

Tako in podobno si ti ljudje pred-

stavljajo, kako bi Bog *moral* pokazati svojo vsemogočnost, če bi res bil vsemogočen. A Bog svoje vsemogočnosti ne pokaže na ta način. Torej ni vsemogočen. Dokaz je vendar trden in po vseh zakonih logike.

A ravno tu leži problem. Ali sme človek s tako logiko in s takim dokazovanjem stopiti pred Boga? Ali sme predpisovati Bogu, kako in kaj naj dela, kje in na kakšen način naj poseže vmes? Ali se sme človek postaviti nad Boga, presoјati njegove načrte in odločitve in jih zavreči, če se mu ne zde dobri, tajiti celo Boga samega, če se ta ne ravna po njegovi volji? Vsak misleči človek bo dejal, da ne. Noben kristjan bi se tega ne upal izrecno storiti, a v vsakdanjem življenju se to vendar vedno znova dogaja. V življenju hoče človek tolikokrat predpisovati Bogu, kako naj gospodari, kako naj odloča, da bo dobro šlo in da bo vse prav, kje in kdaj naj odločno nastopi, kaj naj dovoli in česa naj ne prenese.

Kdor resnično veruje v Boga in njegovo vsemogočnost, mora to stališče spremeniti. Verovati v Boga se pravi, Bogu popolnoma zaupati, se popolnoma nanj zanesti. Verovati v božjo vsemogočnost pomeni biti trdno prepričan, da je Bog edini resnični gospodar sveta in dogodkov, da za vse ve in vse vidi, da bi lahko brez vsake težave dosegel vse, kar bi hotel, brez vsakega truda uresničil vsak svoj cilj, imel popoln uspeh v vsakem oziru, preprečil vsako moralno zlo, uveljavil svojo voljo do zadnje pike. Zakaj pa tega ne stori? Tega mi ne vemo. Božji načrti so nam skriti, mi vemo le, da božji načrti niso človeški načrti, da naše misli niso božje misli. To nam pravi razodetje, to nas uči izkušnja. Verovati v božjo vsemogočnost pa pomeni, kljub nerazumljivosti božjih načrtov popolnoma se zanesti na Boga in mu popolnoma zaupati, nesti na Boga in mu popolnoma zaupati, četudi doživimo toliko in toliko „razočaranj“. Kdor v luči vere v božjo vse-

mogočnost presoja dogodke v zgodovini ali v sedanjosti, ne bo dejal: tako in tako bi moralo biti, če je Bog res vsemogočen, ampak si bo dejal: tako in tako je. Bog bi lahko čisto drugače odločil, drugače obrnil tok dogajanja, lahko „bolje“ — po naše gledano — dosegel svoj cilj. A tega ni storil in ne stori, ne vem, zakaj ne, a verujem v njegovo vsemogočnost, zaupam vanj in se zanesem nanj. Razni apologeti tolikokrat poskušajo opravičiti ali razložiti ali vsaj utemeljiti božje načrte in odločitve, kakor da bi poznali najbolj tajne božje misli. A najbrž je boljše, če tem apologetom preveč ne zaupamo in preveč od njih ne pričakujemo. Priznajmo raje, da so nam božji načrti tolikokrat popolnoma skriti, da se nam zde nespametni — po naše govorjeno —, da so za nas neprodorna skrivnost, a da kljub temu verujem, da je Bog vsemogočen. Kdor veruje v božjo vsemogočnost, sprejme božje načrte in odločitve, kakor jih dejansko razodeva zgodovina in sedanost, ne da bi hotel Bogu kaj predpisovati ali ga kaj popravljati.

Toda ali ni to fatalizem, slepo zaupanje v božjo previdnost? Ali ne pomeni tako stališče, da se človek prepusti toku dogodkov, da ga odnesejo s seboj, češ, saj je Bog vsemogočen, bo že on gledal? Ali ne vodi taka vera v božjo previdnost in vsemogočnost v pasivno nedejavnost, češ, Bog me ne rabi, saj je vendar vsemogočen?

Nikakor ne! Iz razodetja vemo, da je Bog toliko in tolikokrat poudaril važnost človekovega sodelovanja. Iz razodetja vemo, da Bog hoče in ukazuje, da človek po svojih najboljših močeh stori, kar mu je mogoče, da uveljavi božjo voljo v svetu. Kdor veruje v božjo vsemogočnost, nikakor ne pozablja ali celo tajiti te božje zahteve po človekovem sodelovanju, ampak se le zaveda, da uspeh ni odvisen od njegovega delovanja, ampak od božje odločitve. Človek

ni poklican k delu zato, da bi imel uspeh pred Bogom, ampak da izvrši svojo nalogo in dolžnost pred njim. Bog bi lahko dosegel uspeh — popoln uspeh — brez človeka. A Bog hoče, da človek postavi vse svoje sile v službo Bogu in da se pri tem zanese na Boga. Tak človek bo ostal vedno pogumen, dejaven in optimističen, in to ne zaradi uspehov, ampak iz vere v božjo vsemogočnost in iz zaupanja v božjo previdnost. Takega

človeka ne bo razočaral noben neuspeh, noben polom, noben poraz, ampak bo naprej vršil svojo dolžnost pred Bogom, v zavesti, da je Bog v resnici vsemogočen in da to svojo vsemogočnost lahko uveljavi in pokaže, kakor in kadar se njemu zdi prav. Kdor veruje v božjo vsemogočnost, je v življenju optimist, ker živi iz vere, ki premaga svet. A ta vera mora biti res živa in osebna — in to je milost, ki nam jo daje Bog!

LA COLABORACION DE LOS LAICOS

POR EL CARDENAL PIAZZA

Los laicos, como miembros del Cuerpo Místico de Cristo, deben asegurar una colaboración que responda a la naturaleza bien comprendida de su real sacerdocio (regale sacerdotium) —no ministerial— tanto en la acción litúrgica como en el campo del apostolado. La Acción Católica, vivamente recomendada por los papas de nuestra época como “colaboración al apostolado jerárquico de la Iglesia”, es tanto más útil y necesaria allí donde la penuria del clero hace más ardua y más difícil la evangelización.

Desde su primera Encíclica “Summi Pontificatus” declaraba Pío XII: “Cuando se está constreñido a constatar con tristeza la desproporción entre el número de sacerdotes y la tarea que les espera, cuando vemos verificarse también hoy en día la palabra del Salvador “la mies es mucha y los operarios son pocos”, la colaboración de los laicos al apostolado jerárquico, numerosa, animada de un celo ardiente y de una gene-

rosa dedicación preséntase como precioso auxiliar para la obra de los sacerdotes y revela posibilidades de desarrollo que hacen legítimas las más bellas esperanzas”. Más lejos afirma: “En todas las clases, en todas las categorías, en todos los grupos, esta colaboración del laicado con el sacerdocio manifiesta preciosas energías a las cuales es confiada una misión que corazones nobles y fieles no podrían anhelar más alta ni más consoladora”.

Es superfluo subrayar que compete al Episcopado de cada Nación el estudiar y fijar las formas de organización que mejor respondan a las necesidades, a las posibilidades, al carácter mismo de las poblaciones.

“Pensamos en verdad, — concluye el Papa—, que sobre todo mientras dure la actual insuficiencia numérica del clero, la Jerarquía ha de poder y debe buscar entre ellos la ayuda indispensable para la obra del sacerdote”.

OBHAJILNI SONETI

PRED SVETIM OBHAJILOM

I.

Po Tebi koprnim, da v koščku Kruha
me spet nasitil boš, o rajska Hrana: —
da duša zate bo še više vžgana
v dneh mrzlega sodobnega sopuha;

da varoval me žrêla boš, ki bruha
strupen žar, smrt na vsakega zemljana;
da dal mi boš meščanstvo nebeščana
in srcu spet odžejal usta suha;

da boš moj dolg izbrisal, da kot dete
bom bel in Tvoj — brez svojega hotenja
naslonil se na prsi Tvoje svete;

da v Sebi boš umiril moja trenja
in popke mojih vrtnic v rdeče cvete
razlistaj med bodicami trpljenja...

II.

Zveličar, z zublji Svojimi razvnemi
ognjišče mojega srca in v duši
kotiček solzni mi sladkó osuši,
da v njem prižmem Te s toplimi objemi!

Glej, — ves le Tvoj sem! Pridi in me
vzemi
in plahe vzklike grešnosti oglušči
in temne sile okrog mene zruši,
ki z grenkim nezaupanjem grozé mi!

O, daj, — zavladaj že sladkó nad mano,
da v srcu Ti zapojem spev ljubezni
in Te slavim za srečo darovano!

Odložil boreca bom oklep železni
in meč in stopil v Tvojo srčno Rano —
in blažen padel v Tvoj objem zavezni...

III.

Prispi v srcé mi kot žareč oblak,
kot bilko mojo voljo použij,
v Svoj sveti plamen mojo dušo skrij,
v Svoj topli plašč zavij me, ker sem nag!

Da k Tebi vzplul bi, glej, sem pretežak!
Izlušči me iz glîne, dvigni v sij,
v studencih Svojih znova me umij,
da še bolj bel bom Tebi še bolj drag!

Po Tebi, moj Zaklad, medlim — berač...
O, daj mi, da peklù ne padem v ris,
modrost golobov in previdnost kač!

Spremeni v vino Svojih trt moj kis!
Iz mojih dni stki sveti ogrinjač,
da z njim bom smel med svate Tvojih
miz...

NJENO ODPUŠČANJE

ZORA PIŠČANČEVA, Gorica

Že več večerov ji je neki neznanec sledil. Kakor hitro je zapustila urad se je kot senca priplazil za njo; če je pospešila korak, je pohitel tudi on, če se je pristavila, je isto storil tudi njen skrivnostni zasledovalec. To jo je čudno vznemirilo. Da bi se ji vsaj približal, jo ogovoril, a imela je občutek, da se je boji. Ko je prispela do doma se je bežno ozrla za njim. Bil je slabo oblečen, iz bledega obraza so v čudnem ognju žarele nemirne oči. Z gotovostjo je slutila, da ne misli nič huđega in da tudi ni eden izmed fantov, ki ji misli dvoriti. Kaj vendar hoče?

Med delom so ji misli uhajale k skrivnostnemu zasledovalcu in ko ga je zvečer zaslutila za seboj, jo je vedno zmrazilo.

Prijeten pomladni večer je bil, ko je predčasno zapustila urad. Rada bi se sprehodila in se navžila svežega zraka. Po daljši poti se je vračala proti domu. Kostanji ob poti so komaj poganjali, sveži poganjki so bili tako nežni, da bi jih človek kar pobožal.

— Vsaka pomlad vam vrne življenje, le moje se samotno vije sredi belih pečin... Deset let... deset dolgih let... in vendar je bilo včeraj. Roko v roki sta hodila po pomladnem Tivoliju, kostanji so tudi takrat komaj poganjali, ko je nenadoma zadonel strel. Njegova roka se je za hip tesno oklenila njene, nato je objem popustil in obležal v mlaki krvi. Strto življenje, strte sanje, strta mladost, njegova in njena...

Irena je globoko vzdihnila in trudno nadaljevala pot. Nenadoma je zaslišala za seboj korake. On je, to je z gotovostjo slutila in čudna ohromelost jo je

zajela. Rada bi bežala, pospešila korak, a ni mogla, ni smela.

„Gospodična, oprostite, rad bi z vami govoril.“ Glas mu je bil zamolkel, kakor da se dviga iz brezna trpljenja in strašnih muk. Poteze na obrazu so mu drgetale in čelo mu je orosil pot.

„Kaj vendar hočete?“ ga je skoro z nejevoljo vprašala.

„Veliko prosim, še nikdar v življenju nisem bil tako držen kakor v tem trenutku.“

Irena se je ustavila in se naslonila na drevo ob poti, kakor da bi tam iskala zaščite in pomoči. Sama ni vedela zakaj drgeta kakor pred nečem strašnim, ki bo zdaj zdaj planilo nanjo in jo strlo.

Njegov obraz je bil zdaj tik njene-ga, zaprla je oči, da bi ne videla njegovega razbičanega pogleda.

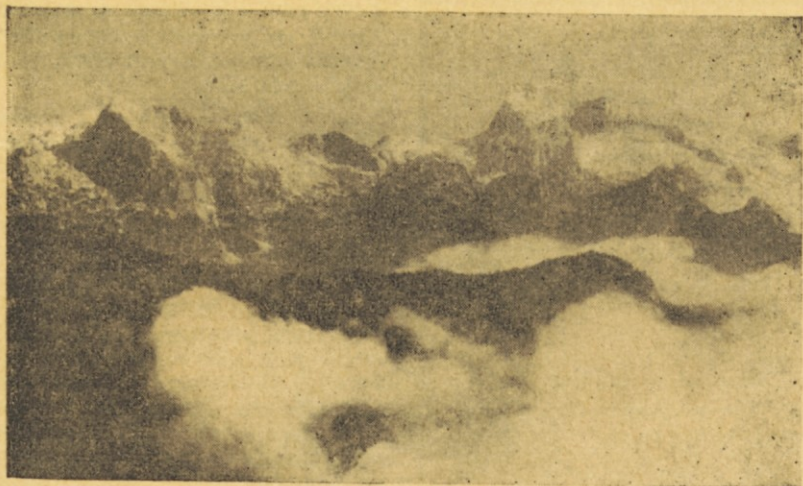
„Na meni teži strašen greh... samo vi mi ga morete odpustiti.“

Zatrepetala je in ga pogledala. Ne, ni blaznež, vsaka poteza njegovega obraza je prosila, kričala strašno skrivnost te trpinčene duše.

„Jaz... jaz...“ je z muko izječljala, „kako vendar, le spovednik more odpustiti grehe.“

„Zakaj me ne razumete,“ je znova rotil njegov glas, „z njim sem že odpravil, a kljub temu ni miru v mojem srcu, dokler mi še vi ne izrečete besede odpuščenja. Gospodična Irena, moje roke so krvave, omadeževane s krvjo nedolžnega človeka.“

Čutila je njegovo težko dihanje na svojih licih, nagonsko je segla po medaljonu, ki ji je visel okrog vratu. Prsti so ji trepetali, ko se ga je oklenila.

Kralj slovenskih gora, Triglav, zamišljeno zre na slovensko deželo, ki ječi
pod komunizmom

Njegov glas je prihajal do nje, kot glas umirajočega človeka. Stegnil je roko proti medaljonu.

„Irena... tega človeka... sem jaz umoril.“ Glas mu je zamrl v krčevitem ihtenju. „Odpustite mi!“

Ireni je krik groze zamrl na ustnicah. Še močneje je pritisnila na razbijajoče srce svoj medaljon.

Iz daljave se je oglasil kos, pomladno ozračje je bilo prenasičeno vonja po svežem zelenju in cvetju. V njej pa so divjali viharji, njegovo krčevito ihtenje ji je trgalo živce, njegova bližina jo je napolnjevala z nedopovedljivo grozo.

Že je stegnula roko, da bi ga pahnila od sebe, izrekla besede, ki so jo kot ogenj peklo v duši, davile jo v grlu. S sklonjeno glavo je stal pred njo, ni si več upal pogledati ji v oči.

„V imenu večnega Sodnika vas prosim, odpustite mi! Ne morem več živeti brez vašega odpuščanja... Vi ste trpeli deset let, jaz deset večnosti... Takrat, ko je on padel pod mojimi strelji, mi je vaš krik prebodel dušo. Ni me več za-

puštil. Noč in dan je odmeval v moji notranjosti. V veseli družbi, pri delu, v strašnih nočeh brez spanja sem ga slišal, v potisočerjenih krikih je klical po maščevanju in osveti... Povedal sem jim kakor Judež farizejem: izdal sem nedolžno kri. Pa so se mi smejali. Zlato kočajno so mi pripeli na prsa za junaški čin. Tako nagrajuje krvoloki sebi enake. V meni pa ni bilo več miru, v najstrašnejših mukah bi rad opral svoj zločin a nisem imel niti toliko poguma, da bi pokleknil pred spovednika in se spovedal. Kaj bi mi pomagal njegovo odpuščanje brez vašega? Zasedoval sem vas. Zvedel sem za vaš beg iz Ljubljane, za vaše samotno življenje tu na Primorskem. To me je še huje bolelo, potrdilo v prepričanju, da sem uničil dvoje življenj. Zbežal sem čez mejo. A moja pokora ni še končana. Odšel bom daleč preko morja, brezkončni oceani bodo nemara ublažili v meni strašne bolečine grizoče vesti... A prej še moram dobiti vaše odpuščanje. Nisem ga vreden, vem, a usmilite se mojega trpljenja.“

Pogovora z Bogom

Gospod moj, moj Bog!
V tišini večera,
vsa polna nemira
s Teboj govorim.
Pod težkim bremenom
vsa k zemlji težim,
ječim,
omahujem,
brez sil se bojujem,
in v svoji nemoči
se vsega bojim.
O, dvigni me, dvigni
iz moje slabosti,
da duh se oklene mi
Tvoje svetosti,
Gospod moj, moj Bog!

Ljubka Šorli

Irena ga je molče poslušala. Pred njenimi očmi je vstajala svetla podoba: iz nasmejanega obraza so toplo zrle vanjo žametne rjave oči. Svetli lasje so valovili v vetru, vse naokrog so veličastne gore nemo zrle na dva srečna človeka. — Irena, moje dekle! — je tedaj mehko zavalovilo v čistem gorskem ozračju. Ona je v neizmerni sreči položila glavo na njegovo ramo — Ti moj fant — je njen odgovor zapečatil najlepšo skrivnost njunih mladih src.

Potem je prišla vojna, odšel je tudi on, izgubil se je vojnem metežu. Ostala je sama, upala, molila in čakala. štiri dolga leta... Prišel je, ves lep in nasmejan in ji z zanosom govoril o načrtih za življenje, o skorajšnji poroki. Sredi teh besed ga je zadela smrt.

Irena se je stresla. Ni videla, da je

človek pred njo zdrknil na kolena. „Irena, ali mi res nočete odpustiti?“ Vsa njegova razbičana notranjost je trepetala iz teh besed.

„Moj Bog, vstanite, kaj vendar mislite?“ se je Irena presunjena sklonila do njega. „Ljudje naju bodo opazili,“ s je nato plašno ozrla po samotni cesti.

„Ni mi mar, ne vstanem prej, da mi odpustite.“

Dokler ni vedela zanj, ji je to bilo skoro lahko. Še molila je, da bi našel usmiljenje pri Bogu. Sedaj pa, ko je klečal pred njo, ko je gledala njegove krčevito sklenjene roke, tiste roke, ki so uničile vso njeno srečo, ji je vstal v srcu strašen odpor. Le ustnice bi izrekle besede odpuščanja, srce bi klicalo po maševanju.

„Moj Bog!“ je zaječala in se krčevito oprijela medaljona na prsih.

Dvignila ga je k ustnicam in ga poljubila. Hotela je najti odgovor v njegovem nasmejanem obrazu, a presunjena je opazila, da je poljubila križ, ki je bil vtisnjen na drugi strani medaljona.

„Moj Jezus, odpusti mi, saj si za vse umrl na križu... tudi zanj...“ se je tedaj mehko sklonila do klečečega in mu položila tresoč roko na glavo:

„V imenu Kristusa Križanega vam.. odpuščam.“

Tedaj šele ji je pogledal v oči. Videla je, kako mu je čez obraz šinil žarek olajšanja, osvetlil in omilil sleherno potezo, da se ji je nenadoma zazdel kakor poveličan obraz svetnikov v cerkvi. Potem je naglo prijel za obe njeni roki in jih poljubil.

„Irena, tisočkrat naj vam Bog porvne. Vrnila ste mi življenje!“

Iz bližnje cerkve je zazvonil večerni ave. Kos v grmovju je še glasneje zapel svojo pomladno popevko, tam za Kalvarijo je nebo žarelo v poslednjem soncu.

O DARITVENEM OBEDU

JOŽE VOVK, U. S. A.

Končali smo do sedaj razlago osrednjega dela maše: spremenjenje. Na skrivnost se Kristus daruje; način se Kristus daruje; na vsakem oltarju mora biti križ, ker se pri vsaki maši ponavlja naše odrešenje na križu.

Zadnji del maše se imenuje obhajilo ali tudi „daritveni obed“. Slovenska beseda obhajilo bo vzeta pač od tega, ker mašnik, ki deli obhajilo, obhodi vernike pri obhajilni mizi: gre od enega do drugega. Seveda, to pa je obenem gotovo, da vse „obhodi“ ali obišče naš Gospod, ki prihaja vsem v srce. Zanimiva je latinska beseda za obhajilo: *communio*. Unum pomeni v latinskem eno (Tako je ista korenina v besedi unija n. pr. delavska unija). Sv. Pavel razloži: „Kruh, ki ga lomimo, ali ni udeležba pri telesu Kristusovem? Ker je en kruh, smo mi, ki nas je mnogo, eno telo; vsi smo namreč deležni enega kruha“ (1 Kor 10, 17). Tako je prvim kristjanom *communio* pomenilo: vsi smo eno, družni nas isti božji dar, ki ga sprejemamo. Celoten pomen bo pač ta: vsi se družimo s Kristusom in če smo eno z njim, potem smo tudi med seboj in moramo kajpak zaradi tega tudi zavestno stremeti za edinostjo

Okraski na mašnih plaščih oko leta 1650

in slogu, ki je sad krščanske ljubezni

Za razlago besede „daritveni obed“ posezimo nazaj. Naša mašna daritev sloni po obredu na starozaveznih daritvah; prvi kristjani so nadaljevali s tem, česar so bili vajeni kot pravoverni Izraelci, le da so njihovi sestanki dobili novo vsebino. Tako so imeli po sinagogah po vrnitvi iz izgnanstva božjo službo, kjer so molili in poslušali božjo besedo; to je bila sobotna božja služba, katere se je tudi Jezus udeleževal. V templju pa so se opravljale daritve predpisane po Mojzesovi postavi. Naša maša združuje oboje: prvi del, priprava na mašo, je molitev in poslušanje božje besede, drugi del je daritev v ožjem pomenu besede. Povečini je obed spadal k daritvi sta-

re zaveze. Družina je pripravila tebe ali jagnje za daritev, duhovnik je žival zaklal in del po določilih postave sežgal na oltarju: to je bil „žgani dar“ darovan Bogu, dan z željo, da bi se dvignil pred Boga kot „prijeten vonj“: ta del je postal takorekoč „hrana Bogu“. Obenem pa je celoten dar postal posvečen, ker je bil ves Bogu darovan. Sedaj je Bog povabil darovalce k obedu; On je postal gostitelj, vsi darovalci pa gostje.

Poskrbimo, da nam Telo Gospoda Jezusa Kristusa, ko ga prejemamo, ne bo v sodbo in pogubljenje, temveč hrana za večno življenje

Gostija pa ima med zemljani ta naravni učinek, da poveže vse v enoto: zato se sorodniki in prijatelji vabijo v goste, da bi se njihove vezi poglobile in utrdile. Isti pomen ima daritveni obed: njegov sad naj bi bila tesnejša zveza in zapupno prijateljstvo z Bogom.

Daritve Stare zaveze so bile senca in podobe popolne daritve Kristusove na križu. Tam je bilo zaklano božje Jagnje. Bilo je darovano Bogu za vso družino Adamovih otrok. Ali naj Bog ne izrazi svojega veselja nad to daritvijo s tem, da bi darovalce povabil k obedu in tako pokazal, da je daritev sprejel? Zares, Kristus je v svoji božji modrosti našel način, da je zadostil božji in človeški želji po daritvenem obedu. Pri zadnji večerji, ko je zadnjič je-

del z apostoli velikonočno jagnje, je postavil novo daritev in nov daritveni obed. Družina božjih otrok daruje svoje Jagnje kot daritev: telo in kri Gospodovo. Bog daritev z veseljem sprejme in povabi vse k obedu, kjer naj uživajo „božjo hrano“ in se z njim tesno povežejo. Ko je Kristus postavil daritev nove zaveze, nam je obenem dal pojedino, kjer uživamo hrano neumrljivosti. Ta pomen imajo besede, ko obljublja presveto Rešnje Telo: „Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes... kruh, ki ga bom jaz dal je moje meso za življenje sveta... kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem“ (Jan 6,51—57). Te besede obetajo, kar dajejo druge besede, ki jih isti Gospod govori pri zadnji večerji: „Vzemite in jejte, to je moje telo... pijte iz keliha vsi, zakaj to je moja kri nove zaveze ki bo za mnoge prelita v odpuščenje grehov (Mt 26, 27—29). Tako je čisto jasno, da k daritvi in v tem obedu prejemamo sadove odrešenja. To je duhovno nadnaravno živnove zaveze spada tudi daritveni obed ljenje, ki ga rodi tesna zveza s Kristusom in končno vstajenje na sodnji dan, ko bo odrešenje dovršeno.

Drevo križa se v mašni daritvi spremeni v drevo življenja v rajnu nove zaveze. Njegove bogato obložene veje vise navzdol, tako otroci božji morejo trgati sadeže in si ohranjati in množiti božje življenje.

Oltarna daritev se zaključuje z obhajilom kot daritvenim obedom. K bistvu daritve spada, da vsaj duhovnik zavžije posvečeni kruh. Želja Cerkve je, da pridejo tudi verniki, vendar daritev je popolna tudi brez njihovega obhajila. Moremo pa reči, da je polnih sadov daritve deležen le oni, ki prejme obhajilo. V prvih krščanskih stoletjih so verjetno vsi udeleženci pri daritvi

prejeli tudi obhajilo. Cerkev še prav posebno od sv. papeža Pija X. dalje vabi vernike k obhajilni mizi. Tako piše sedanji sv. oče v okrožnici Mediator Dei: „Naj bi dal Bog, da bi vsi poslušali vabilo Cerkve, naj se udeležujejo, če mogoče, vsak dan svete daritve, ne le na duhoven način ampak s tem, da prejemajo Telo Jezusa Kristusa, ki je bilo za vse darovano večnemu Očetu... Naj bi se otroci in mladina, možje in žene bližali sveti mizi, naj delavci uživajo to krepko hrano, zakaj to je kruh življenja, ki uteši dušne potrebe in želje in nas najtesneje veže z Jezusom Kristusom, da postanemo z njim „eno telo“ in živimo kot bratje med seboj v edinosti in slogi.“

Za časa papeža sv. Gregorija Velikega (okrog leta 600 po Kr.) so obha-

jali takole: Najprej so molili očenaš, nato so razlomili kruh za duhovnika in vernike, ker so posvečevali večje hlebe; med tem lomljenjem so peli „Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta...“ Nato je prišel na vrsto poljub miru: vsa verna občina mora biti povezana z ve-zjo miru, da je pripravljena na ta obed. Škof je delil telo Gospodovo; diakon, škofov pomočnik pa je obhajal s keli-hom. Posvečeni kruh so verniki preje-mali v iztegnjeno desnico, na katero so ženske prej položile bel prtiček. Med obhajanjem je zbor prepeval psalme. Ko je bila delitev končana, je škof molil molitev, proseč vsem skupaj obilnih sadov daritve: to je sedanja poobhajilna molitev. Nato so bili verniki odpuščeni. Druge molitve okrog obhajila so se raz-vile v srednjem veku.

Mi smo prej vezani k mučeništvu, kakor pa, da bi malo po-pustili od svoje borbe.

Nič ne daruješ svojemu narodu, ako mu ne daruješ samega sebe.

Dan smrti je za človeka najskrivnostnejši, največji in naj-lepši praznik.

Ideja naša pa ne bo umrla in naša borba se bo nadaljevala.

Mrtvi borci so silnejši od živih.

Moja molitev je tista, ki ves trepetam, kadar jo molim: Go-spod, pomnoži v meni smrtni strah, vsa tesnoba mojih fantov naj leže na moje srce, da bom trepetal pred smrtjo, kakor Ti na vrtu, da bom dober ud, ki bo dopolnjeval trpljenje na mističnem telesu.

Borštinar Janez, dom. nadporočnik, + 18. marca 1945

K R I Ž I

GREGOR HRIBAR

Škofov obisk ne velja le otrokom, ki gredo k birmi, temveč prav tako in še bolj odraslim vernikom. Zato je moral gospod Simon pripraviti tudi odrasle farare na škofov prihod. Skušal je faro prenoviti na zunaj in na znotraj hkrati.

Od zunanjih priprav je treba omeniti zlasti še njegov trud za obnovo poljskih križev v fari.

Brž ko je dušebrižnik zvedel za škofov obisk, je pričel kmete nagovarjati, da bi poskrbeli za obnovo križev ob križpotjih.

Slemeničani so bili svoje dni po vsej priliki zelo verni ljudje. Vsak kmet je imel svoj križ, postavljen navadno ob kakem križpotju blizu doma. Toda, ljubi Bog! v kako žalostnem stanju je že bila večina teh križev. Nekateri so bili že močno nagnjeni ali so imeli slabo streho. Drugod je Bogek imel polomljene roke, ali so mu manjkali prsti. Ponekod sploh ni bilo več Kristusa na križu.

Najbolj grozna je bila usoda Krasnikovega križa. Krasnikova (Krasnigbauer) domačija je že pred desetletji propadla. Le zanemarjen Krasnikov križ ob gozdni poti je še spominjal na nekdanjo cvetočo kmetijo. Križ je stal na mestu, kjer je neznan hudobnež ubil edinega kmetovega sina Huberta v noči od 5. do 6. junija 1897 leta, kakor je stalo zapisano z obdelanimi črkami na križu.

Med vojsko so opazili ljudje neke nedelje zjutraj, da je ponoči nekdo odtrgal Kristusa s križa in posamezne kose razmetal na okrog. Storil je to baje neki nacist iz Kaple, ki je bil prav

tedaj na vojaškem dopustu. Vlak, na katerem se je tisti nesrečnež vračal na rusko fronto, je bil blizu Dunaja bombardiran. Skrunitelj križa je bil ob tej priliki dobesedno razmesarjen. Tako je sporočil domov njegov spremljevalec iz Dol, ki se je pred povratkom na fronto spovedal in se mu ni nič hudega zgodilo.

Namesto da bi vzpodbujali Slemeničane k pobožnosti, so križi v takem stanju pričali o njihovi verski mlačnosti in brezbriznosti.

Prvi, ki se je ogrel za dušebrižnikov načrt, je bil Wurmitzer. Njegov križ je stal na važnem križišču. Pot, ki vodi s Slemenice v Bistrico, se tam križa s potjo, ki vodi s Snežnice na Oljšnico. Križ je bil že zelo star in od dežja, vetra in sonca močno poškodovan. Bogek je bil le še z eno roko pritrjen na križ; druga roka je sicer še bila pribita na žebelj, a je bila odtrgana od telesa in je prosto visela navzdol.

Wurmitzer se je odločil, da postavi nov, večji križ v zahvalo, da se je vrnil zdrav iz vojske. Tako vsaj je dejal ljudem. Le župniku je zaupal, da bo križ postavil v zahvalo za milost, da se je vrnil v katoliško Cerkev.

Tesar in krovec sta svoje delo zadovoljivo opravila. Bogka je šel kupiti kmet skupaj z župnikom v Celovec. Izbrala sta lepega, velikega, narejenega iz trdega lesa. Čeprav je bil drag, kmetu ni bilo žal za denar. Tako se bo njegova krivda zopet nekoliko zmanjšala. Tudi pokojna žena in mati se bosta novega križa veselili.

Zadnje počivališče
pred Višarjami

Blagoslovitev križa se je izvršila v nedeljo popoldne, na praznik povišanja svetega Križa. Ljudi je bilo več, kot je dušebrižnik pričakoval. Med prepevanjem nabožnih pesmi in molitvijo žalostnega dela rožnega venca, je dušni pastir križ slovesno blagoslovil. Spregovoril je tudi nekaj besed o pomenu, vzvišenosti in čiščenju svetega križa. Ob koncu se je javno zahvalil Wurmitzerju za postavitvev tako lepega križa in povabil še druge kmete, ki se za to še niso odločili, naj svoje križe še pred birmo popravijo in prebarvajo.

Njegove zadnje besede so bile skoraj odveč. Večina kmetov ni marala zaostajati za Wurmitzerjem. Vedno več prenovljenih križev ob poteh je molče pričalo, da na Slemenici še živijo verni kristjani. Ob nedeljah so kmetice in dekleta prinašale h križem cvetlic, tako da so tujci, ki so zašli na Slemenico, dobili o domačih najboljši vtis. Le prav malo kmetov je pustilo svoje križe v zanemarjenem stanju.

Na isti dan kot Wurmitzerjev križ je dušebrižnik dopoldne pri maši blagoslovil tudi novi stenski križ za šolo.

Ko je prišel gospod Simon prvokrat v slemeniško enorazrednico, je pred poukom pričel moliti očenaš. Čeravno se ga je od vsega početka svojega dušnega pastirovanja na Slemenici skušal dobro naučiti, ga je gladko znal le do polovice. Nemški jezik je pač težak in trd. Vendar ga to ni preveč vznemirjalo. V cerkvi so mu drugo polovico itak verniki zmolili. Isto je pričakoval tudi od šolarjev.

Popolnoma pa le ni zaupal niti sebi niti otrokom. Zato je za vsak slučaj pred molitvijo le odprl katekizem na strani, kjer je bil natiskan očenaš, in položil knjigo predse na mizo, da bi mogel vanjo poškiliti, ako bi se mu hotelo kje kaj zatakiniti. Saj se včasih kakemu duhovnemu gospodu na prižnici ali v šoli jezik celo tedaj zaplete, ko po domače molí!

Kako zelo na mestu je bila njegova previdnost! Ko je bilo treba moliti drugi del očenaša, je le tu pa tam kak šolar nekaj mrmrał, večina od njih pa še toliko očenaša ni znala kot njihov katehet.

Gospodu Simonu ni ostalo drugega,

kot da je tiste prošnje očenaša, ki jih še ni dobro obvladal, prebral iz katekizma in velel otrokom sestri. Vsa zadeva ga je očitno spravila v slabo voljo. Vendar brez vzroka. Tako je in drugače biti ne more, kadar več let ni verouka v šoli in po družinah tudi več ne molijo.

Sicer pa, kdo bo molil, kadar je zmaga le še vprašanje časa? Kdo bo tratil čas za molitev, kadar je dežela kot prva nedolžna žrtev nacizma zopet osvobojena?

Tudi vedenje otrok med molitvijo ni bilo vzorno. Prvo razočaranje je doživel gospod Simon že ob vstopu v razred. Tisti štirje otroci, ki so jih starši odjavili od verouka, so izzivalno zapustili razred, brž ko so ga opazili, kakor da bi imel dušebrižnik kako nalezljivo bolezen. Drugi šolarji so z zavistjo gledali za njimi. Kako radi bi se šli tudi oni igrati! Le čemu sedaj še ta verouk!

Katehet jih je skušal takoj po molitvi podučiti, da je med molitvijo treba pobožno skleniti roke in gledati na križ na steni. Pa glej! Bolj ko se je oziral gospod Simon na okrog po stenah, večje je bilo njegovo začudenje. Križa, ki je o njem govoril otrokom, ni bilo nikjer opaziti.

Pod nacisti so križi morali izginiti iz šol. Njihov vodja ni maral, da bi se ob pogledu na križ otroci begali in se seznanjali z zasnovalcem že preživetega svetovnega nazora.

Ponekod so križ spravili za boljše čase, češ, čez sedem let vse prav pride. Drugod, kjer so imeli kaj smisla za starožitnosti, so križ za spomin založili v omaro ali ga zanesli na podstrešje. Spet drugod, recimo na Slemenici, so ga v peči sežgali.

Na mesto, kjer je od ustanovitve šole visel križ, so slovesno obesili Hitlerjevo podobo s kljukastim križem. Ta križ naj bi po zamisli genialnega Füh-

rerja nadomestil za naciste sramotno znamenje krščanskega križa, na katerem je početnik krščanske vere kot hudodelec, osovražen od lastnega naroda, končal svoje življenje.

Toda kljukastemu križu ni bilo ravno sojeno dolgo življenje. Že 7 let za tem, ko so na Slemenici sežgali šolski križ, je v bunkerju zgorel vodja pokončevalcev križa. Kakor toliko drugih njegovih žrtev, so tudi njegovo telo použili plameni.

V isti peči, v kateri je sedem let preje zgorel šolski križ, so sedaj slemeniški otroci sežgali tudi Hitlerjevo podobo s kljukastim križem.

Čigava podoba bo prišla na izpraznjeno mesto na steni?

Gospod Simon je bil mnenja, da se mora na staro mesto vrniti križ. Brž je poizvedoval, ali se že smejo križi spet obesiti v šolske sobe. Ni bilo prepovedano. Težava pa je bila v tem, da po vojski ni bilo mogoče dobiti novih križev in tudi denarja ni bilo na razpolago. Prav bi bilo, da bi te stroške krila država. Toda dunajska vlada je imela vse kakor preveč drugih skrbi, saj prva povojna leta niti na vloge avstrijskih škofov ni utegnila odgovarjati.

Koder so križ spravili, ni bilo nobenih težav. Kako prav jim je prišel čez sedem let. Na Slemenici pa je ostal razred še dve leti brez križa.

Šele napovedana hirma je dala dušebrižniku novo pobudo, da je spet resneje mislil na nabavo novega šolskega križa. Potrebni denar je hitro zbral pri kmetih. In prav isti dan, ko je bil z Wurmitzerjem v Celovcu, je kupil tudi stenski križ za slemeniško šolo. Po blagoslovitvi ga je v ponedeljek 15. septembra, pri veroučni uri lastnoročno obesil na steno razreda.

Po devetih letih so slemeniški šolarji med molitvijo in med poukom zopet imeli križ pred očmi.

EVANGELIJ PO *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

SKOZI VIHAR K POGANOM

Bilo je zvečer istega dne, ko je Jezus na obali Genezareškega jezera v Kafarnaumu povedal priliko o sejalcu in semenu (prim. Mk 4, 35). Po končanem govoru se ljudje niso tako hitro razšli, kot bi Gospod želel (prim. Mt 8, 18). Morda so v svojem navdušenju celo hoteli prirediti kakšne javne manifestacije. Zato se je Jezus kar na hitro odločil, da se skupaj z apostoli umakne na drugo stran jezera:

Nekoč v teh dneh je stopil s svojimi učenci v čoln in jim rekel: „Prepeljimo se na drugo stran jezera.“ In odrinili so. Med vožnjo pa je zaspal. In prihrumel je na jezero silen vihar in čoln se je polnil, da so bili v nevarnosti. Pristopili so tedaj in ga zbudili s klicem: „Učenik, utapljammo se!“ In vstal je ter zapretil vetru in valovom: in ponehali so in je nastala tišina. Rekel pa jim je: „Kje je vaša vera?“ Prestrašili so se in začudili in so med seboj govorili: „Kdo je neki ta, da ukazuje celo vetrovom in vodi in so mu pokorni?“ (Lk 8, 22—25; prim. Mt 8, 23—27; Mk 4, 35—40).

Jezus in njegovi učenci so stopili v čolne, ki so tamkaj bili na razpolago (prim. Mk 4, 36), in vsi skupaj so odrinili proti vzhodni obali. Pot, ki so jo imeli pred seboj, ni bila ravno dolga, bila pa je lahko precej tvegana.

Mrzli severni vetrovi z mogočnega Hermona so zlasti zvečer velikokrat zelo močno razburkali jezero. Tako se je zgodilo tudi tisto noč. Jezus se je ves utrujen na krmi vsedel in je med vožnjo na vzglavnici zaspal (Mk 4, 38). Kar nenadoma pa je prihrumel na jezero silen vihar. Apostoli so kot ribiči bili navajeni takih prizorov. Mislili so, da bodo s svojo spretnostjo lahko obvladali nevarnost. Vendar to pot niso imeli sreče. Valovi so se s tako silo zaganjali v čoln, da so ga začeli zalivati in voda v čolnu je naglo naraščala. Jezus pa je še kar naprej mirno spal, med tem ko se je njegovih učencev polaščal vedno večji strah. Apostoli bi radi prosili Jezusa za pomoč, spet pa jim je bilo nerodno, da bi ga motili v počitku. Še so za trenutek oklevali. Končno so le sprevideli, da jih jezero lahko vsak čas pogoltne. Pristopili so torej k Jezusu in mu vsi obupani zaklicali: „Učenik, utapljammo se!“

Ko se je Jezus zbudil, se je znašel sredi dvojnega viharja: eden je divjal nad jezerom, drugi pa v srcih njegovih učencev. Poln božjega miru in svesti si svoje neskončne moči je Gospod vstal ter najprej zapretil vetru in rekel morju: „Močiči, utihni!“ (Mk 4, 39). Veter je v trenutku ponehal, valovi so se pomirili in nastala je velika tišina. Potem pa je usmiljeni Jezus hotel pomiriti še

prestrašena srca in je rekel apostolom: „Kje je vaša vera?“ Pomanjkanje vere je namreč bilo krivo njihovega strahu; saj se viharja ne bi bali, če bi zares trdno verovali v Jezusovo moč in dobroto. Na Jezusove besede je tudi strah pred nevarnostjo v trenutku splahnel. Vendar se je učencev zaradi nenavadnega čudeža polastil nov nemir, da so si med seboj govorili: „Kdo je neki ta, da ukazuje celo vetrovom in vodi in so mu pokorni?“ Noben prerok ni še nikoli storil kaj podobnega! In Jezus niti ni prosil Boga za čudež, kot so delali preroki, temveč je kar enostavno zapovedal viharju in ga ukrotil s svojo besedo. Zato je povsem razumljivo, da se apostoli niso mogli dovolj načuditi tej izredni moči Gospodovi.

☆

S tem čudežem je dal Jezus svojim učencem slovesno zagotovilo, da jih bo s posebno milostjo podpiral v vseh nevarnostih, ki jih bodo srečavali na svojih apostolskih potih in sploh pri vsem apostolskem delu. To doživetje naj bi torej apostole v vseh težavah spominjalo, kako zaupno se morajo tudi v takšnih trenutkih zateči pod varstvo svojega blagega Učenika. Ko je Luka popisoval ta dogodek v svojem evangeliju, so imele apostoli že marsikako nevarno vožnjo po morju za seboj. Luka sam je spremljal apostola Pavla na izredno nevarni poti od Palestine do italijanske obale (prim. Apd 27—28). In vedno znova so apostoli tudi v najhujših nevarnostih izkušali, kako krepko jih je podpirala dobrotna roka Gospodova.

Kar pa velja za apostole, velja tudi za vse njegove naslednike in sploh za vso Cerkev. Zato je vihar na morju lep simbol vseh viharjev, ki se preko stoletij zaganjajo v Kristusovo Cerkev in ji groze s pogubo. Jezusov čudež pa je tolažilna prerokba, da Cerkev kljub silnim preganjanjem in najrazličnejšim drugim težavam nikoli ne bo podlegla.

Morda se bo kdaj za hip zdelo, da je Gospod pozabil nanjo in bo vsega konec. A vedno bo še pravočasno prišel trenutek, ko se bo Jezus na priprošnjo Cerkve zbudil in jo rešil, tudi čudežno, če bi bilo treba. Kolikokrat že se je v zgodovini Cerkve to zgodilo!

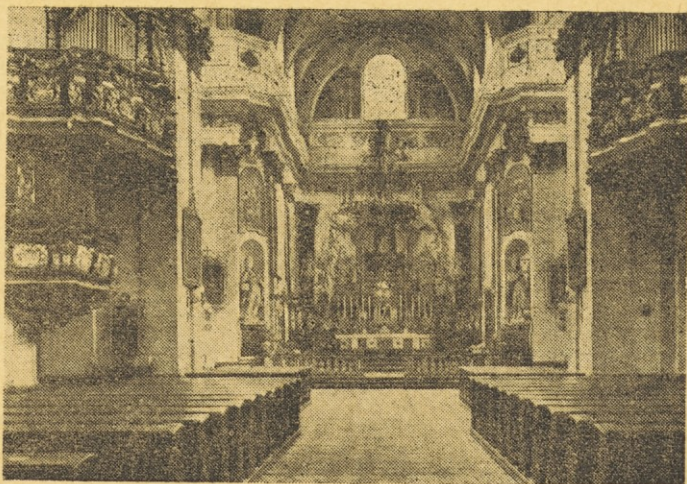
Nekaj podobnega lahko trdimo tudi za skrivno življenje vsake posamezne duše. Zato moramo tudi sredi najhujših notranjih bojov in skušnjav neomajno zaupati v božjo pomoč. Ne obupujmo, če bi se kdaj zdelo, kot da Jezus spi in se za nas ne meni. Skušajmo ga zbuditi z zaupno molitvijo in Jezus nam bo z veseljem pomagal do končne zmage. Na njegovo besedo se bodo strasti hitro pomirile, skušnjave bodo utihnille in v naši duši bo spet zavladal božji mir.

☆

Ko je Gospod pomiril vihar, so čolni spet nemoteno drseli naprej proti vzdoljni obali jezera:

In odpluli so v Geraško deželo, ki je nasproti Galileji. Ko je stopil na suho, mu je od mesta prišel nasproti neki mož, ki je bil obleden in se že dolgo časa ni oblačil in ni stanoval v hiši, ampak v grobeh. Ko je zagledal Jezusa, je zakričal, padel predenj in rekel z močnim glasom: „Kaj imaš ti z menoj, Jezus, Sin Boga Najvišjega? Prosim te, ne muči me!“ Velevale je namreč nečistemu duhu naj izide iz človeka. Zakaj že mnogokrat ga je bil pograbil; uklepali so ga v verige in okove in ga čuvali, pa je vselej vezi potrgal in hudi duh ga je gonil na zapuščene kraje. Jezus je vprašal: „Kako ti je ime?“ „Legija,“ je odgovoril kajti veliko hudih duhov ga je bilo obsedlo. Prosil so ga naj bi jim ne velel oditi v brezno. Bila pa je tam velika čreda svinj, ki so se pasle na gori. In prosili se ga, da bi jim dovolil iti vanje, in dovolil jim je. Hudi duhovi so torej zapustili

Notranjščina ljubljanske stolnice. Fotografijo je poslal aprila meseca škof mons. Anton Vovk č. g. Francu Himelreichu s pripisom: „Blagoslovljene praznike, novomašne dni in vse življenje.“

človeka in šli v svinje; in planila je čreda po bregu v jezero in se utopila (Lk 8, 26—33; prim. Mt 8, 28—32; Mk 5, 1—13).

z vso okolico popolnoma sklada z Lukovim opisom.

☆

Jezus je s svojimi učenci srečno pristal v Geraški deželi, ki ji Matej pravi Gadarska dežela. V nekaterih grških rokopisih Lukovega evangelija se imenuje tudi Gergeška dežela. Pa ta zadnji naslov najbrž ni avtentičen, ker ga je po vsej verjetnosti Origen vnesel v besedilo. Prva dva priimka sta vzeta po mestih Geraza odnosno Gadara, ki sta ležala na južni strani jezera in precej daleč proč od njega. Zato je malo verjetno, da bi se njuno ozemlje raztezalo prav do obrežja. Kljub temu ni čudno, če je vzhodna obala v ljudskem zemljepisu dobila ime po teh dveh mestih, ki sta bili prebivalcem na zapadnem obrežju bolj poznani kot ostala naselja.

V Geraški deželi je bilo bolj malo Judov. Prebivalci so bili po večini pogani. Zato so se pri njih še bolj občutili žalostne posledice strahotne sužnosti, v katero je hudič vklepal grešno človeštvo. To nam potrjuje tudi grozen prizor z obsedencem, ki ga evangelist tako nazorno popiše. Za apostole je bil vihar na morju samo uvod v to novo doživetje s pobesnelimi demonskimi silami.

Kje točno je Gospod stopil na suho, evangelist ne pove. Zelo utemeljeno je mnenje, da se je izkrcal ob ustju struge es-Semak, nasproti Magdale. Tam blizu je vas, Korsí, ki jo domačini imenujejo tudi Kersa ali Gersa. Svoje ime je dobila po starem naselju, čigar razvaline so še danes vidne. Geološko se ta kraj

Ko je Jezus s svojimi spremljevalci stopil na breg, jim je prišel nasproti neki mož iz mesta (Korsí), ki je bil obseden. Pravzaprav sta se jim približala dva obsedena, kot nam poroča Matej (8, 28). Luka in tudi Marko govorita le o enem, ki je bil veliko huje obseden kot drugi in je le on po ozdravljenju želel postati Jezusov učenec. Stanje tega reveža je bilo zares pretresljivo. Nečisti hudi duh si ga je že ponovno izbral za žrtev svojih podlih instinktov. V času obsedenosti je bil nesrečni človek popolnoma podivjan in poživljen. Tedaj ni stanoval v hiši in tudi oblačil se ni,

temveč se je popolnoma nag vlačil po gorah in bival po votlinah, ki so ljudem služile za grobove. Večkrat je divje tulil in se tolkel s kamenjem (Mk 5, 5). Imel je tudi pošastno moč. Zato so se ga vsi bali in se ga že na daleč izogibali. Kadar ga je obsedenost popustila, so ga ljudje vklepali v verige in okove, da bi se pred njim zavarovali. Pa ni nič pomagalo. Ko ga je obsedenost znova pograbila, je vselej „verige raztrgal in okove strl in nihče ga ni mogel ukrotiti“ (Mk 5, 4) in hudi duh ga je spet gonil v zapuščene kraje.

Ko je ta človek od daleč zagledal Jezusa, je pritekel k njemu. Padel je predenj in zaklical z močnim glasom: „Kaj imaš ti z menoj, Jezus, Sin Boga Najvišjega? Prosim te, ne muči me!“ Te besede je po ustih obsedenca govoril hudi duh, ki ga je navzočnost Jezusova nenadoma vrgla s tira. Ves zmeden in brez moči je javno priznal, da ima Gospod tuli nad njim popolno oblast. Učenci pa so lahko zvedeli, kdo vendar je ta, pred katerim sta prej utihnila vihar in morje in pred katerim sedaj celo peklenške sile v strahu trepečejo.

Tedaj je Jezus rekel: „Pojdi, nečisti duh, iz človeka!“ (Mk 5, 8). Bolj kot ukaz so te besede bile napoved, kaj misli storiti, Gospod je namreč takoj nato vprašal: „Kako ti je ime?“ In odgovor se je glasil: „Legija.“ Tako se je imenoval oddelek rimske vojske, ki je štel pet do šest tisoč vojakov. S tem je satan priznal, da je veliko hudih duhov hkrati obsedlo ubogega človeka. Jezus je namenoma izzval to izpoved, da bi navzoči lažje razumeli, zakaj je obsedenec tako strašno trpel, in tudi njegov čudež so tako znali boljše preceniti.

Potem so hudi duhovi prosili Gospoda, naj bi jim ne vele oditi v „brezno“, to se pravi, v pekel. Še več. Stavili so mu čisto konkreten predlog. Tam blizu se je na gori paslo „okoli dva tisoč“ svinj (Mk 5, 13). Rekli so mu torej: „Pošlji nas v te svinje, da gremo

vanje!“ (Mk 5, 13). Ta prošnja nam razodeva žalostno stanje teh nesrečnih, od Boga zavrženih bitij. Kako nepopisne morajo biti njihove muke, če zanje očitvidno pomeni veliko olajšanje, da smejo iti v svinje. In kako veliko je njihovo sovraštvo do ljudi, da se naslanjajo, če jih morejo zasledovati in jim delati škodo. Spet pa se vidi, da brez božjega pripuščenja ničesar ne zmorejo proti nam.

Gospod je prošnji ugodil. Nečisti duhovi so takoj zapustili človeka in so obsedli svinje, ki so jih po bregu pogнали v jezero, da se je vsa čreda utopila. Jezus je to dopustil, da je pokazal svojo neomejeno moč nad hudimi duhovi in da je Geražane poučil, da je vrednost duše mnogo višja kot vse zemeljske dobrine. S tem pa seveda nikomur ni delal krivice, saj je kot Bog absoluten gospodar vsega našega imetja.

V tem dogodku imamo močen dokaz proti vsem, ki taje resničnost demonske obsedenosti, češ da je to bila samo neka živčna bolezen. Živčna bolezen se pač ne da kar tako hitro prenesti od človeka na živali!

☆

In reakcija na Jezusov čudež? Luka jo takole opiše:

Ko so pa videli pastirji, kaj se je zgodilo, so zbežali in razglasili po mestu in po vaseh. In šli so gledat, kaj se je zgodilo, in so prišli k Jezusu in našli človeka, iz katerega so bili odšli hudi duhovi, sedečega pri nogah Jezusovih, oblečenega in pri zdravi pameti. In obšla jih je groza. Kateri pa so bili videli, so jim povedali, kako je bil obsedenec rešen. In vsa množica iz geraške okolice ga je prosila, naj odide od njih, ker jih je navdajal velik strah. Stopil je torej v čoln in se vrnil. Mož pa, iz katerega so odšli hudi duhovi, ga je prosil, da bi smel biti pri njem. Ali Jezus ga je odslovil z besedami: „Vrni se na svoj dom, in pripoveduj, kako velike reči ti je storil Bog.“ In odšel

je ter oznanjal po vsem mestu, koliko mu je storil Jezus (Lk 8, 34—39; prim. Mt 8, 33 sl; Mk 5, 14—20).

Ker pa so pastirji bili odgovorni za čredo, so se pri lastnikih morali na nek način opravičiti, da niso bili oni krivi gosposdarske nesreče. Zbežali so in razglasili po mestih in po vaseh, kaj se je zgodilo. Ljudje pa so se hoteli osebno prepričati, če je res kaj na stvari. Šli so na kraj čudeža „in našli so človeka, iz katerega so bili izšli hudi duhovi, sedečega pri nogah Jezusovih, oblečenega in pri zdravi pameti“. Kako drugačen je bil sedaj v primeri s prejšnjim divjim in poživljenim obsedencem! Ljudi je obšla groza zaradi tako velikega čudeža, očividci pa so jim pripovedovali vse podrobnosti, kako je bil obsedenc rešen in kaj je s svinjami.

Geražani niso niti najmanj dvomili o Jezusovi moči. Prav zato so se bali, da jih ne bi morda še kaj hujšega zadelo kot izguba prašičev. Zdelo se jim je preveč nevarno, da bi se ta izredni čudodelnik še kaj dalj časa mudil pri njih. Ker se mu niso upali naravnost zopretstaviti, so ga lepo prosili, naj odide iz njihovih krajev.

Ubogi pogani! Bili so kot bolnik, ki beži pred zdravnikom in se brani zdravit. Tako globoko so tičali v temi, da niso spoznali milosti, ki jim jo je Gospod ponujal. Tako zelo so bili zaverovani v zemske dobrine, da za duhovne stvari niso imeli nobenega smisla.

Ljudje, ki so žalovali za svinjami, pač niso bili še sposobni, da bi sprejeli vase Jezusovega duha in hodili po potih evangelija. Najprej so morali biti vzgojeni, da se je zaradi višjih dobrin večsih treba odpovedati nižjim koristim. Dokler pa tega niso znali tudi Jezus pri njih ne bi mogel nič opraviti. Zato je bilo najbolj modro, da je Gospod na njih prošnjo radovoljno šel proč od tam. Vendar pa je pustil pri njih ozdravljenega obsedenc, da bi jih s svojo na-

Zpnd tujega jarma

Po naših dušah je vsa dolga leta beseda tuja ko kladivo bila, da bi poslednjo iskro zadušila, ki v njih bila je od pradedov vneta.

Pa so čez nas viharji zadivjali, da so vasi gorele in telesa... (Kako me mrzab ob tem spominu stresa!) In mi smo v zlate zarje verovali...

Zdaj zopet nas ob Soči in Vipavi slovenske govornice glas pozdravi, ki nam molitev je in vrisk in jok...

O, ne dopusti več, vesoljstva Bog, da bi se v morju sile potopila, saj je tako neskončno sladka, mila...

Ljubka šorli

.....
vzočnostjo stalno spominjal na Jezusov obisk in njegov čudež.

Ko je stopil Jezus v čoln, se mu je ozdravljeni mož sicer ponudil za apostola in ga prosil, da bi smel z njim. Ker pa za to ni imel božjega poklica, ga je Gospod odslovil z naročilom: „Vrni se na svoj dom, in pripoveduj, kako velike reči ti je storil Bog.“ Dočim je v Galileji Jezus vedno znova prepovedoval, da bi razglašali njegove čudeže, je v Geraški deželi hotel prav nasprotno. Tu med pogani ni bilo nevarnosti, da bi se s tem potrjevalo in podžigalo zmotno upanje o zemskem mesijanskem kraljestvu ali da bi to bila prilika za kake javne nemire. V Geraški deželi so se ljudje morali najprej navaditi na takšna čudežna dejanja, da bi tako polagoma izgubili svoj strah pred milostjo. Potem šele se bo lahko začelo njihovo dokončno ozdravljenje.

„In (mož) je odšel ter začel oznanjato v Deseteromestju, koliko mu je storil Jezus, in vsi so se čudili“ (Mk 5, 20). Nova njiva se je pripravljala za božjo setev.

POGOVORI S FANTI

V DOMAČEM KROGU

Spomin na dom nas spremlja skozi vse življenje. Tudi če je bil še tako skromen, — ali prav zato, ker je bil tako priprost in reven, ostane v naši zavesti sestavina našega življenja, kateri se ne odrečemo do groba. Še v poznih letih si kličemo v spomin ljube obraze očeta in matere, bratov in sester, s katerimi smo preživljali svojo mladost. Še vedno so nam domači vsi predmeti, ki smo jih ob prvih svojih spoznanjih srečali pri prvih korakih po domači hiši. Domače ognjišče ogreva ne le prvo zarjo našega življenja, ampak živi spomin nanj tudi še ob našem življenjskem zatonu.

Ako so mladostni vtisi tako močni in trajni, je odločitvene važnosti ne le, kako so se domači vtisnili v moj spomin, marveč zlasti, kakšen je moj obraz, ki ga moji najbližji, starši, bratje in sestre, ob misli na mene nosijo skozi vse življenje. Velikokrat namreč prav nič ne pomislimo, kakšno je naše zadržanje napram našim najbližjim. Zdi se nam samo po sebi umljivo, da smo do ljudi, ki nas obiščejo, vljudni in prijazni. Zlasti polagamo posebno važnost, da z olikanim vedenjem in govorjenjem napravimo najboljši vtis na ljudi, s ka-

terimi iz kakršnega koli vzroka ali nagiba prihajamo v stik izven našega doma. Toda doma, spričo staršev, bratov in sestra? Ti so pa menda kakor nalašč tukaj, da prenašajo našo slabo voljo in nataknenost, našo odrezavost, razburkljivost, občutljivost ali kakor sedaj temu pravimo „naše slabe živce“. Zunaj napram drugim ljudem si seveda ne upamo kazati „živcev“. Samo v krogu domačih mislimo, da smo lahko brezobzirni, nepozorni, bridki v besedah, mor-da celo surovi. Ali ni tako?

Nič ne pomislimo, da moramo biti vsak za sebe svetel in topel žarek, ki po svojih najboljših močeh prispeva h toplini družinskega ognjišča. Ne pomislimo, da smo toliko let samo sprejemali od dragih domačih, a smo sedaj že toliko odrasli, da je naša naloga, da pričnemo tudi prispevati h družinski sreči.

Celo naša dolžnost je to posebno napram staršem. Ne reci: imam že 18 ali 20 let, sem že odrasel! Pomni: napram staršem ostanemo vedno otroci. Seveda se naše razmerje spremeni. A prav v teh letih, ko sam postajaš mož, boš veliko lažje doumel, kaj so morali starši za te žrtvovati, da si postal to, kar si. Sedaj boš šele mogel prav ceniti pre-

čute noči tvoje matere ob tvoji postelji in trde žulje tvojega skrbnega očeta, da sta te vzredila. Staršem smo vedno dolžni zahvalo in ljubezen. V teh letih, ko si sedaj, jo zlasti kažeš s tem, da po svojih močeh že prispevaš k vzdrževanju skupnega gospodinjstva in da zlasti starše podpiraš, ako so pomoči potrebni, da jim ne bo treba prav do zadnjega garati v težkem delu.

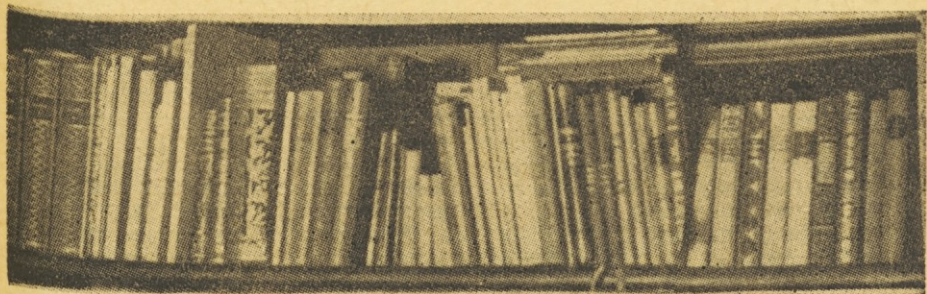
Veže te tudi še zapoved pokorščine. Lažje jo boš spolnjeval, če si globoko v zavest utisneš resnico, da ti nikdar v življenju nihče ne bo tako iz srca in nesebično želel dobro, kakor tvoji starši. Ako ti torej kaj ukažejo, zapovedujejo ali prepovedujejo, delajo vse to iz skrbi za tvoj blagor. Razven tega lahko verjameš, da imajo življenjske skušnje, ki jih ti še nimaš in si jih boš pridobil šele po mnogih razočaranjih in velikem rp'ljenju. Otroke, ki svoje starše spoštujejo in ubogajo, spremlja v življenju poseben blagoslov, ki ga je Bog sam obljubil v četrti božji zapovedi. Ne veš pa, in Bog ne daj, da bi kdaj izkusil, kako grenke in pekoče so neizjokane solze tistih odraslih otrok na grobovih svojih staršev, ki jih pečejo v duši v zavesti, da bi dobri oče, blaga mati ne bila še v grobu, ko bi jim z nepokorščino, z upornostjo, ali celo z zasmehom in brezčutnostjo ne zagrenili in skrajšali življenja.

Tu so še tudi bratje in sestre. Ako si

starejši med njimi, si po naravi poklican, da boš njih bramba in varstvo. Veš, da mlajši brat gleda na starejšega kakor na skalnat stolp vrh gore! Prvi kavalir svojih sester mora biti brat, ki jih vzame v začito, ako treba in jih popelje tudi v družbo, ko prično odraščati. Moreš biti ponosen nase in lahko si misliš, da ga pihneš, ako ti v neki gotovi dobi tvoja sestra zaupa, da bi si takega fanta želela za moža, kakor si ti! Ohrani si svojo viteško čast in fantovski ponos vedno v prvi vrsti nasproti domačim. Tako boš postal tudi za druge privlačen in vreden spoštovanja. Lepo bo, če bodo sosedi za zgled stavili tebe svojim fantinom, ki svoje fantovstvo kažejo v zapravljanju časa, denarja in zdravja v družčinah dvomljive vrednosti. Znano je, da fantje, ki v zgodnjih letih, ob prvem prebujenju moškosti samo za tem streme, kako bi se na vse strani dajali in kako bi povsod trosili in ponujali svoja komaj prebujena čustva, — ostanejo v poznejših letih praznih duš in velikih src. Zamudili so namreč pravi čas, ko je bila njih naloga, da v odpovedi in molku prekopljejo svoje duše za globoko setev.

Mladi prijatelj, prepričan bodi, da ni nobena doba v tvojem življenju važnejša kakor so mlada leta. To ni čas, da bi hodil trape loviti! V mladih letih se da vse popraviti in vse ostvariti, kar naj bo podlaga tvoje bodoče življenj-

Daleč od naše lepe domovine si slovenski človek ohranja krščansko in slovensko mišljenje s pomočjo dobrih knjig. Knjižne police v naših domovih niso prazne. Polnijo jih vedno nova dela, kar priča o veliki ljubezni slovenskega človeka do vsega, kar ga priklepa na dom

ske sreče. Predvsem se okoristi od ozračja, ki ti ga nudi domače družinsko življenje. Treba se je marsičemu odpovedati, velikokrat popustiti od lastnih zahtev, treba se je prilagoditi potrebam in željam ostalih in biti obziren z vsemi. Pred seboj imaš svetel zgled staršev, ki se neprestano žrtvujejo za svoje otroke. V domačem okolju si boš izbrusil svoj značaj v družabnih krepostih za bodoče življenje. Tu se boš navadil podreditve, poguma, odpovedi, kar ti bo v največjo korist v življenju, katerega že sedaj spoznavаш, da je trdo in ne prijema človeka v rokavicah.

Življenje med domačimi ti pa nudi tudi neprestano priložnost, da se privadiš v ročnostih in opravilih, katerih znanje ti bo izredno koristilo v tvojem kasnejšem življenju, ko si boš ustanovil lastno družino. Doma, po hiši ali v stanovanju vedno česa manjka, vsak čas se kaj pokvari. Okno ne zapira, šipa je ubita, kljuka pri vratih je pokvarjena, plinski štedilnik je odpovedal, kuhalnik na petrolej je treba razdreti, ker ne deluje, vodovodna cev je počila in voda zamaka steno, itd. Zavihaj rokave in se

brez pomisleka potrudi, kako boš vse te okvare z lastno močjo in znanjem spravil v red. In če tudi na elektriko nekaj razumeš, še bolje! V tvojem bodočem samostojnem ognjišču boš vse te stvari moral znati in biti poleg tega še nekoliko zidarja, krovca, mizarja, ključavničarja, vrtnarja..., da bo zakonska in družinska sreča trajala v božjem miru. Ni mogoče za vse podobne malenkostkličati in dobiti strokovnjakov, česar verjetno tvoj mesečni proračun ne bo prenesel.

Še eno besedo! Sv. Janez Krizostom primerja družino z „ecclesia domestica“, s Cerkvijo. Krščanska družina je res kakor svetišče, ki je z naravnimi in nadnaravnimi čednostmi Bogu posvečeno. Tudi če si ji odrasel, naj te ne bo sram, opravljati tistih molitev in pobožnosti, katere so te kot otroka naučili starši. V teh letih boš bolj kot otrok občutil domotožje po svojem Bogu. Prizadevaj se živeti v trajnem prijateljstvu z Njim, pa ti ne bo manjkalo tiste sproščenosti in notranjega veselja, ki je znak zdrave mladosti.

DR. IVAN AHČIN

TELEVIZIJA V AMERIKI

P. BERNARD AMBROŽIČ, U. S. A.

Ne vem več, kakšen praznik je bil, ko sem našel študenta Bertlina samega v sobici pri knjigah. Ali niste mikamor povabljeni danes, sem vprašal. Žive duše ni v hiši, vsi so šli na obiske. O, imam kam iti, je rekel, pa me ne veseli. Dandanes se nima od obiskov drugega kot par ur sedenja pri televiziji, mene pa ta reč me veseli.

Oni dan sem vprašal znanca, kako se ima najin skupen znanec. Sem ga obiskal pred kratkim, je rekel. Pa sem jih našel pri televiziji in nič nismo govorili. Ostal sem dvajset minut, pa sem šel. To je vse, kar vem.

To dvoje je iz mojih lastnih doživljajev. Kar sledi, je pa vzeto iz mesečnika „Integrity“. Ta list ve o televiziji veliko več kot jaz.

Kako je prišlo do tega, da so Amerikanci pozabili na najbolj preproste zahteve vljudnosti? Prideš na obisk, pa kaj doživiš? Pomignejo ti v zatemnjeno sobo in ves večer se komaj zmenijo zate. Nekdaj je bilo drugače. Isti ljudje bi bili pred prihodom televizije čisto drugačni do tebe. Kdaj se ti je še zgodilo, da si prišel v onih časih na obisk, pa bi ti bil kdo rekel: Oh, nikar ne boš sitna! Kar pojdi, tako sem zaspala, da ne morem govoriti s teboj. Ali pa: Ravno berem zanimivo knjigo, pojdi in nemoti me. Ne, tega ni bilo med ljudmi, preden smo dobili televizijo.

Zdaj pa slišiš na primer takole izjavo: Naš oče je kakor rastlina, ki je pognala korenine na mehkem stolu pred televizijo. Večer za večerom, uro za

uro... Pa je takih očetov, poleg njih pa tudi sinov in mater in hčerk, po vsej Ameriki med vsemi stanovi in narodnostmi. Pojdi med bele ali črne, med Kitajce ali Irce — povsod boš našel nanje. Morda so komaj dobro prišli v to deželo, že so se zazijali v televizijo.

Televizija je za današnji svet neke vrste narkoza. Navadiš se je kot se navadiš nikotina, alkohola, opija... Pa ne moreš več živeti brez nje. Kadilec ne vzdrži brez cigarete, pa naj gre za zadnji novčič iz žepa. Tako marsikatera družina dandanes nima 20 dolarjev za novo obleko, za televizijo jih že dobi na kak način 200, samo da si zagotovi njeno narkozo. Stopi kamorkoli širom Amerike, domala nad vsemi hišami štrli v zrak televizijska antena — nekak nenacijski kljukasti križ — in ti pove, kaj se godi v tisti hiši.

Ali so v televiziji še druge slabe reči? Ali je televizija bolj nerodna kot radio, ki je pred njo obvladal nad polovico ameriškega javnega in privatnega življenja?

Na celém ne moreš obsoditi ne enega ne drugega. Celó sam sv. oče se kdaj pa kdaj posluži obojega. Gre za to, da bi bili programi obeh zmerom dobri, ali vsaj ne odločno slabi. In za to gre, če bi ljudje ob radiu in televiziji poznali zmernost. In to tudi glede dobrih programov, ali takih, ki sami na sebi vsaj slabi niso.

Slaba stran radia in televizije pa ni samo v tem, da pomenita neke vrste narkozo in ustvarita navado. Televizija kajpada toliko bolj, ker ne pritegne samo človekovega sluha, ampak tudi vid. Domišljija je po njej vključena v toliko višji meri. In televizija je prišla prav v času, ko je ameriški človek čutil veliko potrebo po raztresenju in pozabi. Njegovo življenje je bolj in bolj mašinsko, fabriško. Narava se tega prej ali slej naveliča. Iskal je nečesa, kar bi ga dvignilo iz stanja, ki ga njegova narava dolgo ne vzdrži. Seveda bi mu ne bilo treba daleč iskati, če mu je šlo zares. Duhovna praznота bi se dala izpolniti na mnogo boljših načinov. Z molitvijo, z premišljevanjem, duhovno tolažbo, z dobro knjigo, s prijaznim življenjem v družini, dobrodeltjem, s posečanjem mu-

zikalnih koncertov in celo vrsto podobnih zdravih razvedril, ki ne ustvarijo škodljive navade.

Pa je namesto takih reči skoraj ne pričakovano prišla televizija in objubila, da bo zamašila tisoč praznot. Zdaj je že prava ustanova med nami in če skušaš kaj reči o njej, dobiš v odgovor zmigavanje z rameni in besedo: Televizija bo ostala, pa jo imej rad ali ne! Tudi med katoličani ni veliko razmišljanja o njej. Je pač tu in taka je, kakoršna je. Kakor so med nami stroji in fabrike in plehko busneško oglaševanje in avto s svojimi tisoči in desetstiči smrtnih žrtev vsako leto, pa še razpoke in zakoni brez otrok, tako je zdaj med nami pač tudi televizija. Vse to in tako bo ostalo, pa še kaj takega bo prinesla bodočnost — to je Amerika!

Televizijo je seveda postavil na trg — business. Kupčija in dobičkarstvo. Businessu ne gre za napredek, za kulturo za vzgojo — za denar mu gre. Televizijo je spravil iz laboratorijev med ljudi zato, da si bo delal denar. Oglašal je stvar seveda v drugačni luči. Ljudje so videli luč, tema je ostala businessu in v njej si je naredil nove milijone. Denar dela televizija ne samo s tem, da je business vrgel na trg milijone in milijone televizijskih aparatov, ki so šli v denar kot pravkar dozorele češnje. Kdo bo skrbel za programe? Seveda zopet — business! Trgovski oglaševalci so se jih polastili. Najemajo jih, plačujejo jih, oglašajo vsega zlomka, vmes pa podajajo razno narkozo. Izbirčni niso ne glede oglasov ne glede programov. Vsak pravzaprav ve, da dobrega blaga ni treba tako strašno priporočati. Samo se hvali in kaj hitro se razve med ljudmi, kaj je res dobrega na trgu. Naprej lahko več, da toliko oglaševani izdelki ne bo bogve kaj. Isto bi lahko vedel naprej že tudi o programu, ki ga boš imel pred očmi obenem s takim oglasom. Ko si se pa navadil na televizijo, te oboje: oglaševanje in program skoraj enako opoji in uspava.

Obstoji nekakšna vladna cenzura glede programov na televiziji. Je pa ta cenzura silno širokogrudna. Obstoje nekakšni zakoni glede spodobnosti in nespodobnosti na vseh poljih ameriške jav-

nosti. Tiskana beseda, govornjena beseda, slika v knjigi, beseda v radiu, slika na televiziji, vse je res pod nekako cenzuro. Kako se to mačijo taki zakoni, to je pa druga stran te zadeve. Business ve, kaj je bolj privlačno in kaj povprečno publiko bolj nase naveže. Business se zna tudi organizirati in ve, kako je treba organizirano nastopiti, kadar se pojavi bolj glasna zahteva po cenzuri. Pa ni ravno čuti, da bi se taka zahteva pridno oglašala. Kje smo od tistih časov, ko je bilo ogromnega gledovanja, ker so ženska krila postala krajša. Dvignila so se namreč toliko od tal, da so segala samo do gležnjev! Ko se je pa začela ženska moda krajšati tudi od zgoraj in prišla spredaj do skrajnosti, na hrbtih je pa sploh ni več bilo, smo se marsičemu privadili. Dekle na televizijski mreži v sami plavalni obleki, ki tudi gre bolj in bolj v skrajnosti, že zlepa več ne naleti na odpor. Seveda dekleta pred tvojimi očmi ne plava, zato pa toliko bolj pleše. In kako se ti zna zvi-jati!

Seveda ni še ves čut za dostojnost in spodobnost med nami otopel. Ali je še mogoče, da bi se proti organiziranemu businessu organiziral tisti del našega sveta, ki se mu businesska oblast nad televizijo upira? Po večini pravijo taki: Ne pojde! Edina reč je, da televizijo bojkotiraš! Zamudil boš s tem tudi kaj zelo dobrega, to je res. Nadomestilo boš pa tudi lahko naše! Končno pa lahko stopiš k sosedu ali v kakšen javni lokal, kadar veš, da je na programu resnično kaj zate.

Med katoličani se je čulo koj od početka in še se čuje: Zgrabimo sami, ali si bomo pa tudi v tej reči delali nekoč ostre očitke kot v marsičem: Sami smo krivi, dali smo iz rok reč, ki bi naši stvari lahko izborno služila... Ali ne pada krivda na nas že sedaj, ko se večsih pritožujemo, da televizija dela ljudi bolj pogsanske namesto, da bi jih vzgajala in vsaj tako približevala krščanstvu? Poglejmo!

Če si stojita drug ob drugem dva človeka, ki imata v življenju čisto nasprotna namene in načrte, bo težko prišlo med njima do sodelovanja. Na primer: Businessu je višek vseh namenov,

da dela denar. Cerkev je višek vseh namenov, da rešuje duše. Takoj nastanejo nepremostljive težave. Televizija je nekaj svetnega — na njej niti ne moreš pokazati mističnega Telesa Kristusovega... Svetnih reči se stokrat laže posužuje posvetnost kot duhovnost.

S tem ni rečeno, da se od cerkvene strani nič ne stori, da bi s pomočjo televizije prišlo med ljudi kaj duhovnega. Omenimo samo škofa Sheena. Lahko bi še kaj. Vendar so to zgolj drobci, kakor sicer dragoceni. Da bi si Cerkev takorekoč kdaj osvojila televizijo, na to ni misliti. Po našem mnenju to ni njeno polje. Saj se nam zdi dvomljivo, da bi Bog hotel v kakšni veliki meri širiti svoje kraljestvo po televiziji. Se vam zdi naše mnenje čudno? Poglejmo! Nikoli se Bog ni posluževal blestečih sredstev za razodevanje svoje bližine. Mislite na Njegov prihod na svet! Mislite na Njegovo smrt! Rimski imperij jo je komaj opazil. Mislite na razna prikazanja Njegove Matere! V skritih krajih, otrokom, drugim neznatnim in nepoznatnim osebam! Kaj če Bog misli prav enako glede televizije in radia in kar utegne še takega priti?

Naše mnenje je, da si Cerkev ne more „osvojiti“ televizije kot si ne more osvojiti bank in fabrik in politike in vlade. Eno lahko stori in tu je njeno polje: Dopovedovati ljudem, da je v televiziji veliko nevarnosti, celo veliko naravnost slabega, čeprav televizija ni sama po sebi slaba reč. Televizije Cerkev ne bo odpravila, tudi zboljšala je ne bo, dokler se ji ne posreči zboljšati ljudi. Da to ni lahka naloga — zboljšati ljudi — je jasno. Toda kot je televizija danes, je treba ljudem prigovarjati, naj se ji naravnost upro! Z drugo besedo, bojkotirajo naj jo!

Nazadnjaštvo? Prav toliko je nazadnjaško živeti brez televizije, kolikor je nazadnjaško živeti brez alkohola, nikotina, opija, nečednosti v spolnem pogledu.

Tako je naše mnenje, pa naj nas kdo sodi tako ali tako — — —

Pisec pa ob koncu znova želi poudariti, da je vse te misli povzel iz ameriškega katoliškega lista „Integrity“. Sam ve o televiziji kaj malo.

KATOLIŠKA CERKEV V BRAZILIJU

GREGOR MALI

Zadnji 36. mednarodni evharistični kongres v Rio de Janeiro je ponesel slavo brazilskega katolicizma po vsem svetu. Površen opazovalec je morda prišel do zaključka, da se katoliški Cerkev v Braziliji odpira roznata bodočnost. Dejanski položaj je pa daleč drugačen. Vsa katoliška tradicija ne bo nič zalegla, če ne bo več duhovnikov in če ne bodo katoličani svojega površnega katolicizma spremenili v globokega in na žrtve usmerjevalnega. Pričujoči članek želi opozoriti na sončne in senčne strani Cerkev v Braziliji z namenom, da mi katoliški Slovenci poblaže spoznamo dejanski položaj in molimo za potrebe božjega kraljestva na zemlji.

KAKŠEN JE DEJANSKI POLOŽAJ

Večkrat slišimo trditev, da je Južna Amerika dežela bodočnosti. Brez dvoma je to tudi v verskem oziru. Južna Amerika ima tretjino vsega katoliškega prebivalstva na svetu.

O katoliški ali protikatoliški bodočnosti Južne Amerike bo v največji meri odločevala Brazilija. Po svoji zemljepisni razsežnosti je le nekoliko manjša ko vse druge južnoameriške države. Te namreč merijo 9,311.465 km², Brazilija sama pa 8,516.037 km². Zelo je verjetno, da bo kmalu dosegla, morda celo preseгла število prebivalstva vseh drugih južnoameriških držav. Letni prirastek je več ko milijon oseb. Po uradnih podatkih je imela leta 1950 Brazilija 52,618.007 prebivalcev. V zadnjem času je dosegla 55 milijonov. Vsa druga Južna Amerika skupaj pa ima 60,138.757 prebivalcev.

Brazilija je torej za katoliško Cerkev velikega pomena. Danes je še 95% njenih prebivalcev katoličanov. Toda po izjavi neke ugledne, visoke cerkvene osebnosti te dežele se more zgoditi, da po dvajsetih letih Brazilija ne bo več katoliška, če se bo v verskem in kulturnem oziru tako razvijala kakor se zdaj. Kateri so vzroki tega nevarnega verskega položaja?

1. Če hočemo prav presoditi versko stanje, moramo ločiti mestno, podeželsko in misijonsko Brazilijo. V mestih (Rio de Janeiro, Sao Paulo, Porto Alegre i. dr.) je kulturno življenje zelo razvito. Samo

okoli 20% je v njih analfabetov. Dušnopastirstvo je dobro organizirano. Socialno bedo lajšajo delavske organizacije, ki dobro delujejo.

2. Na deželi je analfabetov 50%. Verska nevednost je splošno tam večja in število duhovščine mnogo manjše ko v mestih. (Izjemé so nekatere škofije na jugu, kjer je versko življenje tako razvito kakor v najboljših škofijah v Evropi. Odlikujejo se tudi po velikem številu duhovniških in redovniških poklicev.) Versko življenje v teh krajih ovirata tudi špiritizem in praznoverje.

3. Misijonska področja Brazilije so še skoraj vsa brez civilizacije in višje kulture. Analfabetov je tam 80—90%. Duhovnikov zelo manjka. To razdelitev v mestno, podeželsko in misijonsko Brazilijo pa ne smemo preveč natačno vzeti, ker večkrat segajo ta področja drugo v drugega. Na podlagi teh podatkov bomo lažje spoznali verski položaj Brazilije.

TRI VELIKE NEVARNOSTI

Rimskokatoliški veri v Braziliji danes preté predvsem tri velike nevarnosti: komunizem, protestantizem in špiritizem.

1. **Komunizem** se posebno udejstvuje politično. Stranka je sicer od državne oblasti prepovedana. Vendar tajno deluje. Vodi jo Karel Alojzij Prestes, ki je zelo slavohlepen, drzen in pokvarjen človek. Šolal se je v Moskvi.

2. **Protestantizem** je v tej deželi dobro organiziran. Ima obilna denarna sredstva in zelo močno propagando. Izmed

vseh južnoameriških dežel ima tudi največje uspehe. Uradno štetje je ugotovilo (leta 1950), da so imeli tedaj protestantje 1.741.430 privržencev, več kot jih je v vsah drugih latinskih evropskih deželah (Portugalska, Španija, Italija, Francija), v katerih delujejo protestantje že od 16. stoletja dalje. Ugotovljeno je tudi, da ima Brazilija sama dvakrat toliko protestantov ko vsa druga latinska Amerika skupaj. Voditelji protestantizma so na vseameriški evangeljski konferenci v Sao Paulo (julija 1951) ugotovili, da je Brazilija trenutno najboljše polje za širjenje protestantizma. Zato so vse protestantske duhovnike, določene za Kitajsko in Japonsko, nastavili v Braziliji. Odtod jih pošiljajo še v Bolivijo, Perú in celo na Portugalsko.

Kako zelo so protestanti delavni, naj osvetli nekaj podatkov, ki jih je objavila švicarska revija „Orientierung“ iz Züricha.

V dobi od 1948—1951 je bilo razdeljenih 264.862 knjig celotnega sv. pisma, 270.758 nove zaveze in 3.056.406 posameznih svetopisemskih knjig, skupaj 3.592.026 tiskovin.

V Sao Paulo je protestantsko vseučilišče Mackenziev institut. Potem vodijo protestantje 93 kolegijev, 468 osnovnih šol s 55.851 učenci, v 8.065 nedeljskih šolah poučuje 36.335 profesorjev 554.483 učencev. V 28 semeniščih dobiva 1426 bodočih pastorjev svojo izobrazbo. Imajo 123 radiooddaj v 60 mestih, 191 časopisov in revij, 25 knjižnih založb, 35 knjižnic, 15 zdravniških ambulant, 21 bolnišnic, 15 sanatorijev in počitniških domov, 70 otroških zavetišč in hiralnic. V Braziliji deluje vsega skupaj 4.512 pastorjev s svojimi pomočniki.

3. Spiritizem je tretja velika nevarnost za katoliško vero v Braziliji. Nastopa v preprosti in znanstveni obliki. Preprosto obliko uporablja, kadar nastopa med neizobraženimi ljudmi v mestih in po deželi. V znanstveni obliki pa prihaja med izobražene kroge v katerih ima obilno žetev.

Kadar hoče spiritizem pridobiti ljudstvo nižjih razredov, se poslužuje tudi praznoverja. V Rio so borne kočice, imenovane „favelas“, iz pločevine, ki pokrivajo vzhodja hriba Corvado in Paco de Açucar.

Tam živi 200.000 ljudi borno življenje, ki je v popolnem nasprotju s kulturnim, modernim življenjem dva in pol milijonskega glavnega mesta.

Ta dejstva dokazujejo da je Brazilija v resni nevarnosti za svojo katoliško vero.

VZROKI NEUSPEHOV

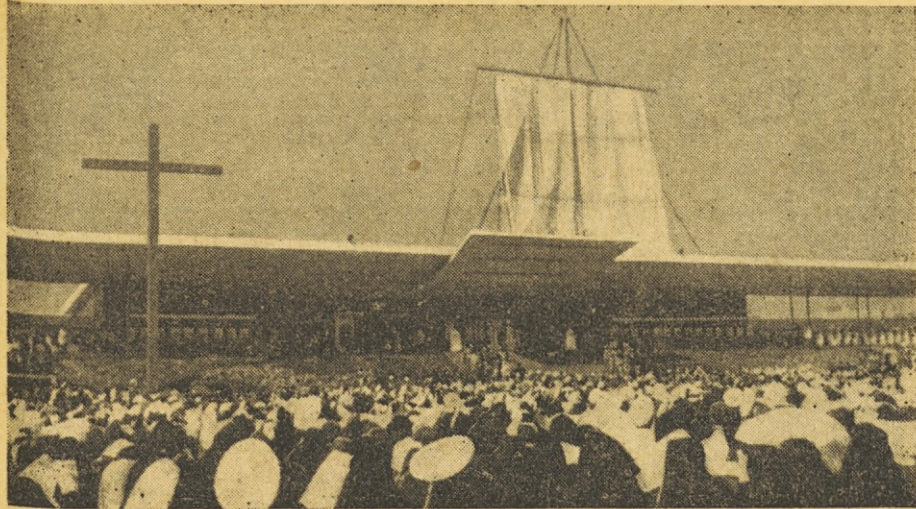
Zanima nas še vprašanje, kako sta dosegla protestantizem in spiritizem v deželi, ki se ponaša s slavno katoliško preteklostjo, tak vpliv in toliko uspehov. En razlog je gotovo veliko pomanjkanje duhovnikov, ki ga je povzročil odlök ministra kralja Jožefa I. Pombela, s katerim je izgnal jezuite iz vseh portugalskih kolonij, med katere je spadala tudi Brazilija. Ta izgon se je ponovil še v 19. stoletju. Odhod jezuitov je imel za versko življenje v Braziliji žalostne posledice, ker so vodili vso šolsko vzgojo.

1. Pomanjkanja duhovnikov je bila kriva tudi Cerkvi sovražna politika v času, ko je vladal cesar Peter II. (Don Pedro II). Dala je zapreti semenišča in novicejate. Tako je zatrla duhovniški naraščaj. Ta proticerkvena politika je pod vplivom inozemstva, zlasti laicistične Francije ostala v Braziliji tudi še potem, ko je postala samostojna republika.

2. Mnogo duhovne škode je povzročil Braziliji tudi amerikanizem. S svojimi časopisi, brošurami, ilustriranimi revijami in filmi je preplaval deželo do zadnjega koticika.

3. Upoštevatı moramo tudi versko socialni razlog. Brazilsko ljudstvo je sicer globoko verno. Vendar pa je podedovalo, kakor se je izrazil neki Brazilijanec sam, precej lastnosti portugalskega katolicizma; površnost in čustvenost (sentimentalizem). Njegova vernost nima dovolj globline in trdnosti. Zelo manjka globokovernih družin. Verska nevednost in površno versko znanje sta zelo razširjena. Njima se pridružuje še lahkomiselnost in verska brezbriznost modernega življenja.

4. Važno je tudi dejstvo, da imajo vsi beli prebivalci za prababice črnke, ki so jim prinesle s svojo pogansko dedščino najrazličnejša in najbolj neumna praznoverja. Še danes mnogo belokožcev v Braziliji vrši praznoverje in mnogo resnih ljudi verjame njegove izmišljotine.

Kongresni oltar v Rio de Janeiro na prostoru, kjer se je vršil zadnji mednarodni evharistični kongres

5. Ker ni globokovernih družin, ni duhovniških poklicev. Sicer pa je imel duhovniški stan do zadnjega časa malo ugleda. Tega so bili krivi tudi zgledi slabih duhovnikov, ki so prišli iz Portugalske v Brazilijo in se tam izneverili poklicu. Še pred tridesetimi leti se je večkrat zgodilo, da so celo v večjih mestih na duhovnike metali gnila jajca, otroci pa so za njimi kričali: „urubú, urubú“ — črno strašilo. Danes so se razmere zelo spremenile. V braziljskih mestih uživajo duhovniki veliko spoštovanje.

6. Zadnji, najvažnejši razlog, da je Brazilija v nevarnosti za svojo katoliško vero, pa je njen razvoj na gospodarskem področju. Brazilija je danes podobna mladcu v razvojni dobi. Obleka mu je premajhna, črnelvi pretesni. Telo se mu tako hitro razvija, da ga duh ne more donesti.

Brazilija se zlasti po zadnji svetovni vojski tako hitro razvija iz poljedelske v moderno industrijsko državo, da ji duhovna in verska vzgoja ne moreta slediti in sporedno z njo korakati. Posebno velik razmah je doživela v industriji. Posledica tega je beg ljudi iz dežele in iz manj-

ših mest v notranjosti v industrijska velemesta. Ta prehod iz domačega podeželskega ali malomeščanskega družinskega življenja v vrvenje modernega velemesta je za preproste ljudi poguben. V velemestu izgubé trdna tla pod nogami. Versko in npravno začno propadati in postajati versko brezbržni in indiferentni. Tako je v večjih industrijskih mestih poleg dobro vzgojenih in organiziranih vernikov vedno večja množica versko malo vzgojenih preprostih ljudi, ki postajajo žrtve zelo močne protestantske in špirtistične propagande.

Veliko upanje je, da bo Brazilija izredno preskušnja, v katero je zašla zaradi svojega izredno naglega razvoja in zaradi nevarnosti, ki preti njeni katoliški veri, srečno prestala. Papež Pij XII. sam se zanima za kljice po duhovni pomoči, ki prihajajo iz bivših portugalskih in španskih kolonij. Pozval je več škofij in redov, da bi dali na razpolago duhovnike, da bi jih poslal tja, kjer je katoliška vera v nevarnosti. Ker se je letos v Braziliji vršil mednarodni evharistični kongres, ji toliko bolj želimo, da bi ostala vedno kraljestvo evharističnega Kralja.

To na samo za DEKLETA!

PISMO POBOŽNIM IN NEPOBOŽNIM DEKLETOM

Začudil sem se, ko sem prejel Tvoje pismo. Saj se prvič tako obračaš name. Iz vsebine pa mi je bilo razumljivo Tvoje dejanje.

Tako torej! Da dekleta, s katerimi imaš opravka, nič na pobožnost ne dajo, se Ti posmehujejo. Pobožnost in molitve, da sta samo za nune in otroke. Potem so Ti tudi očitale, da so najslabše tiste, ki najbolj v cerkev zahajajo.

Razumem, da Te vse to vznemirja.

Poglej! Ne more biti drugače. Človek mora biti pobožen. Tvoje „kolegice“ pozablajo, da smo božji. Duševno in telesno bogastvo našega bitja je bilo nakopičeno v božjih zakladih. Bog ga je dal Tebi in meni popolnoma svobodno. Prav tisti možgani in taista usta, ki govore, da ni treba toliko pobožnosti in molitve, ki odrekajo Bogu čast, morejo misliti in besedičiti samo zato, ker jim Bog daje bit in življenje. Se zavedaš, da je vsa lepota in mik Tvojega značaja in telesa, na kar si tako ponosna, veliko tušen božji dar? Tvoje prijateljice so izgubile izpred oči, da je tisto, kar predstavlja zanje največji zaklad, kar je predmet občudovanja in „oboževanja“, božja umetnina in nebeško posojilo. Edino dosledno bi bilo, da hva-

ležno obračajo oči v nebo in časte in slave Boga. Pobožnost je popolnoma naravna zadeva, kot vidiš.

Dekleta ste na splošno veliko bolj nagnjene k pobožnosti in verovanju kot moški. Kajti v vaši naravi in značaju imate poteze in lastnosti, ki olajšajo versko udejstvovanje in ga pospešujejo. Še več: pobožnost in molitve naravnost terjajo. Brez njih bi se vaš značaj ne razvil skladno.

Sedaj boš bolje razumela. Kako le more Tvoje srce, tako občutljivo za ljubezen, ostati hladno in brezbrizno ob božji ljubezni, ob Kristusovi žrtvi in ob Materi Mariji. Ako ne najdeš božje ljubezni, boš iskala zemsko, človeško. Tedaj se pa bojim, da se bo umazala... Milina, čustvenost, nežnost, so tipične ženske lastnosti, so del bogastva vašega značaja. Brez njih je življenje moškega težko. Ne boš mi rekla, da te lastnosti gojiš in krepiš med delavkami v tovarni ali na športnem igrišču. Ob božji ljubezni zadobe svojo pristno in nepoplačeno obliko in izpopolnitev.

Poleg tega pa se zamisli še, da boš nekoč mati. Dajala boš življenje novim bitjem. Oblikovala boš novo življenje. Stvariteljsko delo je to. Otroke boš uč-

la kreposti in vere in ljubezni. Ob Tebi bodo začeli stopati po cesti zveličanja. Matere ste skrite, prenavljalne sile sveta. Misliš, da boš vzgojno delo mogla opraviti, če se ne boš učila pri samem Stvarniku in Oblikovalcu vsega — pri Bogu, pri učitelju Kristusu. Znanje pedagogije je danes dvorezen meč. Koliko je sistemov, ki ne vključujejo verske vzgoje. Dobre vzgojne knjige le beri, a ne pozabi, da je temelj vsega prava pobožnost in živeta vera. Zaman pričakuj, da boš vzgojila celega človeka, ako ne boš verna in pobožna. V vzgoji ne bo ne luči ne jasnosti in še manj moralne moči in zgleda. Pomni, da na življenje vplivamo le z življenjem, z zgledom torej.

Kadar vidim dekle v kratkih hlačah, s cigareto v ustih, s fantovsko pristrizženimi lasmi, me strese mraz. Tej spaki (oprosti izrazu) naj se zahoče biti mati! Kakšna mati? Ubog otrok!

Dekle, ki ni pobožna, ne bo dobra mati.

Če bo to pismo dolgo kot roman, potrpi. Moram Ti pojasniti še, kaj je pobožnost.

Rad bi bil med vami, kadar razpravljate o pobožnih punčeti. Stavim, da bi vam pritrtil. Iskreno zoprne so mi gosposlične, ki si obešajo škapulirje preko ram, ki pretipajo vse kipe svetnikov, ki skrušeno drsajo po kolenih okrog oltarjev in prižigajo sveče. Pri tem pa sentimentalno vzdihujejo in premikajo namazana usteca. Joj, kakšna pobožnost! Ob vsem tem pa nimajo ne ene misli za Kristusa, ki je dejansko (ne po podobi kot svetniki) navzroč na oltarju. In kakor jim manjka vzgoje v cerkvi je tudi doma, v šoli, v tovarni nimajo. Doma so svojejglave, jezikave, neposlušne, na cesti prostaške skušnjavke. Če je v tem pobožnost, se ji tudi jaz odpovem. Toda to je le imitacija, posnemanje pobožnosti. Je le maska, ki hoče biti to, kar predstavlja, pa nima duše.

Poslušaj, kako odločno je zapisala tvoja vrstnica sv. Terezija od Jezusa: „Nekaj solzave molitve in malo čustvenosti, ki se ob prvem nasprotovanju in zaprekah posuši — teh cvetk nočem imenovati pobožnost.“

Dobro poslušaj! Pobožnost je hitra

Be'e vrtnice

(Foto Ivo Bricelj, Buenos Aires)

priljubljenost storiti iz ljubezni do Boga vse, kar on zahteva od nas. In sicer storiti z veseljem in vztrajno. Kakšna razlika, kajneda?! Pobožnost ni nič drugega kot vesela služba Bogu, ki ga ljubimo. Iščeš v vsem Bogu? V izpolnjevanju božje volje najdeš užitek? Rada ravnaš po materini volji, četudi imaš svoj svet? Ti je več dostojnost kot moderen kroj, ki bo vabil poglede in vzbudil pohujšanje? Moliš goreče? Se veseliš dobrega? V trpljenju in zapuščenosti ohranjaš mir? Izprašaj svojo vest! Ako na vse odgovoriš z da, si pobožna, sicer pa Tvoji pobožnosti nekaj manjka.

Vidiš torej, da prava pobožnost nima prav nobene krivde, če je tako osovražena in zaničevana. Bodi pobožna in spoštoval Te bo ves svet!

Pa še nekaj Ti moram povedati! V tesni zvezi s pobožnostjo je molitev.

Molitev in pobožnost nas dvigata k Bogu, a nista istovetni. Toda ni važno.

Kako dolgočasna je molitev — se spomniš na nikdar izmoljene rožne ven-

ce v svetih urah! Kajne, da je to dosti-
krat skoraj edina oznaka molitve. Oh,
če bi bilo zadosti moliti samo tiste redke
čase, ko si srce poželi in te notranja
nuja priganja k Bogu!

Da je molitve nadvse važna, Ti bo
jasno, če pomisliš, da brez molitve ni
milosti in brez milosti, ne večnega živ-
ljenja v nebesih. Molitev je prvtako
potrebna kot milost.

Morda si že sama spoznala, da si
bila veliko boljša in pridna tedaj, ko si
iskreno molila. Tvoje izkustvo podpira
nauk. Božjih zapovedi ne moremo izpol-
niti brez dejanske milosti. — Kdor ne
moli, pade v skušnjavo. To je stara
modrost. Nekaj jo imaš tudi že Ti, kaj-
neda! Svetniki so zmagaali skušnjave,
ker so molili.

Vse to nam govori o nenadomestljivi
potrebi molitve.

Pa četudi bi ne bila tako potrebna,
bi jaz neprestano molil. Morda ne boš
tako lahko doumela, kar hočem zapisati,
a ideja je lepa in globoka. Naša duša je
na nek način to, kar imamo v mislih.
Ako se ukvarjamo z zemskimi stvarmi,
se naša duša napolni z njihovimi podobami
in liki, se na nek način priliči stvarem,
ki jih misli. Kako omejeni in nepopolni
smo, ako se sučemo vedno le v krogu
stvarstva. Kako drugače pa je, če se
Tvoj duh obrne k Bogu, neskončno po-
polnemu bitju! Tvoja duša je popleme-
nitena, pobožena, priličila se je Bogu,
v njej je božja podoba, božji lik. O, da
bi mogla neprestano imeti v mislih Bo-
ga! Kako čista, plemenita in vzvišena
je Tvoja duša, kadar moliš! Ta pleme-
nitost se zrcali tudi na obrazu.

Poleg tega, da si mi prisvojimo bož-
jo podobo, se v molitvi Bog sam po-
trudi k nam. To je za nas še veliko
večja čast in slava. Molitev je zlati
most med Teboj, ki si globoko spodaj na
zemlji in Bogom, ki je visoko zgoraj.

Samo še v obhajilu se bolj združim-
o z Bogom kot v molitvi.

Molitev je božji telefon. Je vedno
nezaseden! Svetujem Ti, da pogosto kli-
češ.

☆

Natrpal sem Ti glavo z nasveti in
nauki. V začetku nisem imel namena
tako raztegniti pisma. Potem pa so ide-
je kar cepale iz tintnika. Ni mi žal. En-
krat sem Ti moral bolj podrobno pisati
o tem.

Kako bom vesel, če boš te liste vze-
la v roke in se po njih ravnala. Obo-
gatila boš svojo dušo in osrečila ljub-
ljena bitja. V svoji odločitvi boš sicer
srečala nove težave in probleme, ki jim
ne boš kos.lej, jaz sem vedno v pripravi
pojasnjevati. Toda bolje, veliko bo-
lje storiš, če si poiščeš duhovnega vodi-
telja v kraju, kjer živiš.

Ko se turisti spuščajo v podzemne
jame, jih vodijo vodniki. Spusti se sama
v neznan labirint hodnikov, pa boš ob-
tičala in ne boš več vedela, ne kje si,
ne kod, ne kam naj se obrneš. Duhovno
življenje je še mnogo bolj zamotano in
neznana reč. Oprimi se vodnika-duhov-
nika. Je pooblaščen, da Te vodi, ima mi-
lost, ki ga razsvetljuje. On Ti bo dal
okusiti vse lepote in krasote nadnarav-
nega sveta in te varno spravil preko
nevarnih mest in prepadov.

Seveda se mu moraš brezpogojno za-
upati. Zdravnik je. Ne prikrivaj mu ni-
česar. Saj veš, kaj se lahko zgodi, če
tajiš in skrivaš znake bolezn! Iskreno
in zaupno mu torej razkrij svojo rev-
ščino.

Zvesto ga slušaj! Božjo voljo razla-
ga prav Tebi in za Tvoj primer.

Sv. pismo pravi: „Gorje tistému, ki
je sam.“ Nikjer ni tako resničen tale
stavak kot v duhovnem življenju. Brez
zunanje pomoči v duhovnem življenju ne
samo da ne napredujemo, ampak celo
zelo hitro shiramo.

V upanju, da se boš kmalu oglasila
z lepimi novicami, Te blagoslavlja in se
poslavlja od Tebe

duhovni voditelj

Prepričan sem, da Bog iz previdnosti zagrinja in zmanjšuje blesk
in lepoto katoliškega duhovništva. Če bi svet vedel in razumel, kaj je
duhovništvo, bi bilo preveč duhovnikov. Gratry, Philosophie du Credo

PO SVETU

BESEDA SVETEGA OČETA

Rimskim železničarjem. Dal jim je važna navodila za njihovo poklicno življenje in jim napovedal boljše čase, ker se delavci vedno bolj oklepajo Kristusa in Cerkve. Zelo pristržna je fotografija papeža, ko se ljubeznivo pogovarja med avdienco z otrokom enega izmed navzočih železničarjev.

Kanadskim časnikarjem. Na svojem potovanju po Italiji in drugih evropskih deželah so želeli videti tudi papeža. Sveti oče jih je sprejel in jim govoril v angleškem jeziku o socialni odgovornosti časnikarstva. Namen časnikarstva mora biti širiti od osebe do osebe s tiskano besedo in sliko resnico in dobroto. Zato je mnogo važnejše kot obrt ali trgovina. Tisk mora delati za blagor človeštva tako, da varuje in brani pravnost človeške družbe, posebno žene in družine. Časnikarstvo imenuje papež umetnost vseh umetnosti.

V nedeljo, 3. julija, je papež sprejel rimske poročevalce (kroniste). Praznovali so desetletnico ustanovitve svojega združenja. Papež pravi v svojem nagovoru, da je dopisnik ali poročevalec najponižnejši uslužbenec časnikarstva, ki vrši svoje delo skrivaj in se večkrat niti ne zaveda svojega vpliva na časopis in na mestno življenje. Dopisnik budi zanimanje za važne javne zadeve, za družinske dogodke in svari pred javnimi razvadami in nevarnostmi. Tako pospešuje javni blagor.

Dne 20. julija je papež govoril skupini belgijskih kovinarjev. V nagovoru opozarja na izredno važno poslanstvo današnjih delavcev. Sodelovati morajo pri uresničenju nove civilizacije, ki bo bolj človekoljubna, bolj pravična in bratska. Če hočejo delavci priti do svojih pravic, morajo pomagati in delati na to, da bo zmogala resnica in pravica. Papež konča na-

govor z željo, da bi v njihovih družinah vladala mir in pravičnost.

IZ VATIKANA

Papež Pij XII. je določil za predsednika Papeške komisije za preureditev zakonika vzhodnega cerkvenega prava kardinala Gregorija Petra Agagianiana, število svetovalcev kongregacije za obrede pa je pridružil patre Edvarda Gonzáleza, dominikanca, Benedikta Pesci, frančiškana, in Viktorja od Jezusa in Marije, bossonogega karmeličana.

Za stalnega opazovalca Svete stolice pri UNESCO (vzgojni organizaciji Združenih narodov) je sveti oče imenoval mons. Feliksa Pirozzija; za škofa stolne cerkve v Zacatecasu (Mehika) pa duhovnika Antona López Aviña, župnika in dekana v Gómez Palacio, škofija Durango.

Sveti oče je povzdignil apostolsko administraturo Copiapó (Čile) v samostojno prelaturu in jo podredil nadškofiji v La Serena. Za njenega upravitelja je imeval duhovnika Frančiška Borgia Valenzuela, podtajnika škofije Rancagua.

Papež je molil na Petrovem grobu. Zvečer pred praznikom sv. apostolov Petra in Pavla je sveti oče Pij XII. opravil posebne molitve ob grobu svetega Petra v vatikanski baziliki in blagoslovil palije. Najprej je papež počastil sv. Rešnje Telo, potem pa pokleknil na klečavnik pred Petrovim grobom. Njegov kaplan je molil rožni venec in posebno molitev v čast sv. Petru in Pavlu. Potem je pa papež pred malim oltarjem na levi strani Petrovega groba blagoslovil svete palije, ki jih nosijo papež, nadškofje in škofje, ki imajo to pravico. Po blagoslovu je sveti oče spet dalj časa molil na Petrovem grobu.

Praznik svetega Petra in Pavla so letos v Rimu posebno slovesno obhajali.

Praznovanje so začeli v torek popoldne s slovesnimi večericami, ki jih je vodil mons. Venini. Nato je sveti oče sam zasebno obiskal baziliko in na Petrovem grobu počastil sveta apostoła. Višek in izreden sijaj pa je praznovanje doseglo v sredo na praznik sam. Velike množice rimskih vernikov in tujih romarjev so se dopoldne pri vseh oltarjih cerkve sv. Petra z veliko pobožnostjo udeleževale svetih maš. Po slovesnih petih jutranjicah in hvalmicah je imel kardinal Friderik Tedeschini pontifikalno sveto mašo pred grobom sv. Petra. Ob pol eni je sveti oče z okna svojega stanovanja podelil apostolski blagoslov velikanski množici vernikov, ki ga je navdušeno pozdravljala. Na trgu sv. Petra je bila tedaj zbrana zelo pestra množica iz vseh delov sveta v svojih zanimivih narodnih nošah. Ves dan so se nepretrgane množice vernikov pomikale mimo bronastega kipa sv. Petra. Nad pol milijona ljudi je prišlo na praznik svetih apostolov molit v največje svetišče krščanstva. Tudi popoldne po večernicah in zvečer so množice navdušeno pozdravljale svetega očeta, ki je dal zadnji blagoslov ob pol enajstih ponoči.

Dve obsodbi in prepovedi Kongregacije svetega oficija. Na seji kongregacije sv. oficija so kardinali, ki so dolžni braniti vero in nravnost, prepovedali in obsodili:

1. knjigo „Zagadnienia Istote, Warszawa, „Pax“, 1954, ki jo je napisal Boleslav Piasecki;

2. tednik „Dzis i Jutro“, ki izhaja v Varšavi;

3. dva časopisa „Kereszt“ in „Bulletin Catholique Hongrois“, ki izhajata v Budimpešti.

Sv. oče je odobril in potrdil odloke kardinalov in jih ukazal objaviti.

Predsednika indijske vlade Jawahariala Nehruja je sprejel sveti oče dne 8. julija v posebni avdijenci. Papež se je dalj časa ljubeznivo razgovarjal z indijskim državnikom in mu voščil, da bi indijski narod, za čigar blaginjo v veliki meri prispevajo tudi katoličani in njihove ustanove, vedno bolj napredoval. Nato je papež sprejel tudi njegovo spremstvo, med katerim je bila tudi gospa Indira Gandhi. Papež je člane

spremistva po njihovem pozdravu nagovoril v angleščini. Najprej je indijskega državnika in njegovo spremstvo pozdravil, potem pa omenil, da je delo za mir med narodi zelo odgovorno. Temelj pravvega miru pa je pravičnost in ljubezen. Končno jim izroči posebne pozdrave za indijskega kardinala, ki mu je sam podelil to čast, za njihove domače, za vladno in ves indijski narod, za čigar napredek in blaginjo vedno moli. Indijski ministrski predsednik se mu je v imenu vseh lepo zahvalil in potem s svojim spremstvom obiskal še tajništvo vati-kanske države.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Vest o kardinalu Mindszentyju. Ogrski časopisi so prinesli vest, da je bil kardinal Mindszenty izpuščen iz ječe. To vest je najprej objavil 16. julija brzojavni poročevalski urad. Vest se glasi: „Na prošnjo zbora ogrskih katoliških škofov je pravosodni minister, upoštevajoč starost in zdravje Jožefa Mindszentyja izdal odlok, da se le-ta izpusti iz ječe. Za bivanje mu je določena cerkvena hiša, ki mu jo je dal na razpolago zbor ogrskih katoliških škofov.“ — Kardinal Mindszenty je bil 23. decembra 1948 najprej interniran v škofijski palači, po znanem procesu 9. februarja 1949 pa obsojen na dosmrtno ječo zaradi „vohunstva, veleizdaje in trgovanja z devizami“. Gotovo je zanj boljše, da živi v cerkveni hiši ko v ječi, vendar popolnoma svoboden pa le ni.

Izredna obsodba. Sodišče v Montrealu (Kanada) je obsodilo tri udruženja prodajalcev časopisov in revij, ker so širile stvari, ki jih kanadski kazenski zakonik prepoveduje. Vsa tri udruženja so bila obsojena na globo več tisoč dolarjev. To je doslej najhujša obsodba te vrste v Kanadi. „Zlo, ki ga povzročajo ti časopisi,“ je izjavil sodnik Cloutier, „je tako pogubno, da je treba vse storiti, da ga krivci ne bodo več ponavljali. Vendar še tako velika kazenska globa ne more popraviti zla, ki so ga naredili ti časopisi v dušah tisočev.“

Kongres krščanskih delavcev. V Düsseldorfu se je vršil kongres krščanskih delavcev. Udeležili so se ga tudi zastop-

Kardinal Stepinac na sprehodu z župnikom iz Krasića

niki Italije, Španije, Portugalske, Belgije, Holandije, Švice in še nekaterih drugih narodov. Na koncu kongresa je govoril tudi apostolski nuncij mons. Muench. Povdarjal je nujno potrebo, da se socialni nauk Cerkve razširi med vse delavce. Delavci postajajo nov, srednji stan. Nekdaj pa so bili med vsemi gospodarsko in socialno najbolj zapuščeni. Treba bo še mnogo truda, da bodo prišli vsi delavci do svojih pravic in do boljšega socialnega reda. Vendar pa so delavci dosegli že mnogo ciljev, ki so se zdeli še pred enim rodom nedosegljivi.

Nova vzgojna akademija v Münstru. V navzočnosti ministra za bogočastje, Wernerja Suchültza, so položili temeljni kamen novi katoliški vzgojni akademiji v Münstru. Škof Mihael Keller je v svojem govoru izjavil, da si je težko misliti važnejšo ustanovo za narod, kakor so vzgojne akademije, ki bodo bodoče vzgojitelje mladine pripravljale na njihovo važno delo.

Zborovanje voditeljev tiska v Dortmundu. Ti voditelji so se na svojem zborovanju odločili, da bodo priredili sistematični pouk za vse krščanske voditelje tiska v Dortmundu. Njihov duhovni voditelj je jezuit P. Brockmöllers.

Pod njegovim vodstvom bo organizacija voditeljev in tiskovnih izvedencev razpravljala o socialnih vprašanjih in o dožnostih krščanske skupnosti in velikih podjetij, da pridejo tudi revni delavci do ugodnega življenjskega položaja. P. Brockmöllers pravi, da je tisk dolžan buditi zavest, da se morejo vsa važna gospodarska, kulturna in verska vprašanja rešiti na miren način.

DRAMA Z ENIM SAMI IGRALCEM

Brazilski zdravnik dr. Piedro Boch je napisal dramo „Reke Evridike“. V delu nastopa en sam igralec. To vlogo igra v zadnjem času Španec Enrique Guitart. Nastopil je na večini španskih odrov, trenutno pa jo predstavlja v Buenos Airesu. Vsega skupaj je v isti vlogi do sedaj nastopil že več kot tisočkrat in vselej žel izreden uspeh.

Glavni in edini junak te drame je človek, ki je bil nekdanj umsko zdrav, a se je prepustil svoji pohotnosti in neznačajnosti ter se spustil tako nizko, da je prišel do slabomnosti. Ima pride, prizvoke, manije, da ga zasledujejo, manjvrednostni kompleks, prepričanje o lastnih zmotah, ki jih pa ne

skuša popraviti, ampak jih opravičuje, da se jim lahko ponovno preda z zavestjo nedolžnosti. Je shizofren, ki se zaradi nagona po ohranitvi brani ter pride v tej samobrambi do nezavestnega razrahljanja npravnega čuta. Po vrsti globokih pretresov, ki jih ni mogel, ni hotel ali ni znal pravočasno obvladati in ki končajo v ljubezenskem zločinu, pride do meja slabomnosti in gre celo preko njih.

Enrique Guitart je na vprašanje, kaj hoče s to dramo pokazati, odgovoril, da je njegov namen, kakor tudi namen avtorjev, opomniti človeka, do kako skrajnih meja ga lahko spravijo nezadržani nagoni, strasti in zmote.

Umetnost v službi apostolata. Se vam ne zdi?

IZ MISIJONSKIH DEŽEL

Bantuške katoliške šole. Prizadevane, da bi našli vire za vzdrževanje katoliških šol za otroke črncev, — te šole se kratko imenujejo bantuške šole —, je vzbudilo pri katoličanih Južne Afrike veliko razumevanja. Pripravljeni so na vse žrtve, ki so potrebne za vzdrževanje teh šol. Novi zakoni so stopili v veljavo 1. aprila. Vlada, ki je prej plačevala vse učitelje zasebnih šol, je znižala prispevke na 75%. Zato morajo stroške za vzdrževanje šol in učne predmete plačevati šolski odbori sami. Katoliška Cerkev se je odločila za vsako ceno ohraniti svoje bantuške šole. Samo v južni in jugovzhodni Afriki je 727 takšnih šol s 114.071 učenci. Nižjo osnovno šolo obiskuje 84.407 dečkov in deklic, višjo osnovno šolo pa 24.000 učencev, nižjo srednjo šolo 4.345 in višjo 749 učencev. Poleg teh šol ima katoliška Cerkev še v Južno afriški zvezi 176 šol za bele in 157 za mešane in indijanske otroke. Ljudsko šolo obiskuje 60.308, srednjo pa 7.844 učencev.

V Ruanda Urundi ni denarja za šole. Tri četrtine otrok je brez šole. Socijalistično-liberalna vlada v Belgiji je iz sovraštva do Cerkve omejila podporo katoliškim šolam za 65%. Pač pa zelo propagira državne šole, čeprav stane vlačo en učenec v državni šoli na me-

šec skoro 6000 belgijskih frankov, dočim v misijonskih šolah porabijo za samo 300 frankov letno. Tako vsak učenec, ki hodi v državno šolo, onemogoči 20-otrokom obisk misijonske šole. Ker se prebivalstvo v Ruanda Urundi vsako leto pomnoži za 100.000, bo letno manjkalo 2000 razredov več, če se stanje ne uredi kako drugače.

Vzhodna Formoza postaja katoliška. Vzhodni del Formoze spada pod apostolsko prefekturo Hwalien. Katoliško misijonsko delo tu vedno bolj napreduje. Pred tremi leti je bila na tem ozemlju ustanovljena misijonska postaja, pa ima danes že 4000 krščencev in 17.000 katehumenov. Ti v 134 središčih prejemajo pouk o krščanskih resnicah. Ta pouk vodi 21 duhovnikov in 92 katehistov. 35 teh središč ima že svojo kapelo in službo božjo. Voditelj misijona, mons. Verineux, škof, ki so ga izgnali iz Yinchowa, hoče spolniti željo ljudstva, da bi imelo svojo cerkev. Da bi jim mogel zgraditi dovolj cerkva, kjer bi bila stalna služba božja, se je pogodil z uglednimi zastopniki vsakega večjega kraja, da jim bo postavil svetišče na njihovem zemljišču in v slogu njihove dežele; pokrtil bo tudi stroške za material pod pogojem, da mu ljudje, posebno katehumeni pomagajo povsod s prostovoljnimi delom. Najprej bodo postavili le začasne kapele. Pozneje pa jih bodo nadomestili s stalnimi. Ker je mnogo rodov in različnih narečij, se morata vzgoja in pouk katehistov vršiti na vsaki postaji posebej. Misijonarji v Hwalien, ki so vsi prišli iz Kitajske, kjer so spreobrnjena le redka, so veselo presenečeni na tem množičnim gibanjem za katoliško vero.

Na Kitajskem je samo še 48 tujih misijonarjev. Od 14. junija dalje je ostalo na Kitajskem samo še 48 tujih misijonarjev, 32 duhovnikov in misijonskih bratov in 16 redovnic. Misijonske ustanove zastopa: 8 jezuitov, 5 frančiškanov, 4 očetje družbe Schent, 4 svetni duhovniki, 3 dominikanci, 2 očeta božje Besede, 2 očeta Maryknoll, 2 pasionista, 1 pariški misijonar in 1 avguštinec. Od redovnic je 11 Marijinih misijonskih frančiškank in 5 karmeličank.

EDEN ALI VEČ OTROK?

Dragi prijatelj!

Hvala lepa za pismo. Prejel sem ga že pred časom. Gotovo si mislil, da sem pozabil na odgovor. Ne, nisem pozabil, le čakal sem dneva, ko bi Ti mogoč posvetiti več časa, kajti vprašanje, ki mi ga stavljaš, je tolikšne važnosti, da bi ne bilo prav, da Ti odgovorim na hitrico, s par mislimi, ki bi mi slučajno prišle na um.

Torej v glavnem me sprašuješ: **Koliko otrok naj šteje Tvoja družina?**

Na vprašanje bi Ti najlažje odgovoril Tvoj spovednik ali kak drugi duhovnik, ki Te pozna, a tudi kdo od slovenskih zdravnikov. S tem hočem reči, da je na vprašanje, ki ostane eno in isto, mogoče odgovoriti z obeh stališč, z moralnega in zdravniškega. Obe stališči sta važni, važnejše je prvo; se tiče Tvoje vesti, zato bi bilo prav, da se o vprašanju pogovoriš tudi z duhovnikom. V mojem odgovoru boš lahko zasledil, da Ti kot zdravnik odgovarjam na vprašanje s katoliškega stališča.

Vprašanje bi lažje in hitreje rešila v zaupnem pogovoru, a ker ta ni mogoč, odgovarjam na vprašanje izpodbijajoč najpogostnejša opravičila in izgovore, ki jih pacienti v takih primerih navajajo; vem, da bi mi Ti navedel le kakšnega izmed njih, zato ne zameri, če bom malo obširnejši.

Če bi prišel k meni na posvet kak prijatelj, ki ga poznam kot Tebe, bi me postavljeno vprašanje malo začudilo. Mislil bi si: Ali se je ta prijatelj poročil zavedajoč se dolžnosti, ki mu jih zakonska zveza kot katoličanu nalaga?, in, če jo je sprejel kot treba: Ali ga ni morda sedanje udobno življenje (dobra služba, prijeten dom, morda avto,...) pokvarilo tako, da je postal iz prejšnjega zgledega katoličana kot je bil, računar, materialist, egoist? Mislil bi tudi: Ali nima namena sedaj ukreniti tako, da bo še naprej udobno živel in vsaj na zunaj hotel napraviti vtis,

da je dober katoličan, je zaveden Slovenec, torej, imeti par otrok in biti „čist“ pred svetom?

Kot laik naj takoj tudi Tebe katoliškega laika spomnim na dolžnost, ki jo imamo vsi katoličani, poročeni in neporočeni, namreč na dolžnost: širiti božje kraljestvo na zemlji. Spomni se, da sva bila o tem pred leti enih misli, tudi sedaj bodiva dosledna idejam, ki sva jih pred leti zagovarjala. Sedaj je prišel čas, da preidem od besed na dejavnost.

Ne smeš se ustrašiti težav, ki Ti jih prinaša življenje kot človeku in sedaj kot družinskemu poglavarju. Zavedati se

Nadomestilo za vaški potok in gozd — je našim najmlajšim zelo pogosto bližnji mestni park s svojimi napravami. Tudi družbe je dovolj. Kakšna je?

moraš, da Ti je kot očetu dana izredna prilika in sveta možnost, da vzgojiš za Kristusa svoje otroke, če se boš potrudil, da jih vzgojiš v katoliškem duhu. Ob pogledu na ta visoki namen Ti bo manj temna predstava o bodočih družinskih težavah in skrbeh. Bodi veliko-dušen.

„Da, da, prav na to sem tudi sam mislil,“ bi mi morda dejal. Prav in lepo, če tako misliš. Vendar naj Te prijateljsko opozorim: Glej, da Ti ne bo Bog smatral tisto malo denarja, ki ga daš na misijonsko nedeljo za potrebe pojujoče se Cerkve, za dar farizeja, ki hoče zakriti pred ljudmi in pred samim seboj opravičiti svoj egoizem in pomanjkane prave katoliške miselnosti! Spomni se tudi na tisoče naših padlih borecove, ki so padli za Boga in Slovenijo. Ali nam oni prav sedaj ob desetletnici njih mučeniške smrti ne govorijo, naj storimo in delamo, da zrase med Slovenci nova, zdrava, katoliška generacija? Da, in četudi bi se nikdar ne vrnili v domovino. Potrebno je, da se otresemo miselnosti, da smo katoličani, ker smo Slovenci ali le zato ker živimo v slovenski skupnosti.

„Enega ali dva otoka bi tudi drugče dobro vzgojil,“ bi še dodal.

Oprosti, da se ob Tvoji trditvi nasmehnem. Saj tudi Ti na dnu srca temu ne verjameš. Gotovo ne hodiš slep okoli, zato Ti ne more biti neznano, kako žalostno življenje imajo navadno edinci, zlasti še če so edinci ne po božji volji, temveč po grešnem ravnanju staršev.

Prvič: kako morejo le taki starši pričakovati zase in za svojega otroka božji blagoslov?

Drugič: Le kje so dokazi, da so edinci bolje vzgojeni kot otroci iz številnih družin? Saj je res ravno nasprotno: Otroci iz teh družin so navadno bolj vzgojeni kot edinci, ne le morda zato, ker so starši dobri vzgojitelji, ampak tudi zato, ker se otroci na nek način tudi sami medsebojno vzgajajo: se navajajo na prijateljstvo, strpnost, na medsebojno pomoč, na spoštovanje do staršev in velikodušnost. Nasprotno pa boš odkril, da so edinci v večini večinoma slabo vzgojeni, razvajeni, navajeni na

očetovo ali materino potuho. Ni čuda, da se kasneje v življenju navadno le z gnevom spominjajo svojih staršev, ki jih niso znali usposobiti za življenjski boj.

Tretjič: Ničen je izgovor, da daje več otrok preveč skrbi in stroškov. Koliko staršev ima manj skrbi s kupom otrok, kot jih imajo prenekateri s sinom edincem ali hčerko edinko. Že to da ju morajo čuvati pred vsemi možnimi boleznimi in ob vsakem obolenju trepetajo, da ju ne izgube, je vse prej kot prijetno. Če pride smrt v številno družino, je seveda prav tako žalostno, toda staršem ostanejo v utehu še drugi otroci, dočim ob grobu takega edinca, ko starši ne morejo imeti več otrok, ostane le še brezmejna praznota in obup.

Četrtič: Otroci edinci, često „gospoko oblečeni in moderno vzgojeni“ niso skoro nikdar sposobni samostojnega boja za življenje. Njihovo edino orožje so priporočila. Kot otroci so bili središče vsega zanimanja, postali so sebični, zahtevni in samoljubni. Kakor so jih prej starši nosili na rokah, tako zahtevajo tudi od življenja, da se vrti le okrog njih samih.

Petič: In še na eno bi Te opozoril. Ni sicer dokaz, a je dejstvo, ki da misliti: od kod to, da so prav iz številnih družin izšli veliki moške in žene. Odkod to, da so navadno otroci, katerih so se starši najbolj branili, potem tem staršem v največje veselje in blagoslov. Ali ni v tem jasna božja govornica, ki starše opozarja, naj ne bodo goli računarji, temveč ljudje polni vere v božjo Previdnost in sodelavec božjih načrtov?

☆

„Imel bom le par otrok, ker hočem, da žena ne izgubi svoje lepote,“ bi se morda opravičeval!

Slabo opravičilo! Ali ne veš, da je materinstvo naravno nagnjenje vsake žene, ki teži k uresničenju tega svojega poslanstva? Skoro vedno pripravljena na velike žrtve tudi na škodo svojega zdravja in svoje lepote! Kadar ženska plemenitost ni zadostno upoštevana, je često moški egoizem kriv, da posebno mlade in tudi lepe žene trpijo in tudi obolijo. Računaj tudi z dejstvom, da zunanja ženska lepota enkrat mine. Kakšen bo Tvoj izgovor, ko se žena po-

stara, ko ne bo več lepa tako kot je bila pred poroko? Pomisli sedaj, da Ti ne bo žal takrat, ko Ti morda bolezen iztrga enega ali oba otroka, takrat ko si morda niti očitati ne bosta upala svoje nečimurnosti in sebičnosti, ko bosta videla, kako prazen je bil Vajin izgovor pred Tebi. Spreglej sedaj in otresi se tega pogubnega modernizma: kulta lepote.

☆

Vendar obstoje stvarni vzroki, ki morejo opravičiti maloštevilno družino in ki izvirajo iz slabega gmotnega in socialnega stanja; onemogočata primerno vzdrževanje in dobro vzgojo novih otrok. Tudi slabe stanovanjske razmere, ki jih nikakor ni mogoče izboljšati, začasno odsvetujejo nov prirastek otrok in sicer iz različnih vzrokov predvsem iz higienskih in zdravstvenih. Potem še, brezposelnost, slaba plača očetova in delo žene izven doma nasvetujejo isto za čas, dokler tako stanje traja. Odsvetujem, da oba z ženo delata. Kdo skrbi za otroka, kadar sta vidva zdoma? Služkinja, zavod? Vzgoja otrok je vendar Vajina, prvenstveno materina dolžnost!

S čisto zdravniškega stališča opraviči maloštevilno družino gotova življenjska nevarnost ali gotovo poslabšanje materinega zdravstvenega stanja, ki bi nastopilo z novo nosečnostjo in novim porodom. Materina bolehnost in oslabelost zaradi pogostih porodov sta zadošten vzrok, ki nasvetuje periodično vzdržnost v zakonskem življenju, ne je zaradi možne težke bolezni matere, predvsem zaradi bodočnosti otrok in doma. Kaj so otroci brez matere? Kaj je dom brez gospodinje? Kot zdravnik bi smel nasvetovati, da se omeji število otrok na dosedanje v primeru, da je bil ugotovljen prenos važnih dednih napak in pretresljivih bolezni staršev na več otrok.

☆

Tako, vidiš, sem Ti upam, zadosti in kolikor se v pismu da, jasno razložil vprašanje in Ti dal svoj nasvet. Ob koncu še pristavljam: Sprejmi toliko otrok, kolikor Ti jih Bog da! Sprejeto to vodilo, potem šele glej na upravičene vzroke in na morebitne izgovore. Zmeraj bodi zares odkritosrčen, širokogruden in

SMARNA GORA

(odlomek)

Vi, ki hodite na sveto Šmarno goro, blagor vam! hvalit mater v nebo vzeto; al' gorje odlašavcam, ki tak dušo svojo črtijo, da it' opuste pred smrtjo roženkranc in litanije molit, hvalo pet Marije.

Naj tedaj odpre ušesa, kdor bo slišal pesem to, pred, ko duša od telesa v smrti se ločila bo, sam naj al s procesjo farno pride gor na goro Šmarno roženkranc in litanije molit, hvalo pet Marije!

Tega, ki na goro hodi, bo Marija varvala, da ne bo peklenški zlodij v smrtni uri zmotil ga; on bo šel v nebesa srečno, gori z angelci bo večno roženkranc in litanije molil, hvalo pel Marije.

Dr. Francé Prešeren

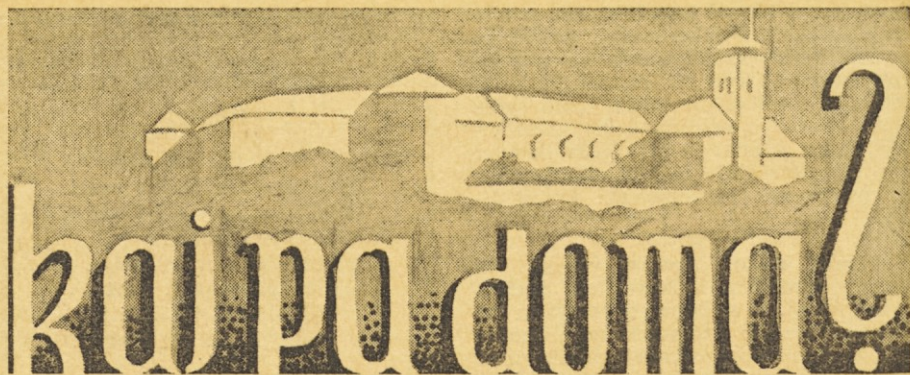
plemenit; je tako boš pravilno presojal nagibe, ki Te oz. Vaju nagibajo k enim ali drugim odločitvam. Tako boš imel vedno čisto vest, notranje zadovoljstvo, srečo in božji blagoslov v družini.

Končno Ti še kot mlademu zakoncu toplo priporočam, da se seznaniš z vprašanji vzgoje otrok. V slovenskih revijah je bilo objavljenih več dobrih člankov o vzgoji otrok, prav bi bilo, da jih prebereš („Duhovno življenje“, itd.).

Tebe in Tvojo ženo prav lepo pozdravljam! Oglasi se še kaj!

Tvoj

Luka

SLOVENIJA

Nova maša v Beli Krajini. Na dan Sedmih bratov mučencev, 10. julija, je zapel v Dragatušu preč. g. Zdravko Bahor, rodom iz Dragonje vasi, župnija Dragatuš, novo mašo. V mašnika ga je z drugimi sedmimi dijakoni posvetil na dan sv. Petra in Pavla v ljubljanski stolnici škof mons. Anton Vovk. Trnjeva je bila njegova pot do vzvišenega poklica. Ko so rdeči oblastniki zvedeli, da se je odločil za bogoslovje, so ga za dve leti poklicali k vojakom in ker se tam ni spreobrnil, nato v zapor. Za novomašno in življenjsko geslo si je izbral težavam življenja primerno besedilo iz sv. pisma: „Niste vi mene izvolili, ampak jaz sem vas izvolil in vas postavil, da pojdete in obrodite sad in vaš sad ostane“ (Jan 15, 16). Sv. mašo je novomašnik daroval v farni kapeli sv. Janeza Krstnika (cerkev je bila med vojno bombardirana) ob veliki udeležbi faranov in vernikov iz okoliških fará. Kljub silni gneči v kapeli in zunaj se je dalo vzdržati, ker je bilo vreme hladno. Novomašniku je govoril njegov bratranec preč. g. Pavel Verderber, sedaj župnik na Vinici. Lepo je orisal pravi pomen duhovniškega življenja in njegove odpovedi in odgovornosti za blagor neumrjočih duš. Domači zbor je pel latinsko mašo. Novomašnik je prvi duhovnik dragatuške fare, ki obstoja že 97 let. Z dovoljenjem prevzvišenega so bile popoldne slovesne pete litanije v

mali cerkvi Matere božje pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. Ta cerkva je v neposredni bližini novomašnikovega doma na malem hribčku. Skrbni starši so goste lepo postregli in še ljubo sončece je dalo svoj pečat prelepemu dnevu, ki bo ostal tamošnjemu ljudstvu v vednem spominu. Dne 24. julija je g. novomašnik ponovil prvo sv. mašo v farni cerkvi v Črnomlju. Dne 7. avgusta pa je črnomaljski zvon sv. Petra vabil na novo mašo jezuitskega novomašnika č. g. Franca Cerarja, ki je dokončal svoje študije v Zagrebu. Novomašnik je nečak g. Vinka Fleka. O tej novi maši bomo še poročali.

Obletnico papeškega kronanja so tudi v Ljubljani svečano proslavili. Slovesno pontifikalno mašo po vzhodnem obredu je imel dne 13. marca v ljubljanski stolnici uniatski škof dr. Bogatko. Pri liturgiji je prepeval zbor njegovih hrvatskih bogoslovcev. Prevzvišeni vladika, ki je rodom Ukrajinec, je imel med službo božjo lep nagovor in hrvaščini.

V letošnji majski številki naše revije smo poročali o dveh pregnanih duhovnikih iz Južne Srbije. Pri tem smo omenili, da je lazarist Sodja Franc za postni čas že bil na svobodi in imel postne pridige med Slovenci v Angliji. Dejansko pa preč. g. Sodja Franc ni zapustil Jugoslavije. Njegovo ime smo zamenjali z jezuitom p. Sodja Janezom, ki deluje v Angliji in je brat preje omenjenega gospoda, kar s tem popravljamo.

KOROŠKA

Pred desetimi leti, 3. avgusta 1945, je prevzel vodstvo krške škofije v Celovcu dr. Jožef Köstler dva dni nato pa v celovški stolnici prejel škofovsko posvečenje. Za geslo si je izbral: „Biti vsem vse!“ Skušal ga je v vseh desetih letih vladanja čim bolj uresničiti, dasi mu je drugo geslo, ki je v današnji družbi vse preveč razširjeno: „Vsak sebi vse!“ marsikdaj izpolnjevanje lastnega gesla onemogočilo. Nadvse težka je bila naloga, ki jo je pred desetimi leti prevzel mladi škof. Razvaline bombardiranega mesta so bile zgovorna pripodoba razdejavanja in razvratnosti tudi v duhovnem svetu. Obnovil je „Marijanišče“, kjer trenutno deluje bogoslovje, vpeljal spet verouk v šole, poskrbel za poglobitev verskega življenja v cerkvenih bratovščinah in pobožnih zvezah, utrdil škofijsko KA in zgradil na Plešivcu (Tanzenberg) novo semenišče za duhovniški naraščaj. Za potrebe slovenskih vernikov se je vedno iskreno zanimal. Rad je obiskoval slovenske župnije, da se približa našemu ljudstvu in ga pozdravi z ljubeznivim nagovorom in ga pozdravi tudi v starodavni slovenski razgovori.

Dne 10. julija 1955 so bili v celovški stolnici posvečeni štirje bogoslovci krške škofije: Krištof Mihael iz št. Jakoba v Rožu, Mihor Maksimilijan iz Šmarjete v Rožu, Maschitz Franc iz Beljaka in Thonhauser Albert iz št. Andraža v Labodski dolini. Prva dva sta Slovenca.

— Krištof Miha je bil rojen l. 1930 v Veliki vesi pri št. Jakobu v Rožu. Novo mašo je pel 19. julija 1955 v št. Jakobu v Rožu. Slavnostni pridigar mu je bil hodiški župnik Lovrene Kaselj. — Mihor Maksimilijan se je rodil l. 1930 v Šmarjeti v Rožu. Novo mašo je opravil 24. julija 1955 v svojem rojstnem kraju. Pridigal mu je pliberški dekan in prošt Lenart Trabesinger.

Srebrno mašo v škočjanu je opravil v nedeljo 3. julija tamošnji župnik č. g. Jožef Koglek V pripravah na srebrno mašo je sodelovala vsa vas. Strelci so pobirali za smodnik, pevci so pridno hodili na vaje, dekleta so pletle vence, in otroci so se učili deklamacije. Na

Častiti gospod
novomašnik
Zdravko Bahor

predna slovesnosti pa so pristopili še možje in fantje, ki so postavili mlaje, pritrtili napise in slavoloke in postavili oder za oltar. Zvečer pred srebrno mašo je preč. g. jubilar v spremstvu mil. g. prošta Benetka iz Tinj prišel pred cerkev, kjer so ga farani pozdravili in mu pripravili prisrčen sprejem, nakar so vsi navzoči med grmenjem saly odšli v cerkev, kjer je bil blagoslov, nato pa je sledila podoknica z ubranimi domačimi pesmimi. Naslednji dan je opravil preč. g. srebrnomašnik mašo na prostem. Iz goste megle se je naredil lep dan. Ves prostor pred župniščem in cerkvijo je bil poln. Po evangeliju je spregovoril mil. g. prošt Zechner iz Dobrle vesi. V lepi in izklesani besedi je razložil, kaj je duhovnik za ljudi, kaj župnik za faro. Pevci pod vodstvom salezijanskega duhovnika dr. Cigana so lepo peli, poleg tega je pomagalo še ljudstvo ob spremljavi godbe iz št. Vida. Po maši se je srebrnomašnik zahvalil vsem, ki so mu čestitali in zaključil svoj nagovor z željo, da bi se izpolnilo geslo, ki je napisano na spominskih podobicah: Upodobi naša srca po svojem Srcu.

PRIMORSKE VESTI

Nova maša v Nabrežini. V nedeljo 10. julija je doživela Nabrežina redko srečo nove maše svojega rojaka g. Viktorja Godniča, salezijanca. Nabrežinci so z okusno okinčano cerkvijo, z lepim petjem in obilno udeležbo izkazali čast

svojemu rojaku. Naslednjo nedeljo je g. novomašnik imel slovesno sv. mašo v salezijanski cerkvi v Trstu. G. novomašnik namerava v misijone v Avstralijo in mi mu želimo obilo blagoslova na duhovniški poti, ki jo začelja.

Sesljan. V prvi polovici julija nas je tiho zapustil s svojo družino g. Vilko Čekuta in se izselil v Kanado. Deset let je preživel na Primorskem in pustil za seboj globoke sadove svojega neumornega dela. Udeleževal se je zlasti na kulturnem in dramskem polju. Leta 1945 se je ustanovil najprej v Gorici in prvič v dvajsetih letih kulturnega molka postavil na oder pomenljiva dela kakor Timmermansove Sv. Tri kralje, Finžgarjevega Divjega lovca, komedijo Voda, opereto Miklavž prihaja in druge. Pozneje se je preselil na Tržaško in se tudi tam pridno udeleževal na dramskem polju. Poleg tega je kot arhitekt izdelal razne načrte za kapelice, cerkev na Pesku in druge. Njegova žena, gospa Milena, pa je pridno sodelovala pri tržaškem radiu in se udeleževala tudi na odru. Njuno izgubo bodo tržaški Slovenci močno občutili.

Častiti gospod Ivan Reščič umrl. Dne 27. julija je v 78 letu svojega življenja zatisnil svoje trudne oči preč. g. Ivan Reščič, po rodu Goričan. Dopržil je učiteljišče v Kopru in bil nameščen kot učitelj na banjški planoti. V srcu pa je gojil vročo željo, da bi postal duhovnik. Privatno se je učil latinščine in jeseni 1902 vložil prošnjo na duhovsko seminarijo v Gorici. L. 1906 je pel svojo prvo sv. mašo. Služboval je najprej v Bovcu, dve leti pozneje ga je nadškof Sedej imenoval za ravnatelja in kateheta v zavodu za gluhoneme v orici. Leta 1925 je bil razrešen mesta ravnatelja, ostal pa je vse do leta 1948 kot katehet gluhonemih. Kot upokojenec je z veseljem in izredno požrtvovalnostjo oskrboval slovensko službo božjo v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Bil je znan kot dober spovednik in njegova spovednica je bila vedno oblegana. — Skoraj 20 let je bil škofijski zastopnik Misijonske zveze in je na tem polju naredil veliko dobrega. Ko ni bilo več slovenskih frančiškanov je skozi desetletja vodil Tretji red sv. Frančiška. — Rajni gospod

Reščič je bil mož molitve, izredne povernosti in skromnosti, usmiljen do revežev in gostoljuben do vseh, ki so potrkali na njegova vrata. — Njegovega pogreba se je udeležilo veliko število slovenskih duhovnikov in naših ljudi. Zastopano je bilo tudi goriško županstvo in druge civilne oblasti, kar je dalo povod, da je župni upravitelj cerkve sv. Ignacija samovoljno prepovedal pevcem, da bi v cerkvi med pogrebno mašo slovensko peli. Ta postopek je globoko užalil vse goriške slovenske vernike, saj se niti v času fašizma ni kaj takega zgodilo v cerkvi. To ravnanje je bila res najbridkejša žalostinka na grob dobrega in do vseh pravičnega g. Reščiča.

Novi župnik. Za župnika v cerkvi sv. Ignacija v Gorici je bil imenovan č. g. Angel Persig, doslej župnik v San Pier d' Isonzo v Furlaniji. Novi župnik je doma iz Ločnika pri Gorici in je 7 let služboval kot vikar v goriški stolnici vse do leta 1950. Verniki župnije sv. Ignacija si želijo, da bi bil novi g. župnik ne samo goreč, temveč tudi krščansko pravičen, tako da bodo verniki obeh narodnosti imeli v njem nepristranskega skrbnika duš.

Sv. Višarje v drugi polovici julija. Na Sv. Višarje letos ni bilo še večjih romanj. Puhajajo le manjše skupine avstrijskih, italijanskih in slovenskih romarjev ter posamezniki. 18. julija so prispeli na Višarje slovenski skavti iz Trsta, ki taborijo v Zajzeri pri Ovčji vasi. Vodil jih je č. g. Zupančič. Ganljivo je bilo, ko so v uniformah in z zastavo med sv. mašo stali ob oltarju in prejeli sv. zakramente. Od teh vrlih fantov si je Bog že čez teden dni utrgal eno dušo, štirinajstletnega dijaka Marjanišča Franka Stoparja. Ponesrečil se je na poti od Viša in še tisto noč umrl na prevozu v Trst za težkimi posledicami. Bil je sin edinec matere vdove. Njegovega pogreba se je udeležila ogromna množica ljudstva in skavtski vodja je v svojem poslovnem govoru omenil dve največji Frankovi želji: umreti z Jezusom v srcu, kar se mu je tudi izpolnilo, ker je bil še isti dan v rani uri pri sv. obhajilu in rast in procvit slovenske skavtske organizacije.

V soboto, 23. julija, so dospeli na Vi-

Sela pri Ajdovcu v letošnjem majniku. V tej cerkvi se opravlja služba božja, odkar so komunistični partizani decembra 1942 požgali župno cerkev. Sedanji župnik je č. g. Janez Kmet iz Sela pri Šumberku

šarje romarji iz Opčin in iz župnije Sv. Jakoba v Trstu. Po večerni pobožnosti so na Višarskem hribu zanetili velik kres in ob njem navdušeno prepevali narodne in verske pesmi.

Sv. Višarje so se tudi lepo pripravile, da dostojno sprejmejo celovškega škofa dr. Köstnerja, ki je prispel na Višarje dne 16. avgusta v spremstvu 8 koroških duhovnikov, da bi z njimi praznoval svoj „Kollegentag“, tridesetletnico mature.

Primorski praznik na Koroškem. 518 Primorcev je v zadnjih dneh julija obiskalo prelepo Koroško in odneslo od tam neizbrisne spomine. Ustavili so se v Celovcu, obiskali Gospo Sveto, Vrbsko jezero in druge zanimivosti pestre Koroške in se ustavili še v Šmihelu pod Pečo, kjer je bil skupen praznik primorske in koroške mladine. Sredi gozda pod vrhom Sv. Katarine je odmevala slovenska pesem in beseda v taki obliki, kakor menda niti prireditelji niso pričakovali. Bilo je navzočih veliko koroških zborov in mladinskih skupin, ki so se vrstili na odru pod smrekami. Nastopila sta tudi tržaška zbora iz Škednja in Mačkovelj, nakar je sledila trodejanka „Zvon“, ki jo je pripravil šmihelski kaplan salezijaec č. g. Lojze Nemeč. Tako postaja vez med Korošci in Primorci vedno te-

snejša in skupna borba za obstanek nas krepi, da v tem boju ne omagamo.

HRVATSKA

Verski zakon je že odveč. Pred časom je bil izglasovan v Jugoslaviji zakon o verskih skupnostih, čigar razlaga pa povzroča oblastem že precej neprilik. Oblasti obdolžujejo cerkve, da si s silo jemljejo več pravic, kot jih zakon dopušča. Tako je n. pr. na seji predsedstva glavnega odbora Socialistične zveze (Ljudske republiške fronte) za Bosno in Hercegovino poročal Uglješa Danilović, da so se cerkvene proslave pomnožile in da cerkve izkoriščajo v politične namene, ker njeni funkcionarji včasih odkrito napadajo družbeni red in delajo iz cerkve politično tribuno. Muslimanski verski funkcionarji hočejo na vsak način doseči ustanovitev verskih šol, sklicujoč se na tisti člen zakona, ki pravi, da se pouk lahko vrši tudi izven cerkvenih hramov. Toda zakon jasno pravi, da je cerkev ločena od države in da je šola stvar države ne pa cerkve in verskih organizacij. Dašje se pohujšuje isti mož nad dejstvom, da so bili celo primeri, ko so predstavniki cerkve silili ljudi k verskim obredom, kar da pomeni napad na svobodo vesti.

Sodelovanje delavcev v podjetjih po nauku Cerkve

AVGUST HORVAT

I.

Odnose med delom in kapitalom urejajo v splošnem in v največ primerih kolektivne pogodbe. Poslužujeta se jih obe stranki ter jih nekateri že smatrajo kot nekaj stalnega, ki sicer morejo spremeniti gotova določila, a v bistvu ostanejo neizpremenjene.

Za kapital je v večini primerih dvostransko pogodbeno razmerje najprimernejše, zato še najbolj trdno vztraja, da ne pride do sprememb, oziroma odvrta, kar bi k temu vodilo.

Ali je sedanje urejevanje delovnih odnosov edini možni način, pot in sredstvo za rešitev problemov, ki nastajajo v odnosih med delom in kapitalom v sklopu sodobnega socialnega vprašanja?

Pij XI. v Quadragesimo anno jasno pove, da obstoječe stanje ni nekaj dokončnega in more priti do sprememb. Priporoča, da se obstoječe pogodbeno stanje spremeni v družbeno. S tem ne obsoja obstoječega stanja, a ga ne smatra za nekaj dokončnega, zato nakazuje možnost spremembe. Kot je gospodarsko življenje podvrženo zakonu dinamike, stalnim spremembam, prav tako se morajo izpopolnjevati in izboljšavati odnosi med delom in kapitalom.

Obstoječe pogodbeno razmerje urejuje v glavnem problem mezd in plač, hoče zajamčiti minimalno mezdo in plačo ter stalnost dela. Toda delo mora nuditi človeku, ki dela nekaj več kot potrebuje za najnujnejše. Leon XIII., ki se je odločno postavil v bran dela in privatne lastnine v Rerum novarum, v isti okrožnici z enako odločnostjo in jasnostjo pove, da mora tudi delovni

človek imeti nekaj premoženja ter priporoča, da bi naj to premoženje bilo del tistega podjetja, ki mu delavec nudi svoje sile.

Iz Leonovega nauka izhajajo posledice, kar je Pij XI. v Quadragesimo anno potrdil, da mora delavec postopoma dobiti v podjetju nekaj več kot plačo, postati več kot najemodajalec delovne sile. Kot človeku z enakimi življenjskimi pravicami kot jih ima podjetnik, mu pripada v podjetju mesto in položaj, ki ga bo dvignil iz stanja stalne podrejenosti na položaj soodločevalca, seveda v mejah njegovih lastnih zmognosti in položaja, ter da ta možnost in sprememba ne bo kršila enakih pravic in možnosti podjetnika.

II.

S tem še ni rečeno, da sta Leon XIII. in Pij XI. zavzela odklonilno stališče napram privatni lastnini in kapitalu ali kapitalizmu. Kapitalizem še ni zlo po svoji naravi (Pij XI. v Q. a.), če izpolnjuje socialne dolžnosti. Vedno je potreben, ker mora nekdo biti, ki zbira sredstva, jih vloži v produktivno aktivnost in se trudi za gospodarski napredek.

Toda, „kjer kapitalizem sloni na napačnih osnovah in si je podvrigel neomejeno pravico nad lastnino, brez vsake podrejenosti za skupno dobro, ga je Cerkev obsodila kot nasprotnega naravnemu zakonu.“ (Pij XII. v radijskem govoru 1. 9. 1944). Isti papež ob drugi priliki v govoru ženam nadaljuje: „More žena upati na resnično dobro v redu, kjer prevladuje kapitalizem? Ne potrebujete njega opisovanja in gospodarskih

ter socialnih posledic, ki jih povzročajo. Poznate njegove značilnosti in prenašate njegova bremena: prekomerna koncentracija prebivalstva v mestih, naraščanje predvsem obrtnikov in še bolj delavcev, vznemirjajoče naraščanje brezposelnosti.“ (V govoru katoliškim ženam 21. 1. 1945.)

III.

Pij XII. se je najbolj konkretno izrazil o kapitalizmu, a istočasno zavrgel nacionalizacijo in socializacijo produktivnih sredstev, kot sredstvo za rešitev problema, ter postavil nasproti načelo svobodne stanovsko urejene družbe. (V pismu predsedniku francoskih socialnih tedrov Charlesu Flouyru v juliju 1947.) Zanika razredno borbo in rešitev problema na načelih razredne borbe. Je za „premaganje razrednega boja potom organske soureditve delodajalcev in delavcev. Razredni boj namreč ne more biti nikoli smoter katoliške socialne etike. Katoliška Cerkev se je vedno zavedala dolžnosti napram vsem stanovom in slojem“ (Pij XII. avstrijskemu katoliškemu shodu na Dunaju 14. 9. 1952.)

Organska soureditve ali sodelovanje med delavci in delodajalci se mora začeti v podjetju. Pij XII. v svojih govorih to večkrat ponavlja. V podjetju se morata zblížati delavec in podjetnik. Ne daje nobenih konkretnih norm, najti jih morata delavec in podjetnik sama v luči resnične krščanske ljubezni in krščanske socialne etike.

Pri tem je važno načelo, da morata medsebojne odnose v podjetju urejevati delavec in podjetnik sama. Pij XII. opozarja na nevarnost prenosa gospodarske avtoritete odgovornih oseb v podjetju na anonimne skupine, ko pravi, da „obstoja podobna nevarnost, če mezdni delavci določene industrije zahtevajo pravico soudeležbe pri gospodarskem vodstvu podjetja in potem izvršujejo direktno ali indirektno po organizacijah, ki so vodene po osebah izven podjetja.“ (Ude-

ležencem mednarodnega kongresa socialnih študijev in mednarodne krščanske socialne unije 3. 6. 1950.) *

Dopušča in priporoča se sodelovanje delavcev v upravi in vodstvu podjetja, toda le po delaveh, ki so v podjetju zaposleni in ne po sindikalnih organizacijah in političnih strankah, ki jih je imel papež v mislih. Zato moramo razlikovati sodelovanje delavcev in sindikalnih ter političnih organizacij v vodstvu podjetja. To še posebej, ker se tako rado dogaja, da se sindikalne in politične organizacije enostavno istovetijo z delavci in njihovimi interesi. Realnost dokazuje, da so ti interesi mnogokrat različni in v marsičem nasprotni.

Čim so delavci po svojih predstavniških soudeleženi v vodstvu in upravi podjetja, nimajo povsem enake pravice in dolžnosti kot jo ima lastnik podjetja. S sodelovanjem delavcev v vodstvu in upravi podjetja načelo privatne lastnine in dolžnosti, ki izhajajo iz nje ni nič prizadeto. Dobilo je še izrazitejši pomen in konkretnejše, bližje področje in možnost izvajanja dolžnosti. „Lastnik proizvodjalnih sredstev, naj si bo individualni lastnik, delavska zveza ali druga, mora vedno v mejah javnega gospodarskega prava obdržati kontrolo lastnih gospodarskih odločitev.“ (Pij XII. v govoru predstavnikom mednarodne zveze katoliških delojemalcev v maju 1949.)

Pravica delavcev do sodelovanja v vodstvu in upravi podjetja ne izhaja iz socialne funkcije privatne lastnine, temveč iz socialnih dolžnosti gospodarskega subjekta. Zato ni naravna pravica, ampak izhaja iz dolžnosti podjetnika in končno tudi delavca, da iščeta popolnejših načinov in oblik sodelovanja za utrjevanje socialnega miru, reda in pravice. Pij XII. pravi, da „se je radi tega katoliški socialni nauk poleg drugega tako zavestno zavzel za pravico posameznika do osebne lastnine. Tu leže globlji vzroki, zakaj so pa-

peži socialnih okrožnic in mi sami odklonili, da bi se izvajala pravica delavca do solastništva obratnega kapitala in do iz tega izhajajoče pravice do soodločanja direktno ali indirektno iz narave delavske pogodbe. Bilo je potrebno zavzeti odklonilno stališče radi preprečitve večjih problemov. Pravica posameznika in družine do lastnine je neposredna posledica osebnosti, pravica osebnega dostojanstva, seveda pravica, ki je vezana s socialnimi dolžnostmi, ni pa to le socialna funkcija.“ (V radijskem govoru udeležencem avstrijskega katoliškega shoda na Dunaju 14. septembra 1952.)

IV.

Sodelovanje in soudeležba pri vodstvu in upravi podjetja mora biti uspešna, če obstoja sodelovanje med delojemalci in delodajalci tudi izven podjetja, to je na širši, stanovski osnovi. Modri Pij XI., kakor ga imenuje sedaj vladajoči papež, uči, da „na to morajo predvsem gledati, na to meriti države in vsi dobri državljani, da bo prenehala borba nasprotnih si razredov in da se bo pobudilo in pospešilo vzajemno sodelovanje stanov.“

Socialna politika se mora torej truditi, da obnovi „stanove“.

Sedanji položaj človeške družbe je namreč nasilen in zato nestalen in majav, ker se opira na razrede, ki imajo različne težnje, si med seboj nasprotujejo in so radi tega nagnjeni k sovražstvu in borbam.

Človeško delo, kakor je naš prednik v svoji okrožnici pojasnil, ni navadno blago,

temveč je treba v njem upoštevati delavčevo človeško dostojanstvo in se zato ne sme kupovati in prdajati kakor blago.

Vendar dandanes v dejanskih razmerah najemanje in oddajanje dela na takozvanem „delovnem trgu“ deli ljudi v dve stranki kakor dve četi.

Radi nasprotja med njima je delovni trg podoben bojišču, kjer se ti četi hudo borita med seboj.

Vsak razume, da je treba to veliko zlo, ki tira človeško družbo v pogubo, čim najhitreje odpraviti.

A popolno ozdravljenje bo le tedaj mogoče, ko se bo odpravilo tisto medsebojno nasprotje in se bodo ustanovili dobro urejeni udje socialnega telesa, nareč „korporacije“,

katerim ljudje ne bodo pripadali po funkciji, ki jo imajo na delovnem trgu, ampak po raznih socialnih opravilih, ki jih posamezniki izvršujejo.

Kakor namreč tisti, ki blizu skupaj stanujejo po naravnem nagolu ustanove občino,

tako je naravno, da tisti, ki izvršujejo isto obrt ali imajo isti poklic — bodisi gospodarski ali drugačen — ustanove nekakšno „korporacijo“.

Ker je red, kakor sijajno razlaga sv. Tomaž, enota izhajajoča iz primerenega razpoloženja več delov,

zato zahteva pravi in pristni socialni red,

da se razni udje v družbi zvežejo med seboj z neko trdno vezjo.

Takšna združevalna moč je v tisti skupnosti, ko tisti, ki delo najemajo in tisti, ki ga dajejo v najem, kot člani iste korporacije s skupnim trudom proizvajajo dobrine ali upravljajo posle,

je pa tudi v tisti skupni blaginji, ko morajo vse korporacije, vsaka po svoje složno zanjo sodelovati.

To edinstvo bo tem močnejše in uspešnejše, čim zvesteje bodo posamezniki in korporacije vršili svoj poklic in se skušali v njem odlikovati.

Iz tega je lahko povzeti, da imajo v takih korporacijah prvenstvo pred vsem skupne stvari.

Med temi je najprva le-ta, čim najbolj pospeševati sodelovanje vseh za skupno blaginjo države.

O stvareh pa, ki se posebej tičejo

gospodarjev ali delavcev, njih posebnih koristi ali nekoristi, potrebne posebne skrbi ali zaščite, bodo lahko oboji vsak posebej obravnavali ali, če bo treba, sklepali.“ (Quadragesimo anno od tč. 81—85.)

Sodelovanje delojemalcev in delodajalcev v podjetju naj bi postavilo prvi in trdni temelj svobodni stanovsko urejeni družbi. Dosedaj še ni nihče bolj jasno nakazal poti, ki naj vodi k pravičnemu socialnemu redu, kot Pij XI.

V.

Da more priti do tesnejšega sodelovanja in soudeležbe delavcev v vodstvu podjetij, morata obe stranki spremeniti dosedanje mišljenje, vedenje in s tem medsebojne odnose ter odnose do podjetja samega. Delodajalec mora izvrševati socialne dolžnosti, imeti več socialnega čuta. Delavec se mora odpovedati revolucionarnim težnjam, razrednemu pojmovanju družbe, si privzgojiti več gospodarskega čuta in znanja. Odpovedati se mora kolektivističnim težnjam, priznati privatno lastnino kot enega izmed temeljev boljše in pravičnejše družbe, ki je obenem tudi izhodiščna točka vseh reform.

„Torej ne uničiti, ne odpraviti, ampak pospeševati privatno lastnino, ki je osnova, temelj družinske stalnosti, jo pospeševati kot sad vestnega prizadevanja delavca in delavke na način, da pride do postopnega zmanjšanja mase nemirnih in drznih ljudi, ki se radi obupa in slepih nagorov pustijo voditi, majati od vsakega vetra in vabljivih doktrin in agitatorjev brez vsake morale. Ne razpršiti privatni kapital, ampak pospeševati njega previdno nadzorstvo, kot sredstvo in pomoč za dosego in razširitev resničnega stvarnega dobrega vsega ljudstva. Ne uničiti, niti dati izključne prednosti industriji, temveč pospeševati nje harmonično koordinacijo z obrtjo in poljedelstvom, ki zalaga narodno proizvodnjo z množstvenimi

Hrepenenje

Samotno sonce hodi tiho vzdolž po njivi.
In kmalu bodo hribi onstran - temnosivi,
Bo zadnji voz do vrha poln
za pot v večer.

Nad strehami odteka luč.
Nikjer ne bije.
Le gozd šumi,
Iz ločnih bilk temina klije,
iz mesca teče k po ju bel, tenak izvir.

Potem je noč, ki nosi k smrekam
šelesenje,
trepet glacin in sèn in daljno žuborenje.
Nekdo je hrepenenje skril
na dnu globin.

Vladimir Kos

sadovi zemlje. Ne imeti in se posluževati tehničnega napredka izključno radi večjega dobička, ampak s sadovi, ki iz tega izhajajo pomagati za izboljšanje osebnega položaja delavca, za omiljenje utrujenosti pri delu, za utrditev delavčeve navezanosti na družino, na dom in na delo od katerega živi. Ne se sprizniti in dovoliti, da postane življenje poedincev odvisno od samovoljnosti države, ampak rajši poskrbeti, da država, ki ima dolžnost skrbeti za skupno dobro, z ustanovami socialnega zavarovanja in skrbstva pomaga in stori vse, kar potrebujejo delavska združenja pri njih prizadevanjih, posebej še družinske očete in matere, ki jamčijo sebi in svojim življenje s svojim delom.“ (Pij XII. 13. 6. 1943 v govoru 25.000 delavcem o sodelovanju med razredi in miru na sveta.)

Tudi država in tehnični napredek morata služiti in pomagati človeku v njegovih borbi za vsakdanji kruh, omiljevati nasprotstva in težave ter pospeševati skupno dobro.

Med izseljenci

ARENTINA

Ob najlepšem spomladanskem vremenu so 28. avgusta poromali slovenski rojaki iz Vel. Buenos Airesa v svetišče lurske Matere božje v Lourdesu. To romanje se je včasih vršilo četrto nedeljo v maju. Ker pa romajo dva tedna preje Slovenci v Luján, se je lani prenesla ta verska pobožnost na konec avgusta, da se da tako povdarka novemu liturgičnemu prazniku Marijinega brezmadežnega Srca, ki ga Cerkev praznuje 22. avgusta. Prišlo je blizu tisoč rojakov, ki so najprej v procesiji okoli bodoče bazilike izrazili svojo vdanost do nebeške Matere Nato je imel preč. g. Janez Markič, župnik iz Pontevedre, slavnostni govor. On je tudi vodil ljudsko petje z njemu znano spretnostjo. Ker je bilo v cerkvi tudi precej argentinskih vernikov, je zanje spregovoril nekaj misli preč. g. Jože Jurak. Radi istih vernikov sta bili na sporedu tudi dve argentinski pesmi. Če bi se kristjani raznih narodnosti tudi zunaj svetišča tako bratsko razumeli in medsebojno prenašali, bi bilo gotovo na svetu mnogo lepše, kot je sedaj. Po obeh pridigah je direktor slovenskih dušnih pastirjev preč. g. Anton Orehar opravil večerno sv. mašo, kateri so sledile litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim.

Prvo obletnico dušnega pastirstva v Mendoza je slavil začetkom meseca septembra naš dušni pastir preč. g. Jože Horn in z njim so izrekli Bogu zahvalo slovenski rojaki v Mendoza. Leto dni dela v dušnem pastirstvu ni sicer dolga doba, toda dozorevajoči sad, ki ga ob obletnici neutrudnega dela prečastitega gospoda žanjemo, je stoteren. Zaživela so naše verske in mladinske organizacije. Naše otroke redno obiskuje po naseljih in jih poučuje v krščanskem nauku. Z zanimanjem sledi delu slovenskega društva in nikdar ne odreče nasveta

za prosep in dobro organizacije. A to so le dela, ki jih mi vidimo in smo njih dobrot deležni. Toda neprecenljiva so njegova dela, ki jih mi ne vidimo: naš dušni pastir je, ki vse svoje žrtve polaga pred Stvarnika: za naše duše. Zavedamo se, da je naša hvaležnost skromna in nezatna spricho bremen, ki mu jih nalagamo. Zato prosimo Boga, naj obilo poplača žrtve, ki jih za nas Njemu daruje. — Hvaležni Slovenci iz Mendoza.

HOLANDSKA

Pevsko društvo „Zvon“ je šlo letos na izlet v Ahrtal v Nemčijo. Je to, poleg Moselle, najlepši kraj nemških vinskih goric. Ob sedmih je odbrzel naš moderno urejeni avtobus preko Achna proti Dürenu, kjer smo v predmestju Birkendorf peči slovenske pesmi pri nemški farni maši. Po sv. maši smo se v lepem pomladnem jutru vozili proti našemu cilju: vinskim goricam. Okolica je postajala vedno bolj „naša“. Ko smo začeli zavijati med zelene gričke, izpod katerih so prijazno žuboreli srebrni potčki, je naše srce vriskalo in grla so pela: „En hribček bom kupil...“ Pesem je sledila pesmi in se zgubljala v šumečih gozdovih. Postajala je vedno otožnejša, naše misli so se zlike končno v en sam vzdih: „Oj, le šumi gozd zeleni, senčni gozd na tujih tleh...“ Kmalu smo se ustavili pred prijazno gostilnico: „Pri pisani kravi“, kjer smo si privzeli naše želodce. Po kranjski ali štajerski navadi (bili smo večinoma štajerci) pa smo šli v bližnjo vinsko klet privezat še „dušo“. V hladni kleti, ob dobri kapljici arentalčana pa je prešla naša melanholija in postali smo spet korajžni štajerci. Pod oboki obširne kleti je odmevala naša pesem Nemcem v brk, kakor da se hoče maščevati za vse tiste dni, ko je morala tudi pri nas, med nemško okupacijo, prenehati. Na-

zadnje smo zapeli še našo: „Hej Slovenci!“ Okrepčani na telesu in „duši“ smo se s steklenicami božje kapljice pod pazduho vrnili v avtobus, ki nas je zapeljal po dobri uri v Rensko dolino. Veliki „parobrod“ nas je prepeljal, z avtobusom skupaj, na drugo stran Rena. Ustavili smo se za par ur v Königs-vintru. Ogljedali smo si bližnje razvaline gradu, pomalicali, se odpočili in nato odbrzeli proti Adenauerjevi prestolnici — Bonnu. Tam se nismo nič ustavili, ampak smo brzeli dalje proti „Kelmorajnu“, kamor so pred stoletji romali naši predniki peš iz Slovenije. Stolnica je bila med vojno delno poškodovana. Obnovitvena dela še niso končana. Pred kipom Marije — Zdravje bolnikov — smo zmolili za Slovence v domovini in nas vse v tujini nekaj molitev, ki smo jih zaključili z Marijinimi pesmimi: akordi slovenske pesmi so se zaletavali v starodavne oboke stolnice in iskali izhoda v že novih oknih in vitrojih obnovljenega dela te prelepe gotške umetnosti. Vse to se nam je zdelo tako podobno naši zgodovini in usodi: slovenski romarji nekdanj in sedaj. Ko smo prišli iz cerkve, je večerno sonce že rdečilo nad sto metrov visoke zvonike, tudi nas je vabilo na odhod. Čakalo nas je še nad sto kilometrov poti. Bili smo že pošteno utrujeni. Pesem je postajala vedno bolj tručna, dokler ni zaspala na že rosnih kônskkih poljih. Na meji smo opravili še nekaj formalnosti in naš voznik nas je začel kmalu odlagati na naših domovih.

Žalna komemoracija za vse žrtev druge svetovne vojne, posebno spomin umora 11.000 mož in fantov slovenske narodne vojske je bila v nedeljo 26. junija v Heelerheide. Ob pol petih smo se zbrali Slovenci v župni cerkvi, kjer smo imeli pete litanije Srca Jezusovega. Po litanijah je „Zvon“ zapel Petelinovo: „Glej, kako umira pravični“ in nato je naš dušni pastir zmolil molitve za rajne. Takoj nato smo se zbrali v župnijski dvorani, kjer smo imeli žalno spominsko akademijo, ki je bila razdeljena v dva dela. V prvem delu so bile vpletene, med nalašč za to prirejen tekst, slovenske pesmi iz ciklusa „Nebo žari“ Oj Doberdob, Tiha luna, Goz-

Kape'a v begunskem taborišču Bagnoli pri Neaplju v Italiji, kjer je stotine in stotine slovenskih rojakov molilo pred svojim odhodom v prekoceanske dežele

dič je že zelen. V ozadju pa je visela kulisa Bleda in njene okolice. V drugi del so pa pevci vpletali med tekst še: Kaj ti je deklica, Vigred se povrne, nekaj kitic še iz ciklusa „Nebo žari“ in končno še „Glej, kako umira pravični“. Oder je bil spremenjen v samotno pokopališče v gozdu, kamor so prihajale na obisk žive sence deklet in mater: Nad grobovi pa je čul angel. Ob grobeh pa je visela slovenska zastava s trnjevo krono okronana in s pušeljcem krvavih nageljnov v podnožju. Tako smo se tudi mi izseljenci spomnili onih, ki so padli za lepšo bodočnost naše domovine.

Romanje slovenskih izseljencev v Limburgu na Nizozemskem je bilo; kakor vsako leto, na drugo nedeljo v juniju (10. VII.). Ob devetih so se že zbi-

rali Slovenci pri Mariji Pomagaj. Ob pol desetih smo imeli peto sv. mašo s pridigo. Ob oltarju so stali, v svojih uniformah s štirimi društvenimi zastavami, za častno stražo slovenski rudarji: predsedniki društev sv. Barbare in zastavonoše. Po sv. maši smo šli k sliki naše Marije Pomagaj, kjer smo zapeli lavretanske litanije. Nato je bil blagoslov z Najsvetejšim. Zapeli smo še poslovično pesem „Marija skoz' življenje“ in obiskali na samostanskem pokopališču grob našega patra Teotima. Tu so pevci zapeli ono žalostno, pa tako lepo pesem, ki nam vedno orosi oko: Vigred se povrne. Za našega „prijat'l'a“ in za vse matve Slovence v tujini in domovini smo zmolili še nekaj očenašev in končno šli v samostansko dvorano, kjer smo se poslovili od našega gospoda Nandeta Babnika, ki pa na slovo ni prišel, ker je bil bočan. Njega je predstavljal prazen stol. Pri Mariji smo se spoznali, pri Mariji smo se poslovili.

Dne 21. julija je praznoval naš rojak **Johan Žohar** 25-letnico dela v rudniku. Zjutraj je bila v farni cerkvi v Hoensbroek-Station kolonije zahvalna sv. maša. Nato je šel jubilar v rudnik Oronje Nasau III., kjer je dobil spominjsko dip'omo, znak, uro in 170 god'inarjev (1.500 \$). V soboto so se zbrali pri njemu Slovenci. Slovenska pesem je ob spremljavi harmonike odmevala še dolgo v noč po holandski zemlji.

NEMČIJA

Ideja kongresov Kristusa Kralja živi naprej. Vsi se še spominjamo veličastnega 6. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani julija meseca 1939. Pobudo za te kongrese je dal sedaj že pokojni prelat Janez Kalan. Zdelo se je, da je z njegovo smrtjo ta lepa zamisel propadla za zmeraj. Pa se zdí, da je bila Bogu prelatova ideja všeč. Kajti kongresi Kristusa Kralja se bodo še vršili. Letos od 3. do 7. avgusta 1955 se je vršilo v mestecu Leutersdorf am Rhein (južno do Bonna) mednarodno študijsko zborovanje Kristusa Kralja, ki naj bi pripravilo vse potrebno za 8. mednarodni kongres. Pokrovitelj teh študijskih dni je bil škof iz mesta

Trier. Na programu je bilo videti tudi s'iko pokojnega prelata Janeza Kalana. Vodilna misel zborovanja je bila: Laidni apostolat privravlja pot kraljestvu Kristusa Kralja. Predavatelji so prišli iz Belgije, Holandske, Anglije, Avstrije, Nemčije, Francije, Italije in Združenih držav Sev. Amerike. Študijskih dni se je od Slovencev udeležil preč. g. Nande Babnik. Kongres Kristusu Kralju bo drugo leto. V pošteu prihajata dve mesti: ali Louvain (Löwen) v Belgiji ali Nijmegen na Holandskem.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Smrtno se je ponesrečil rev. Franc Missia, profesor cerkvene glasbe v bogoslovnem semenišču St. Paul, Minnesota. Bil je rodom iz štajerske (Slatina-Radenci) in nečak ljubljanskega škofa in kasnejšega goriškega nadškofa ter kardinala Jakoba Missia. Kot mlad študent je prišel začetkom tega stoletja v Sev. Ameriko, nadaljeval študije v St. Pau'u in tam tudi stopil v bogoslovje ter postal duhovnik. Rajni Missia je bil odličen zborovodja. Bil je izrazit harmonizator in prirejevalec skladb za moški zbor, ki ga je imel v semenišču takega, da je človeku srce poskakovalo od glasbenega užitka, kadar ga je slišal. S svojim doslednim glasbenim poukom je v semenišču vzgojil dve generaciji visoko nadpovprečnih duhovnikov-pevcev. Missijeva je tudi zasluga, da so po navodilih papeža Pija X. izginile s korov šentpavelske nadškofije vse skladbe in melodije, ki jih je poplava svetne operne in operetne muzike odložila tam. V tem pogledu je bil zelo strog, in imel je prav. Tudi je pokojni Missia pripravljaj za ljudsko petje v nadškofiji zbirko pesmi, med katere je uvrstil tudi mnogo naših lepih slovenskih napevov, za katere je bil izredno navdušen. Poleg svoje poklicne delavnosti pri muzikalni izobrazbi duhovnikov pa je imel rajni Missia posebno veselje s svetnim mešanim zborom kakih 60 pevcev in pevk, ki ga je sam ustanovil z namenom, da bi z njim prirejal liturgične koncerte izven cerkve in na ta način širil smisel za plemenito cerkveno glasbo med širokimi plastmi poslušalstva.

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazi

PRI OLTARJU

Zvon v stolpu cerkve sv. Marije na misijonski postaji je pravkar povabil k sv. maši. Ob nedeljah je njegov glas zabrnél vedno pol ure pred službo božjo. Anica Scott je to vedela, zato je nevoljno pogledala na zapestno uro, ki je ležala na omarici poleg banje v kapelici, kot da bi hotela vedeti, kdo ima prav: njena ura ali zvon v cerkvi. Pa je morala priznati, da sta bila tako zvon kot njena ura v popolnem soglasju in da je bila ona tista, ki se je kot že tolikokrat zakasnila.

„Presneta zadeva,“ je mrmrala pri sebi. „spet bom ostala brez zajtrka, vsaj dostojnega zajtrka. Kakšen požirek kave bom še utegnila spraviti vase.“

Pograbila je nogavice ki so bile nylonaste in jih dvignila proti luči. Bile so brez vsake razpore in praženo temne barve. Počasi in zelo skrbno si jih je potegnila na noge.

Glavo je imela ovito v brisačo kot nosijo mohamedanci turban na glavi. Pa ni ravno na to položila pozornosti, ko se je pogledala v ogledalo. Vso svojo pažnjo je osredotočila na svoj obraz. Na prvi pogled se ni dosti spremenila od leta osorej, ko je prišla na Kitajsko. Seveda, že dejstvo, da je bila za eno leto starejša, je vplivalo na njen obraz. Poleg tega suhi zrak, kjer je ležala misijonska postaja, za njeno polt ni bil ravno primeren. Položila si je precejšnjo mero nivea kreme na obraz in jo razmazala po obeh licih.

Njen obraz je imel obliko trikotnika. Tak obraz nekateri označujejo kot „srčasta oblika“. Njena koža je bila

nežna in oči zelo primerno postavljene v sestav obraza. Vedela je dobro, da so bile njene ustnice preveč dolge, da bi jih smela imenovati lepe; toda želja, da bi veljala za lepo, jo je minila že eno leto potem, ko je zapustila šolske prostore. Nato si je snela brisačo, si otresla lase in jih energično uredila z glavnikom. Potem je stopila nekaj korakov nazaj in skušala ugotoviti, če je svojo toaleto dobro izvedla.

„Bo kar nekam šlo,“ je prikimala proti ogledalu.

Ko si je nadela gornjo obleko, kjer so se zlate črte prepletale na zeleni podlagi, je bila že kar zadovoljna s samo seboj. Morda je bila zelena barva za tisti čas še malo preuranjena, toda koledar je že oznanjal spomlad. Na obleko si je položila plašč svetle sive barve, na noge pa čevlje z visokimi petami. V kitajskih misijonih je bilo tako malo prilike, da bi se z njimi razkazovala! Ko si je zapela zlate uhane in si pritrdila zapestno uro okrog roke, je bila gotova. Danes se ji je mudilo, zato ni utegnila poslati poljuba mladeniču črnih oči, ki jo je vedno z nasmehom na ustnih gledal iz srebrno obrobljene slike nad omarico v kopalnici.

Beryl Sigman je v obednici pravkar končavala svoj zajtrk. Bežno je pogledala na uro in dejala: „Boš morala hitro pospraviti svojo kavo, če nočeš, da te ozmerja zakristan. Do zamudnikov je meizgrosen.“

„Uh, ta John! Bolj papeški je kot sam papež,“ je hitela Anica Scott, ko je žvečila v ustih rezino praženega kruha. Da bi ga jedla s čajnim maslom, ni bilo več časa.

Beryl ji je nalila kavo in ko ji je ponudila skodelico, je začutila, da iz Anice izhaja nenavaden vonj.

„Aha, si se poškopila s kolonsko vodo? Sem mislila da je nimaš več. In zakaj ravno danes?“ je poredno vprašala Beryl ter pri tem mršila obrvi.

Anici je postalo nerodno. Rdečica ji je butnila v obraz. „Imam občutek, da je že pomlad v deželi, pa sem se malo bolje napravila.“

„Se vidi, še več! Se vonja. Novi duhovnik ima zate neko posebno privlačnost. Pa duhovnik tega ne potrebuje. Bogu je posvečen in, zato je tvoje razkazovanje nepotrebno.“

Anica je zakričala, medtem ko je jezno položila z vso silo skodelico na mizo. „Beryl!“

„Saj vem, da ne bi smela tako govoriti. Toda to na stvari nič ne spremeni. Oče O'Shea je privlačen, zlasti njegove oči so čudovite.“

„Za božjo voljo, Beryl, ne smeš tako govoriti!“

„Le zakaj ne bi smela? Saj čutiš ti isto kot jaz. In saj s tem ne rečem nič zoper njega. On je dober duhovnik; drugače danes ne bi bil med nami. Če je simpatičen je pač tako. Sicer pa on nima zato nobene krivde.“

Anica je posrebalala ostanek kave in nato sta obe zapustili obednico. Beryl je imela navado iti z njo k sv. maši. Bili sta edini beli ženski na misijonski postaji, ki sta hodili v cerkev. Ta okoliščina ju je zelo družila. Navadno sta si med potjo zaupali marsikatero novost, ki še ni prišla v javnost. Njun pogovor je bil živahen in skoro vedno v šaljivem tonu.

Danes je bilo drugače. Anica se je zdela še vedno zmedena od Berylinih trditvev. Zato se je neprestano povračala k istemu predmetu.

„Glej, Beryl, oče O'Shea je duhovnik. Ti veš, kaj to za mene pomeni. Ne mislim nanj kot človeka. Ne morem. Spravila si me v zadrego. Ne vem sicer, zakaj sem se danes tako slovesno oblekla. Toda gotovo nisem tega storila zaradi misijonarja. Nanj nisem mislila. Bržkone je prihod pomladi tako vplival name.“

„Pa naj bo po tvoje,“ se je namuz-

nila Beryl. „Pa saj to ni nič hudega. Tudi jaz sem se danes bolje oblekla, čeprav ti tega nisi opazila. Pa mi še na misel ni prišlo, da bi izdala svojega Davida.“

Nedeljsko jutro je bilo polno sonca. Na pobočju gora so se bleščale rahle meglice in na sinjem nebu so se prepepljavali beli oblaki. Ob poti proti cerkvi so mimoidoče pozdravljale cvetlice bele in rumene barve, ki so se čudovito uglašale z rožnatimi cveti žafrana, ki ga je gojil John Wong v vrtu pred cerkvijo.

„Beryl!“ je zaklicala Anica. „Reci, kar hočeš, v resnici je pomlad!“

Beryl se je ustavila, kot da bi jo nekdo začaral. Nato se je zasmejala. „Gotovo! le kako, da tega do sedaj nisi opazila?“

Glavna cesta je bila polna ljudi, ki so prihajali iz sedmih vasi: mladi in stari, moški in ženske, cela reka otrok. Obrazi so izžarevali veselje. V ozračju je ležal občutek, da se bo zgodilo nekaj velikega. Možje in žene so se slavnostno oblekli. Njih korak je bil dostojanstven. Zavedali so se, da je danes nedelja njim namenjena. S treh strani so prihajali: z juga in severa vzdolž ceste in z zapada, potem ko so prekoračili most. Tri črte, ki so se spajale pred misijonsko postajo in se družile v eno samo, kateže cilj je bila cerkev.

Beryl in Anica sta se znašli sredi množice Kitajcev. Ljudstvo jih je spoštljivo pozdravljalo in pozdravu je bil pridružen širok nasmeh. Radi so se jima unikali, da sta šli naprej.

John Wong je stal na cerkvenem pragu. Ko sta prišli do njega, se jima je slovesno priklonil in jih nato spremljal do klopi. Iz zakristije je prišel ministrant, oblečen v črno sotano in bel roket preko nje. Prižgal je sveče na oltarju in se nato vrnil na kraj, od koder je prišel. Srebrni zvon, ki je bil nekdanj last taoističnega samostana, se je znova oglasil. Njegov glas je oznanil, da se bo sv. maša pričela.

☆

V zakristiji se je Jim Carmody počasi napravljval. Pravkar si je dolgo in ohlapno albo uredil z belim pasom. Po-

ložil si je manipel na levo roko in štolo okrog vratu, nato pa še mašni plašč. Bil je nard.

Pogledal je na križ, ki je visel pritrjen na trodelni omari, v kateri je bilo hranjeno cerkveno perilo.

„Storil bom vse, kar je v moji moči, da bodo ljudje globoko občutili vzvišenost svete darivne. Daroval bom sv. mašo dostojanstveno, s'ovesno in spoštljivo, kot ta sveti obred zasluži. Saj vem, da sem glumec, toda če že ne morem priklicati Boga na oltar, bom vsaj vse storil, da vzbudim v navzočih hrepenenje po Bogu in jim Bog radi njih razpeloženja podeli za zveličanje oobredne milosti,“ je govoril sam zase.

Carmody je vedel, da ne dela prav, da strašno greši, ko posnema svete obrede, da vara ljudi, ki so se z dušami polnimi zaupanja in vere zbrali okrog njega. Toda prav ta lakota po duhovni hrani, zlasti pa duhovna revščina, ki jo je prejšnji večer doživel v spovednici, sta ga do kraja pretresli. Carmody je enkrat za vselej nehal biti brezverec. Spoznal je moč zakramentov in ni dvomil več v njih učinkovitost.

„Ti ljudje me imajo za božjega služabnika. Hočem jim to tudi biti. Bog pa, ki vidi njih dobro voljo, naj jim s svojo levico podeli milosti, ki jih njegova desnica po meni ne more deliti, ker sem pač le navaden človek.“ Tako je Carmody molil v srcu. Kljub temu, da se je zavedal svojega napačnega ravnanja, je bil neverjetno miren. Misel, da ne išče samega sebe in da neče sramotiti Boga, temveč samo ljudem pomagati na poti do Boga, ga je napolnjevala s spokojnostjo.

„Pripravljen sem!“ si je dejal, ko se je priklonil križu in zagrabil kelih, da odide k oltarju.

Zadnjo noč je izvršil naravnost neverjetne stvari. Predelal je sveto mašo od začetka do konca in si izpisal vsa količikaj za spomin kočljiva mesta ter jih položil v mašno knjigo, da bi takoj popravil, če bi bilo kaj narobe. Ker je imel po naravi dar za posnemanje in igranje, je bil prepričan, da v obredih ne bo naredil večje napake. Latinsčina mu je delala najmanj preglavic saj jo

je študiral skozi osem let; kar pa je bilo znati drugega o sv. maši, je vedel od patra Jožefa McCarthyja, duhovnika jezuitske družbe.

Pater McCarthy je bil mož rdečega obraza in strogih oči, pa pošten in pravičen kot zlepa ne kdo drugi. Učil ga je v šesti šoli. Tisto leto je organiziral tečaj za globlje poznavanje sv. maše, še se je spominjal njegovih besedi:

„Mnogo je katoličanov,“ tako je grmel pater, „ki nimajo najmanjšega pojma o sv. maši, vedo pa izvrstno, kaj se dogaja na športnih igriščih. Uporabljam besedo „maša“, pa to ni res; maša je daritev božjega Sina nebeskemu očetu. Beseda maša prihaja od „misa“ in vsebuje nekaj, kar se je zaključilo in izvršilo. Daritev pa se ne konča nikdar do kraja, kajti daritev je zakon življenja.“

Oba ministranta, eden pri enajstih in drugi pri dvanajstih letih sta značilno pogledala očeta O'Shea, ko je odbrnel zadnji glas zvona. Carmody je razumel. Treba je bilo začeti obred, do katerega ni imel pravice, a ga je navdajal s svetim spoštovanjem.

Kolena so se mu tresla, ko je stopal po stopnicah k oltarju. Razprostrl je korporal, položil nanj kelih, odprl mašno knjigo in se vrnil k vznožju oltarja. S tresočim glasom je potem, ko se je prekrižal, spregovoril mogočne besede: „Stopi! bom k oltarju božjemu.“ Zdelo se mu je, da govori tuj glas iz njega in da je on postal nekdo drugi.

Ministranta sta mirno dogovarjala, iz česar je sklepal, da ne dela večjih pogrešk. Polagoma se mu je vračala prisebnost in zunanji mir. Ponoči ga je zelo skrbelo, ali bo prav držal roke in večina opomb, ki jih je zapisal na listek, se je nanašala na to držo. Sedaj pa je s presenečenjem opazil, da so se mu roke same sklepale in razklepale pravilno. Zazdelo se mu je, da so vsi obredi polni ritma in tihe glasbe in da je on direktor, ki vodi nevidni orkester.

Ko se je prvič s svojim „Gospod z vami“ obrnil k ljudstvu, je bil njegov pogled od notranjega nemira še moten in ni videl skoro ničesar. Po evangeliju se je obrnil znova po ladji navzdol:

Začuden je njegov pogled objel vse prisotne. Koliko ljudi je prišlo! In oči vseh so bile uprte v njegov obraz. Zazdelo se mu je, da so ti ljudje različni od večerajšnjih. Tedaj se je spomnil, zakaj. Včeraj so prišli polni grehov in razvratnosti pred prestol božjega usmiljenja; danes so sedeli pred božjim oltarjem z očiščenimi sreci, srečni da so mogli prisostvovati sveti daritvi. Pokleknili so snoči pred človeka, razkrili svojo sramoto in ubili v sebi napuh, prvega in največjega vseh grehov, vir vseh ostalih. Zato so se danes čutili čiste, proste, odvezane.

Prebral jim je najprej berilo. Samo njegov glas je zvenel po cerkvi, drugače pa ni bilo čuti enega samega glasu ali premikanja. Nato so ob branju evangelija vstali in ga poslušali s pozornostjo, ki bi osramotila marsikaterga ameriškega vernika.

Carmody je že vedel, da ni bilo nujno potrebno pridigati. Oče Coleman je zaradi boleznih pridigo zadnje čase opuščal. Toda čutil se je dolžnika nasproti tem katoličanom. S svojo navzočnostjo pri oltarju jih je varal. Zato jim je želel dati vsaj tisto, kar je bilo zares njegovo. Z neko negotovostjo v začetku in z rastočo zgovornostjo kasneje jim je spregovoril v kitajščini. Ker se mu je zdel nedeljski evangelij težko razumljiv, se je lotil berila.

„Kar sem vam pravkar prebral, je napisal vaš dober prijatelj,“ je preprosto dejal. „Sveti Peter je sicer umrl že pred davnimi leti, toda pred smrtjo vam je napisal pismo in to pismo je dragoceno za nas vse.“

S toplim glasom je razložil vsebino Petrove poslanice. Pri tem je opazil, kako blizu je bil kitajski modrijan Konfucij sv. Petru.

„Spoštuj vsakogar, ljubi svoje brate, boj se Boga, ubogaj svoje predstojnike. Sužnji, podvržite se svojim gospodarjem...“

Carmody je že razložil posamezne obraze. Poslušali so ga pozorno. Zanj je bila njegova beseda istočasno radio, gledališče in film. Govoril jim je v svojstvu božjega poslanca, zato so jim njegove besede polnile globine srca.

V prvi k'opi je sedela Anica. Tudi ona ga je zrla nepremično in njen pogled je izražal isto občudovanje kot takrat, ko je v njeni družbi obiskal kitajsko vas in blagoslovil njenega najstarejšega prebivalca.

Obrnil se je k oltarju in zakrilil z rokama ob začetku vere, ki jo je nato zmolił z močnim glasom. Odkril je kdih in se zgrozil ob pogledu na belo hostijo. Zavedal se je, da ta hostija v njegovih rokah nikdar ne bo mogla postati Kristusovo telo. „Komedijant,“ mu je vpil neki glas iz notranjosti. In ko si je umil prste, se je zazdel enak Ponciju Pilatu. Ali ni tudi on skušal odvrniti odgovornosti od sebe s tem, da si je umil roke? Dopovedoval si je, da ni odgovoren za to, v kar je bil vržen po čudni igri nepredvidenih okoliščin, toda mir se mu ni povrnil. Trikratni glas zvončka je povedal ljudem, da je duhovnik odmolil „Sveti, sveti, sveti“ in da se je pričel najbolj vzvišeni del maše.

Z veliko težavo je Carmody prišel do „Spomina živih“. Duhovnik ima v tem hipu priliko, da se odtrga od besedila in v svojih besedah nagovori Boga, ki bo v nekaj trenutkih storil euharistični čudež. Carmody se je oddahnil.

„Sedaj je prilika, da se še enkrat opravičim,“ si je dejal.

„Gospod, vsemogočni Bog,“ je molil, „poslušaj moje molitev! Prisluhni nanjo, čeprav danes bogokletno mašujem. Hočem biti iskren do Tebe. Igral sem se sprva z duhovništvom; ko so se mi odprle oči, sem bil že predaleč, da bi se vrnil. Nisem mogel razočarati teh dobrih vernikov, ki so ti bolj vdani kot jaz. Varam jih in predstavljam očeta O'Shea, toda oni verujejo v mojo resničnost in so srečni.“

Carmody je globoko potegnil zrak vase. Težko je govoriti z Bogom, ki se ne da ogoljufati. „Ničesar te ne prosim, ker te tudi nisem vreden ničesar prositi. Niti za življenje Te ne prosim, saj je že tvoje. Toda eno obljubo bom storil danes in jo hočem držati, dokler sem tukaj: Ker sem za ljudi pravi duhovnik, bom tudi jaz zase duhovnik v mislih, besedah in dejanjih, toliko popočno ko-

Carmody poln zanosa razlaga kitajskim vernikom berilo sv. Petra

nikor bo le mogoče, dokler me ti ne re-
 šiš od tod, kajti to dobro 'judstvo re-
 sme nikdar zvedeti, da sem ga prevaril
 v njegovih najsvetejših čustvih in
 oskrnil najbolj vzvišene stvari.“

„Gospod vsemogočni, vem da gre-
 šim nad teboj. Sodí in kaznuj mene,
 toda usmili se teh ljudi, ki vate zau-
 pajo. Ne bom jih zapustil, dokler ne
 pride pravi duhovnik in vse popravi.
 Živel bom kot duhovnik, dokler ljudje
 to o meni mislijo, Gospod, sprajmi to
 mojo obljubo, ki jo v tem trenutku po-
 lagam na tvoj oltar!“

Za trenutek je postal. Spomnil se je
 Anice Scott, ki je sedela v prvi klopi
 in mislila nanj, ne da bi se tega zave-
 dala. „Gospod, tudi njo vključim v svo-
 jo obljubo. Amen.“

Pred davnimi leti je pater McCarthy
 povdaryl, da mora vsaka maša izzveneti
 v daritev lastnega življenja. Šele dari-
 tev samega sebe da smisel našemu živ-
 ljenju. Carmody se je nenadoma počutil
 mirnega. On se je daroval: daroval
 sebe, svojo svobodo, celo ljubezen do

Anice. Priznal je svojo krivdo, izjavil,
 da sprejme kazen in samega sebe ob-
 sodil. Spet je imel pogum, nadaljevati
 z mašnimi obredi.

Ko je zapustil oltar in odložil mašna
 oblačila, je bil bled v obraz in do skraj-
 nosti zmučen. V teku pet in štiridesetih
 minut je doživel ves tek življenja: spo-
 znal je strah, dvom, zaupanje in božje
 veličastvo. Najrajši bi se vrgel na tla,
 iztegnil svoje ude in se odpočil. Mesto
 tega se je mirno obrnil k ministrantoma
 in jima prijazno rekel: „Hvala
 lepa!“

☆

Anica Scott in Beryl Sigman sta za-
 pustili cerkev in križali veliko dvorišče,
 ki je ločilo cerkev od drugih poslopij.
 Anica se je držala jezno, Beryl ravnodušno.
 Od časa do časa je pogledala na
 Anico, ki je bila po postavi nižja in
 se čudila njenemu ponašanju.

„Pa ne, da bi bila jezna name?“ je
 končno vprašala.

Anica je šla nekaj korakov dalje, ne

da bi spregovorila. Nato pa je bruhnilo iz nje: „Da, tako sem jezna, da ti sploh povedati ne morem.“

„In zakaj?“

Spet je Anica nekaj časa molčala. Niti pogledala ni spremljevalke. „Današnja maša bi bila lahko zame najlepše doživetje življenja, pa si mi ga ti uničila!“

„Ker sem ti preje rekla tisto o misijonarju?“

Molče sta koračili dalje. Ko sta vstopili v mrzli salon, je Beryl postala. Počasi si je slekla rokavici in pri tem govorila: „Anica, močno obžalujem. Toliko bi me morala že poznati, da je bilo vse samo nedolžna šala.“

„Osmešila si me. Ves svet se je muzal, ko me je videl v pomladni obleki!“

„Anica, daj si že dopovedati. Le kdo je poleg mene opazil kako si bila oblečena. In kdo razen mene je odkril vonj tvojega parfuma. Nisi imela biti za kaj smešna!“

„Ti ne razumeš,“ je hlipala Anica in goltala solze. „Osmešila si mojo obleko, ko si jo spravila v zvezo z očetom O'Shea. Govorila si o njem, kot da bi bil navaden človek, ki je prišel na letovišče v kraj, ki je poln žensk, od samega dolgečasa že vsega naveličanih. Vse, kar si povedala, je bilo skrajno prostaško povedano, in poleg tega, tebe nevredno. Pravo bogoskrunstvo!“

„Dvomim, Anica, poslušaj!“

„Ne. nočem poslušati.“ Od razburjenja je Anica storila nekaj korakov po sobi. „Nikdar ne bi mogla o duhovniku tako misliti kot ti. Nisem mislila na očeta O'Shea kot človeka.“

Jezno je zagnala svoj sivkasti klobuk z zelenim peresom na mizo. In kot da bi jo ta izbruh nekoliko pomiril, je obstala sredi stanovanja. Njen glas je bil poln zadržanega ganotja.

„In je bilo tako čudovito! Nikoli v življenju me ni kaka maša tako pretresla kot ravno današnja. On je bil tako umerjen in dostojanstven. Zdelo se je, da se mu nikamor ne mudi. Jaz sama sem si želela, da bi se maša nikdar ne končala.“

Za trenutek je prenehala, grizoč si ustnici. „Ko sem se ozrla na ljudi, kako

so ga hvaležno poslušali, ko jim je tako preprosto in prijazno spregovoril v njih lastnem jeziku, me je zagrabilo, da bi jokala...“

Beryl jo je začudeno pogledala s svojimi temnimi očmi. „Bilo je v cerkvi zares mogočno. Tudi jaz sem čutila v sebi neki mraz, kot ga človek občuti ob kakšnem močnem glasbenem delu.“

Anica se je sunkoma obrnila proti njej. „Besede, samo besede. V njih si mojster! Toda če bi bila danes zjutraj molčala, bi ti bila do smrti hvaležna. Tako pa... kdo naj mi izbije tvoje besede iz spomina?“

„Sedaj si ti tista, ki govoriš neumnosti. Še zdaj nočeš razumeti, da nisem hotela žaliti misijonarja, temveč se le ponorčevati iz nas žensk. Sama veš, da smo včasih smešne. Se nališpamo kakemu moškemu na čast, dasi nimamo kakšnega posebnega zanimanja zanj.“

Anica jo je pogledala vprašujoče. Opazila je, da je bila tudi Beryl danes bolj elegantna kot navadno. Včasih se celo po cele tedne ni zmenila za svoj zunanost.

„Toda oče O'Shea je duhovnik!“

„Saj to vem že sama! Večna čistost! Kar je za kako ženo včasih vzrok obžalovanja. Eno je jasno, ti te obljube do sedaj nisi napravila. Poleg tega si še zelo mlada. Neumna postajaš. Živiš v deželi, kjer so možki ali Kitajci ali poročeni zdravniki ali duhovniki.“

Anica se je namrdnila. „Torej sem neumna.“ Ne da bi še kaj dodala je ježno zaloputnila vrata in odšla v svoje stanovanje.

Beryl se je vsedla v naslanjač in si prižgala cigareto. Počasi je izdihavala dim skozi nozdrvi. „Je neumna, pa je še nekaj več kot to,“ je govorila sama zase. Ostala je v stolu, dokler ji cigareta ni dogorela do prstov. Nato je ostanek energično zmečkala v pepelniku in se dvignila. Hotela je obiskati svojega moža in mu poročati o vsem, kar se ji je v zadnjih urah primerilo.

☆

Pravkar je množica kitajskih vernikov zapuščala cerkev, potem ko je prisostvovala drugi sveti maši. Beryl se je čudila sami sebi. Ni mogla verjeti.

da je tako hitro potekel ob pričkanju z Anico čas druge maše.

Za Kitajci je prišel iz cerkve tudi Carmody. Za hip se je ustavil in vdihnil sveži gorski zrak. Nebo je bilo sinje jasno, toda bilo je čutiti vonj po dežju. Naredil se je, kot da ne vidi pogledov, ki so želeli govoriti z njim, pa se tega v svoji sramežljivosti niso upali storiti. Sam ni imel volje do pogovora. Dve maši in neprečeta noč sta ga utrudili. Vse, kar je počel v zadnjih urah, so se mu zdele neverjetne sanje.

Leno je pogledal proti glavni vratom. Kar je videl, ga je pretreslo do mozga. Na steno oprt je tam stal človek, visokega stasa, okrogle glave in ploščatega nosu. Ob srečanju pogledov je neznanec naglo plunil proti tlem. Carmodyjev izraz je postal divji: Pozabil je, da je oblečen v talar in da predstavlja duhovnika. V nekaj skokih je bil pri tujcu in ga ostro vprašal: „Kaj delaš tukaj?“

Neznanec se je še bolj stisnil k steni. Carmody ga sicer ni poznal, a po njegovi zunanosti je sklepal, da je mohamedanec. Nehote je Carmody stisnil roko v pest. Še se je obvladal, toda glas mu je drhtel od razburjenja. „Tu ni maš ničesar iskati! Kdo te je poslal semkaj?“

Neznanec je umaknil pogled. Ni vedel, ali naj še enkrat pljune na tla in tako pokaže svoj prezir do krščanskega duhovnika. Sklonil se je naprej in pri tem se mu je odprla jopica. Carmody je videl, da ima za pasom nož, ki je počival v srebrni nožnici.

Ob pogledu na orožje je Carmody izgubil prisebnost duha. Udaril je kot je bil navajen še iz časov, ko je poveleval Mieh Yangovim četam. Mož s ploščatim nosom se je sesedel brez glasu.

Carmody se je prestrašil. „Duhovnik sem in obljubo sem storil, da se bom kot tak tudi vedel,“ mu je šinilo skozi možgane. Če bi mogel, bi sam sebe pretepel do krvi. Le kaj si bodo mislili kitajski verniki o njem? Bili so priča nedanemu prizoru. Z isto roko, s katero je pri maši še blagoslovljal, je sedaj delil smrtonosne udarce. Kakšna sramota zanj.

Pod silnim Carmodyjevim udarcem se je zrušil na tla vohun roparskega glavarja Mieh Yanga

Ob tem neuspehu je Carmody še bolj začutil, da obljuba sama po sebi ne spremeni človeka. Treba je močne volje, da se odpoveš samemu sebi in se rešiš prejšnjega jaza in začneš z novim. Pa se je spomnil apostola Petra. Ali ni tudi ta zgubil oblasti nad seboj, ko je prišel Juda Iškarjot z vojaki iskat ljubljenega Gospoda? Gospod mu je pretirano gorečnost odpustil. Carmody se je pomiril. Bil je prepričan, da tudi njemu ni zameril, ko se je spozabil na muslimanu.

Ta je že prišel nazaj k zavesti. Brez jeze ali odpora je za trenutek pogledal Carmodyja. V njegovih očeh je bil strah; nato se je bliskoma pobral in začel teči, kar se je dalo. Nekaj Kitajcev ga je hotelo ujeti, a Carmody jim je z roko dal znamenje, naj ga puste na miru. „Za nas je brez vrednosti,“ je pojasnil.

Zase pa je bil drugače prepričan. Sedaj ni več dvomil: Mieh Yang je vedel zanj in ga je dal opazovati. Če ga še ni dal odvesti, je imel razloge za to. Toda bil je pod nadzorstvom. Vse sanje, da bi se mogel rešiti, so se razblinile v nič.

NOVE KNJIGE

DR. IVAN AHČIN: SOCIOLOGIJA II.-1. — Buenos Aires 1955. Založila in izdala Družabna Pravda, Str. 386.

Med vsemi znanstvenimi stvaritvami slovenskih izseljencev je dosedaj Sociologija univ. prof. dr. Ivana Ahčina vzbudila še največ pozornosti in žela najlepšo pohvalo ter najiskrenejše priznanje. Že ob izidu prve knjige je bilo tako. Zato smo toliko bolj veseli, ko imamo sedaj v rokah že tudi prvi snopič druge knjige, ki je vsa posvečena družabnim ustanovam.

Ta snopič je razdeljen v tri dele. Prvi del govori o družini, ki je najbolj naravna in najbolj potrebna od vseh človeških družb. Zato je avtor res vsestransko obdela v naslednjih desetih členih: Osnovni pojmi; Družina v zgodovini; Današnja družina; Zakon; Krščanski zakon; Dobrine zakona; Zmote o zakonu; Krščanska obnova zakona; Družinski posli; Moški in ženska izven zakona. — Vsak izmed teh členov vsebuje celo vrsto silno zanimivih in aktualnih problemov, ki jih moramo poznati prav vsi brez izjeme. Če namreč hočemo, da bo v človeški družbi zavladal pravi red, po katerem tako zelo hrepenimo, moramo najprej spraviti v red naše družine, ki so temelj družabne zgradbe. Za red v družini smo odgovorni vsi brez izjeme, ker prav vsi na nek način vplivamo na družinsko življenje. Zato se moramo tudi vsi seznaniti z zadevnimi vprašanji, pri čemer nam bo ravno ta del knjige sijajen pripomoček. Ženini in neveste, ki se žele resno pripraviti na zakon, ga bodo pa še prav posebno veseli.

Drugi del razpravlja o razredih in stanovih. Vso obširno snov zajema v naslednjih pet členov: Družabni razredi; Poklic; Stan in stanovski red; Korporacije v zgodovini; Novodobni poskusi s korporacijami. — Tudi ta del je zelo aktualen in sicer za vse! Saj vemo, da Cerkev za rešitev sodobnega socialnega vprašanja predlaga stanovski družabni red, ki naj bo zgrajen na poklicnih stanovih. Bistvo poklicne stanovske

ureditve družbe pa zahteva, da je to samorasla oblika družabnega reda, ne pa morda z zakoni izsiljena. Zato je potrebno, da se s pravo stanovsko zamislijo seznanijo najširše plasti vseh poklicev, da se potem po lastnem prepričanju svobodno odločijo za stanovski družabni red in aktivno sodelujejo pri njegovi izgraditvi. Na podlagi tega lahko uvidimo, kako velike vrednosti so za nas navedene razprave o razredih in stanovih. Saj nam hočejo pomagati, da bomo tudi mi znali doprinesiti svoj delež k stanovski ureditvi družbe.

Tretji del govori o narodu. Tudi ta tvarina je razdeljena v pet členov: Pojem naroda; Rast naroda; preselitev, izselitev, kolonizacija; patriotizem, nacionalizem; narod in država. — Kot član malega naroda se moramo za narodnostne probleme še prav posebej zanimati, da bomo znali v celoti izpolniti svoje dolžnosti do lastnega naroda in istočasno živeti v pravem razmerju do drugih narodov; kajti le tako se bomo tudi kot narod lahko ohranili in se vedno uspešneje razvijali. V nasprotnem slučaju pa smo v resni nevarnosti, da kot narod propademo. Prav zato je tudi vsebina tretjega dela te knjige za nas več kot aktualna.

Ker so vprašanja o družini, o stanovskem redu in o narodu tako zelo važna, jih je avtor obdela v svo znanstveno resnostjo in natančnostjo, o čemer priča tudi obširna bibliografija na koncu vsakega dela. Ker pa se morajo z omenjenimi problemi seznaniti prav vsi in ne le morda kaki izbranci, je naš strokovnjak vso snov podal v silno poljudni obliki, tako da bo res lahko dostopna najširšim krogom. Tudi slog je lep in tekoč, da se knjiga bere z velikim užitkom. Praktično uporabo knjige močno olajša jasna razdelitev vse tvarine v majhne samostojne odstavke. Hitro orientacijo v njej pa omogočata še stvarno in osebno kazalo, ki sta v knjigi dodajna skupaj s splošnim pregledom vsebine.

Samo po sebi je umevno, da knjigo vsem toplo priporočamo. Priti bi morala v roke slehernemu Slovencu!

M. G.

Pri pregledovanju kartoteke naročnikov „Duhovnega življenja“ smo morali neljubo presenečeni ugotoviti, da še zelo velik del naročnikov, tako v Argentini, kot v Kanadi, USA in drugod po svetu ni poravnal naročnine za tekoče leto, mnogi naročniki, zlasti izven Argentine, pa dolgujejo naročnino še iz prejšnjih let.

Verjetno ti naročniki ne pomislijo, kako težko je v današnjih gospodarsko neuravnovešenih časih izdajati tako obširno in bogato ilustrirano revijo kot je ravno „Duhovno življenje“, pa čakati do konca leta, da pride denar, ki bi ga uprava nujno potrebovala že sredi leta.

Naj nam naročniki tega opozorila ne štejejo v zlo, temveč čimprej naravnost ali preko poverjenikov dolžno vsoto, ki je v Argentini 60 pesov, v USA in Kanadi 5 dolarjev, poravnajo. Prepričani smo, da imajo vsi naročniki „Duhovnega življenja“ interes, da revija tudi naprej vrši svoje važno versko-prosvetno poslanstvo med slovenskimi izseljenci, zato smo prepričani, da naš poziv ne bo padel na nerodovitna tla, temveč rodil takojšen odjek pri vseh, ki še niso povznavali do sedaj svoje obveznosti do revije.

Dvakrat da, kdor hitro da!

To bi bilo lepo! „Mama, jaz bi bil pa rad na severnem tečaju!“ — „Mihec, ali nisi rad pri nas?“ — „Tisto že, a prevečkrat je treba iti v šolo. Na severnem tečaju je pa dan dolg šest mesecev, noč pa tudi in tako bi šel samo enkrat na leto v šolo in samo enkrat na leto bi se umil.“

„DUHOVNO | ŽIVLJENJE“ je slovenski verski mesečnik

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. France Gnidovec in Jože Jurak).

Naslov uredništva in uprave je:
Victor Martínez 50, Buenos Aires,
Argentina

Celoletna naročnina znaša za Argentino 60 pesov, za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Italijo 2.000 lir, za Avstrijo 75 šilingov, drugod v protivrednosti dolarja. Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires

REVIIJO MORETE PLAČATI IN NAROČITI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Víctor Martínez 50, Buenos Aires.

Braziliija: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil.

U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.

Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 30, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia.

Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria.

Avstralija: Fr. Rudolf Pifko, 45 Victoria Street, Wawerley, N. S. W.

CORREO
ARGENTINO
TINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

VSEBINA OKTOBERSKE STEVILKE

Dr. Alojzij Suštar: Ali je Bog vsemogočen?	521
Cardenal Piazza: La colabora- ción de los laicos	524
Bogdan Buđnik: Obhajilni soneti ..	525
Zora Piščanc: Njeno odpušćanje ..	526
Ljubka Šorli: Pogovor z Bogom ..	528
Jože Vovk: O daritvenem obedu ..	529
Janez Borštnar: Misli o smrti in mučeništvu	531
Gregor Hribar: Križi	532
Dr. Mirko Gogala: Skozi vihar k poganom	535
Ljubka Šorli: Izpod tujega jarma	539
Dr. Ivan Ahčin: V domačem krogu	540
P. Bernard Ambrožič OFM: Tele- vizija v Ameriki	542
Gregor Mali: Katoliška Cerkev v Braziliji	545
Beseda pobožnim in nepobožnim de- kletom	548
Misli	550
Po svetu	551
Eden ali več otrok?	555
Dr. France Prešeren: Šmarna gora	557
Kaj pa doma?	558
Avgust Horvat: Sodelovanje delav- cev v podjetjih po nauku Cerkve	562
Vladimir Kos: Hrepenenje	565
Med izseljenci	566
E. William: Usodna preobleka ...	569
Nove knjige	576

*Platnice in stalna zaglavja je narisal
Hotimir Gorazd*

